

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพ
ด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

นายสุชรัถ สร้อยทอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา

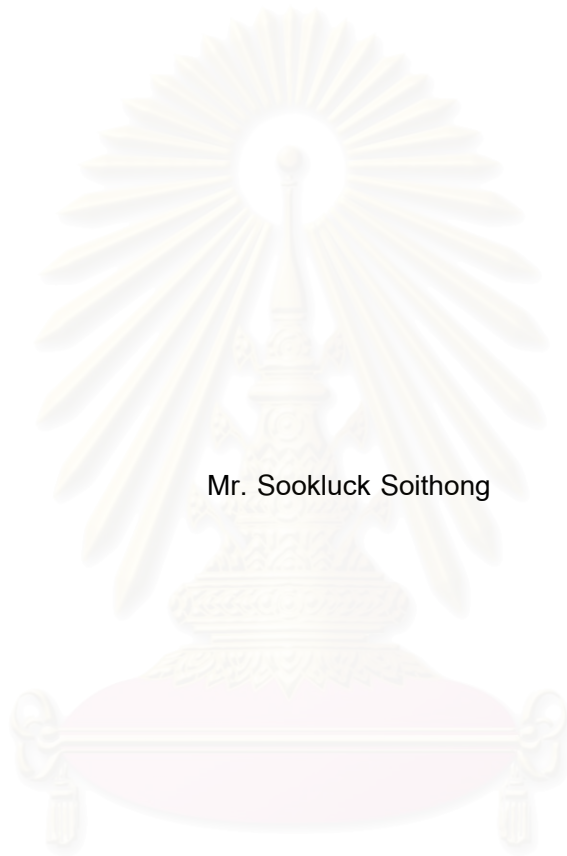
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-1238-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS AMONG KNOWLEDGE OF THAI LANGUAGE SUBJECT,
ANXIETY AND COMPETENCY IN TEACHING THAI LANGUAGE OF
STUDENT TEACHERS IN RAJABHAT INSTITUTES,
BANGKOK METROPOLIS

Mr. Sookluck Soithong

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Thai Language

Department of Secondary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-1238-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน
และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
โดย   นายสุชรัก สร้อยทอง
สาขาวิชา   การสอนภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์มพรรย์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุวัชร สุร้อยทอง : ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และ
สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ
กรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS AMONG KNOWLEDGE OF THAI LANGUAGE
SUBJECT, ANXIETY AND COMPETENCY IN TEACHING THAI LANGUAGE OF
STUDENT TEACHERS IN RAJABHAT INSTITUTES, BANGKOK METROPOLIS)
อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์, 135 หน้า. ISBN 974-13-1238-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับความ
วิตกกังวลในการสอน ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อ
ศึกษาความสัมพันธ์จากผลสัมฤทธิ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์จาก
ผลสัมฤทธิ์ระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประ
สการณวิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ความรู้วิชาภาษาไทยและความวิตกกังวลในการสอน
เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา สถาบันราชภัฏ
กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน และตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการสอน คือ นักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 10 คน ซึ่งสุ่มจากตัวอย่างประชากรในกลุ่มแรก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ประกอบด้วยแบบสอบถามวัดความรู้วิชาภาษาไทย แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน และแบบสังเกต
พฤติกรรมการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยหา
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หาผลสัมฤทธิ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษา
ไทย และหาผลสัมฤทธิ์ระหว่างความวิตกกังวลในการสอน กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย
ของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ความรู้วิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความรู้วิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนัก
ศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
3. ความวิตกกังวลในการสอน มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ภาควิชา	มัธยมศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	2543	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4083798027 : MAJOR TEACHING THAI LANGUAGE

KEY WORD: KNOWLEDGE OF THAI LANGUAGE SUBJECT / ANXIETY / COMPETENCY IN TEACHING
SOOKLUCK SOITHONG : RELATIONSHIPS AMONG KNOWLEDGE OF THAI
LANGUAGE SUBJECT, ANXIETY AND COMPETENCY IN TEACHING THAI
LANGUAGE OF STUDENT TEACHERS IN RAJABHAT INSTITUTES, BANGKOK
METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. KAMONPORN BUNDITYANOND, Ph.D.,
135 pp. ISBN 974-13-1238-5.

The purposes of this research were 1) to study the relationship between knowledge of Thai language subject and anxiety in teaching of student teachers in Rajabhat Institutes, Bangkok Metropolis. 2) to study the relationship from concurrence between knowledge of Thai language subject and competency in teaching Thai language of student teachers in Rajabhat Institutes, Bangkok Metropolis. 3) to study the relationship from concurrence between anxiety in teaching and competency in teaching Thai language of student teachers in Rajabhat Institute, Bangkok Metropolis.

The samples for collecting data in knowledge of Thai language and anxiety were 70 student teachers in the field of Thai language in secondary education program at Rajabhat Institutes, Bangkok Metropolis and the samples for observing teaching behavior were 10 student teachers randomly selected from the samples in the first group. The research instruments were the knowledge in Thai language test, the anxiety in teaching scale, and the teaching behavior observation checklist. The obtained data were analyzed by Pearson product moment correlation coefficient, finding the concurrence between knowledge of Thai language subject and student teachers' competency in teaching Thai language, and finding the concurrence between anxiety in teaching and student teachers' competency in teaching Thai language of student teachers.

The results of this research revealed that :

1. There was negative correlation between the knowledge of Thai language subject and anxiety in teaching of student teachers at Rajabhat Institutes, Bangkok Metropolis at 0.01 level of significance.
2. There was a correlation between the knowledge of Thai language subject and competency in teaching Thai language of student teachers at Rajabhat Institute, Bangkok Metropolis.
3. There was an inverted correlation between the anxiety in teaching and competency in teaching Thai language of student teachers at Rajabhat Institutes, Bangkok Metropolis.

Department ..... Secondary Education ..... Student's signature .....

Field of study ..... Teaching Thai Language ..... Advisor's signature .....

Academic year ..... 2000 ..... Co-advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพร บัณฑิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พร้อมพรรณ อุดมสิน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรรณ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเนื่องจากทุนวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้มาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. จันทรพีญ เชื้อพานิช รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล ที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยในหลาย ๆ ด้าน จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย ที่ให้การช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนักศึกษาเอกภาษาไทย ทั้ง 5 สถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นตัวอย่างประชากร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณพี่ ๆ ที่กำลังศึกษาระดับดุสิต (พี่อืด, พี่เปิ้ล, พี่เอ็ม) ที่ให้กำลังใจข้อแนะนำต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว และขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนจบการศึกษา

สุชรัก สร้อยทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ความรู้วิชาภาษาไทย.....	14
2.2 ความสำคัญของภาษาไทย.....	10
2.3 ความรู้วิชาภาษาไทยในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร.....	15
2.4 ความวิตกกังวล.....	18
2.5 ความหมายของความวิตกกังวล.....	18
2.6 ประเภทของความวิตกกังวล.....	21
2.7 สาเหตุของความวิตกกังวล.....	23
2.8 ผลของความวิตกกังวล.....	25
2.9 ความวิตกกังวลในการสอนภาษาไทย.....	28
2.10 การประเมินความวิตกกังวล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.11 สมรรถภาพด้านการสอน.....	33
2.12 ความหมายของสมรรถภาพด้านการสอน.....	33
2.13 สมรรถภาพด้านการสอนของครูภาษาไทย.....	35
2.14 การประเมินสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย.....	38
2.15 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
2.16 งานวิจัยในประเทศ.....	48
2.17 งานวิจัยต่างประเทศ.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
3.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
3.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร.....	60
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	82
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	82
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	95
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ภาคผนวก ง ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบวัดความรู้วิชาภาษาไทย.....	132
ประวัติผู้เขียน.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ 1 ที่ เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร.....	60
2	ค่าความสัมพันธ์โดยดูความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพ ด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร.....	76
3	ค่าความสัมพันธ์โดยดูความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับ สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร.....	77
4	ค่าความยาก-ง่าย และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบวัดความรู้วิชา ภาษาไทย.....	133

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ประเทศไทยมีศิลปวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรือง มีภาษาใช้ทั้งในการพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยหล่อหลอมให้ชนในชาติอยู่ร่วมกันเป็นปึกแผ่นมั่นคงตลอดมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัสในที่ประชุมของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2505 (2539: 7-8) ถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า

. . . ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือ เป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดีประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเอง ซึ่งต้องหวนแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่แข็งแรง เขาต้องพยายามหาหนทางที่จะสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคง เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ . . .

ภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ และถ่ายทอดวิชาการในหมู่ประชาชนในชาติ ให้ได้มีความรู้เรื่องราวต่าง ๆ สืบทอดต่อกันมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน และต่อไปในอนาคต ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์ทรัพย์ (2538: 3) กล่าวว่า “ภาษาเป็นปัจจัยในอันที่จะใช้ศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาการทุกแขนง ในหมู่คนไทยคงไม่มีอะไรดีไปกว่าการที่ได้ศึกษาโดยการฟัง หรืออ่านภาษาไทย”

ภาษาไทยมีความสำคัญ กล่าวคือ นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้แล้วยังเป็นมรดกล้ำค่าที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศชาติ และเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ มีความตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรทุกระดับชั้น ด้วยเหตุนี้เอง ครูภาษาไทย จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การที่ครูจะมีความสามารถดังกล่าวนี้ได้คงต้องมองย้อนไปที่การเตรียมครู หรือการผลิตครูของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

คณะครูศาสตร์ สถาบันราชภัฏ (2536: 24) เป็นสถาบันหลักที่สำคัญแห่งหนึ่ง ในการผลิตครูภาษาไทย ซึ่งในส่วนของหลักสูตรการผลิตครูภาษาไทย สายมัธยมศึกษา มุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในวิชาเอกภาษาไทย ทั้งภาคทฤษฎี ที่นักศึกษาจะต้องเรียนในกลุ่มวิชาเอกบังคับ และกลุ่มวิชาเอกเลือก รวม 40 หน่วยกิต และภาคปฏิบัติที่นักศึกษาจะต้องเรียนและปฏิบัติในกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 10 หน่วยกิต โดยภาคทฤษฎีนั้นมุ่งให้นักศึกษามีความรู้ทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี โดยครอบคลุม ด้านหลักภาษาไทย การใช้ภาษาไทยและวรรณคดีไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะนำไปถ่ายทอดแก่นักเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์ (2538: 48) ที่กล่าวไว้ว่า “ครูภาษาไทยควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางภาษาไทยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่องที่จะสอน ทั้งนี้เพราะนักเรียนจะได้รับความรู้เต็มเม็ดเต็มหน่วย สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นเป็นเด็กวัยรุ่นที่กำลังมีความอยากรู้อยากเห็น ใครรู้ใครเรียน เมื่อได้เรียนกับครูที่มีความรู้ดี ได้รับความรู้กว้างขวาง และลึกซึ้ง ก็จะทำให้เกิดความรักในตัวครู ทำให้รักในวิชาภาษาไทย และทำให้เกิดความกระตือรือร้นและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย” ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะวิจัยโครงการด้านการผลิตและการใช้ครู (2530: 175) สรุปได้ว่า สมรรถภาพของครูภาษาไทย ควรจะต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาภาษาไทยที่สอน มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยเป็นอย่างดี และสามารถใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี สำหรับภาคปฏิบัตินั้น นักศึกษาต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการเตรียมครูให้มีความพร้อมที่จะเป็นครูภาษาไทยที่ดีในอนาคต การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบหนึ่งภาคเรียนนี้ จะเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาจะได้นำความรู้ภาคทฤษฎีที่ได้เรียนมา ไปใช้สอนจริงในโรงเรียน นักศึกษาครูจะต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน และบุคคลต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกโรงเรียน รวมถึงได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับทาง

โรงเรียน อันจะสร้างให้นักศึกษาครูเกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่ครูนอกเหนือไปจากความรู้ ทฤษฎี ตลอดจนหลักการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการเป็นที่ครูที่มีสมรรถภาพในการสอนเป็นอย่างสูงในอนาคต

สมรรถภาพในการสอน เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน โดยครูจะต้องนำความรู้และความสามารถไปปฏิบัติในการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการเตรียมการสอนและการดำเนินการสอน ซึ่ง สุวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2525: 99) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพการสอนของครูไว้ว่า “ครูที่มีสมรรถภาพย่อมสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ ถ้าครูขาดสมรรถภาพแล้วแม้ว่าหลักสูตรจะดีแค่ไหนเพียงใด ผู้เรียนก็ไม่สามารถพัฒนาตนเองได้เลย หากต้องการให้เด็กในอนาคตเป็นผู้มีสมรรถภาพจะต้องสร้างสมรรถภาพ หรือพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพเสียก่อน”

ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นเป็นการให้นักศึกษาได้พบกับประสบการณ์ด้านการสอนโดยตรง แต่เนื่องจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอนมาก่อน บางครั้งจึงอาจเกิดปัญหาทำให้ส่งผลต่อสมรรถภาพการสอนได้ เพราะเป็นการรับบทบาทในการเป็นครูครั้งแรก นักศึกษาจึงพยายามที่จะศึกษาว่าอาจารย์นิเทศก์ต้องการให้สอนแบบใดแล้วทำตามทำให้ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการสอน ไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร เป็นผลให้การสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังที่นพพร พานิชสุข (2525: 79) กล่าวว่า “นอกเหนือจากคุณลักษณะการสอนที่ดี คุณลักษณะที่ ควบคู่กันคือต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นตนเองในขณะที่กำลังสอนต้องไม่เป็นผู้วิตกกังวล ประหม่า ตื่นเต้น หรือหวาดกลัวมากเกินไป เพราะจะทำให้เกิดความผิดพลาดจนการสอนเป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพ หรือบางครั้งอาจเกิดความล้มเหลว ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้เกิดความท้อแท้ในการสอน หรือเป้าหมายในการสอนอย่างยิ่ง” นอกจากนี้งานวิจัยของ ชวนชัย เตื้อสาธุชน (2538: 21) ซึ่งศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครู พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ ความเชื่อมั่นในตัวเอง หากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ก็จะลดน้อยลง ทั้งนี้ ความเชื่อมั่นในตัวเองจะเกิดขึ้นมิได้เลย หากนักศึกษายังมีความวิตกกังวลในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดียนา (Diana, 1970: 87) ที่ศึกษาวิเคราะห์การรับรู้ของนักศึกษาครูในรัฐมิชิแกน พบว่า มีประสบการณ์บางอย่างที่ทำให้ นักศึกษามีความวิตกกังวลในขณะที่ฝึกสอน

เช่น การวางตัวกับนักเรียน ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา และการปรับปรุงตัวให้เข้ากับอาจารย์ในโรงเรียนที่ไปฝึกสอน แต่เมื่อนักศึกษาได้มีการเตรียมตัวมาเป็นอย่างดีก่อนการสอนจริง ทำให้นักศึกษาลดความวิตกกังวล มีสุขภาพจิตดีขึ้น ดังนั้น ความวิตกกังวลจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้

ถึงแม้ว่ากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้พยายามเน้นสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาครูเพียงใดก็ตาม แต่ก็ดูเหมือนว่าปัญหาหลักของการฝึกหัดครูก็คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันผลิตครูยังมีความรู้ในวิชาที่สอน และสมรรถภาพด้านการสอนอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 5, 2529: 10) ผลผลิตของระบบฝึกหัดครูมีคุณภาพไม่น่าพอใจ (สุมน อมรวิวัฒน์, 2531: 19) นอกจากนี้มีงานวิจัยของ บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534: 201) ที่ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในวิทยาลัยครู พบว่า มีตัวแปรที่มีผลกระทบต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือ บุคลิกความเป็นครู และประสบการณ์วิชาชีพครู ตัวแปรที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือ ทักษะคติต่อวิชาชีพครู อุดมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลย้อนกลับและความวิตกกังวล ส่วนตัวแปรที่มีผลกระทบต่อสมรรถภาพด้านการสอนคือ พื้นความรู้เดิม และปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นมีหลายตัวแปร ตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีที่น่าสนใจและเป็นตัวแปรสำคัญก็คือ ความวิตกกังวลในการสอน เพราะถึงแม้ว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์จะเป็นผู้ที่มีความรู้ดีเพียงใด แต่หากมีความวิตกกังวลเข้ามาบั่นทอนจิตใจ ซึ่งเป็นอุปสรรคและเป็นปัญหาในการสอนก็อาจจะทำให้สมรรถภาพในการสอนลดลง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพในการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย ซึ่งยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง จาก 6 แห่ง เฉพาะที่มีนักศึกษาสาขาภาษาไทยที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2543 ทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย ให้มีสมรรถภาพในการสอนภาษาไทยที่ดี ทั้งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการเป็นครูภาษาไทยที่มีสมรรถภาพด้านการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

จากงานวิจัยของ บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534: 201) เรื่อง การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู พบว่า ความรู้ของนักศึกษา และความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านการสอน

แมดเลย์ (Madley, 1978: 475) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับสมรรถภาพในการสอนของนักศึกษาฝึกสอน โดยศึกษาระดับความวิตกกังวลที่นักศึกษาฝึกสอนมีก่อนการฝึกสอน พบว่า นักศึกษาฝึกสอนมีความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันทั้งช่วงก่อนฝึกและระหว่างฝึกสอน สิ่งที่นักศึกษาวิตกกังวลในการฝึกสอน คือ ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาของนักศึกษา และยังพบอีกว่าความสำเร็จและความล้มเหลวของประสบการณ์ในการเรียนที่ผ่านมานักศึกษามีอิทธิพลต่อระดับความวิตกกังวลในการฝึกสอน

เวสเตอร์แบค (Westerback, 1982: 136) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติและความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา พบว่า ความรู้ทางเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ความรู้วิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

2. ความรู้วิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

3. ความวิตกกังวลในการสอนมีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

2.1 ความรู้วิชาภาษาไทย

2.2 ความวิตกกังวลในการสอน

2.3 สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **ความรู้วิชาภาษาไทย** หมายถึง การรับรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งได้เรียนในวิชาเอกภาษาไทย ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักภาษา ด้านการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีไทย ซึ่งวัดได้จากคะแนนในการทำแบบวัดความรู้วิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. **ความวิตกกังวลในการสอน** หมายถึง สภาวะจิตใจที่มีความตึงเครียด หวาดระแวง ตื่นตระหนก ไม่สบายใจ และกลัว ในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และด้านปัญหาส่วนตัว ซึ่งมีผลต่อร่างกายและจิตใจ บางครั้งอาจหาสาเหตุได้ บางครั้งอาจหาสาเหตุไม่ได้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความวิตกกังวลในการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. **สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย** หมายถึง ความสามารถในด้านการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งครอบคลุมการมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย และการมีจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งวัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมขณะสอนของ

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย ในด้านการเตรียมการสอน และดำเนินการสอน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. **นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู** หมายถึง นักศึกษาครูสาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษา

5. **สถาบันราชภัฏ** หมายถึง สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง ที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏธนบุรี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางให้สถาบันฝึกหัดครูนำผลวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาครูสาขาภาษาไทย ในด้านความรู้ และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. เป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาภาษาไทย
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอนและสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้วิชาภาษาไทย
  - 1.1 ความสำคัญของภาษาไทย
  - 1.2 ความรู้วิชาภาษาไทย
  - 1.3 ความรู้วิชาภาษาไทยในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
สายมัธยมศึกษา สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
2. ความวิตกกังวล
  - 2.1 ความหมายของความวิตกกังวล
  - 2.2 ประเภทของความวิตกกังวล
  - 2.3 สาเหตุของความวิตกกังวล
  - 2.4 ผลของความวิตกกังวล
  - 2.5 ความวิตกกังวลในการสอนภาษาไทย
  - 2.6 การประเมินความวิตกกังวล
3. สมรรถภาพด้านการสอน
  - 3.1 ความหมายของสมรรถภาพด้านการสอน
  - 3.2 สมรรถภาพด้านการสอนของครูภาษาไทย
  - 3.3 การประเมินสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

1. ความรู้วิชาภาษาไทย

1.1 ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์ ทุกชาติทุกภาษา เพราะมนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ใช้ในการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด และถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ สำหรับภาษาไทยนั้นมีความสำคัญต่อคนไทยมาก โดยเฉพาะการแสดงถึงความเป็นเอกราชของชาติไทย และความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ที่คนไทยทุกคนควรภาคภูมิใจ เรามีภาษาไทยซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดความสะดวก ความเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่าน ได้แสดงทรรศนะถึงความสำคัญของภาษาไทย ไว้ดังนี้

ศรีสุดา จริยากุล (2525: 5-6) สรุปความสำคัญของภาษาไทย ได้แก่

1. ภาษาไทยเป็นเครื่องแสดงความรุ่งเรืองในอดีตและเป็นหลักฐานที่สำคัญในการศึกษาความเป็นมาของชาติ
2. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ
3. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม

นภลัย สุวรรณธาดา (2526: 9-10) ได้สรุปความสำคัญของภาษาไทย ไว้ดังนี้

1. ภาษาไทยเป็นภาษาของชาติ
2. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสร้างความสามัคคีของคนในชาติ
3. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนไทย
4. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือศึกษาวิชาการและประกอบอาชีพ
5. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมไทย
6. ภาษาไทยใช้สร้างสรรค์วรรณกรรม

7. ภาษาไทยมีลักษณะเฉพาะที่น่าศึกษา เช่น เรามีเสียงวรรณยุกต์ มีการใช้ลักษณนาม เป็นต้น

มงคล ศรีไพรวรรณ (2530: 74) ได้สรุปความสำคัญของภาษาไทย ดังนี้

1. ภาษาไทยทำให้คนไทยสามารถติดต่อทำความเข้าใจกันได้โดยสะดวก ไม่ว่าด้านใด ๆ จะเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องของสังคม ฯลฯ ย่อมสำเร็จได้ด้วยภาษาเป็นสื่อความเข้าใจทั้งสิ้น

2. ภาษาไทยทำให้ประเทศชาติเจริญพัฒนาขึ้นตามลำดับ เนื่องด้วยภาษาไทยเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้จากการฟังผู้รู้ จากการอ่าน และศึกษาค้นคว้าจากสรรพตำราทั้งปวง เมื่อบุคคลมีความเจริญก้าวหน้า ย่อมทำให้ประเทศชาติเจริญพัฒนาขึ้นด้วย

3. ภาษาไทยทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีขึ้นในหมู่คนไทยที่ใช้ภาษาไทยด้วยกัน เพราะถือว่าเป็นพวกเดียวกัน

4. ภาษาไทยเป็นเครื่องหมายแห่งเอกราชของชาติ เพราะชาติที่มีเอกราชเท่านั้นจึงจะมีภาษาของตนเอง โดยสืบทอดมาแต่ดึกดำบรรพ์ ดังนั้นภาษาไทยเป็นของคนไทยมาแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่แสดงออกถึงความเป็นเอกราชของชาติสืบไป

สนั่น ปัทมะทิน (2535: 2-3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาของชาติว่า “หากพิจารณาให้ลึกซึ้งถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยแล้ว ดูจะไม่มีสิ่งใดแสดงความเป็นคนไทยได้ดีกว่าการใช้ภาษาไทยเป็นประจำของคนไทย เพราะลำพังแต่รูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ และการแต่งกายของคนไทยเท่านั้น ยังชี้ชัดเพื่อแสดงความเป็นไทยไม่ได้อย่างแน่ชัดเท่ากับการใช้ภาษาไทยเป็นประจำของคนไทย ส่วนความสำคัญในเชิงประวัติศาสตร์ของชาติไทยย่อมถือว่า ภาษาไทยเป็นมรดกอันล้ำค่าของชนชาติไทย ที่ได้รับตกทอดกันมาแต่บรรพชนตามลำดับ เป็นเอกลักษณ์สำคัญยิ่งของคนไทย โดยเฉพาะตัวอักษรไทยเป็นตัวหนังสือที่ใช้เขียนภาษาไทย และภาษาอื่นได้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งกว่าตัวอักษรใด ๆ เป็นตัวหนังสือที่รองรับศิลปวัฒนธรรมไทยได้เหมาะสมสวยงาม ซึ่งคนไทยทุกคนควรภาคภูมิใจในการใช้ภาษาไทย”

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย (2538: 4-5) ได้สรุปความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติ ทำให้มีความเข้าใจตรงกัน

2. ภาษาไทยเป็นศูนย์รวมน้ำใจแสดงความเป็นคนไทย เป็นชาติไทย ทำให้เกิดพลังเกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
3. ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์แสดงความเป็นไทย เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติไทย
4. ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนไทยทั้งชาติ ทั้งที่เป็นภาษาปากที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันตามธรรมดาและภาษาราชการ
5. ภาษาไทยแสดงวัฒนธรรมประจำชาติที่ทำให้ภาคภูมิใจที่คนไทยมีภาษาของตนเองควรแก่การรักษาและสืบทอดต่อไป
6. ภาษาไทย แสดงความเป็นไทย แสดงความอิสระ เสรี แสดงความเป็นเอกราชของชาติไทย
7. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย
8. ภาษาไทยใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพทุกสาขา ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาโดยเฉพาะ ก็อาจประกอบอาชีพที่ใช้ภาษาโดยตรง เช่น เลขานุการ นักหนังสือพิมพ์ นักประพันธ์ ครูสอนภาษาไทย และอื่น ๆ
9. ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง เมื่อใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อความรู้ ความคิดได้ดี ก็ประสบความสำเร็จในชีวิต มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น นักพูด นักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ และนักการเมืองที่มีชื่อเสียง เป็นต้น
10. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการศึกษา และเสาะแสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการสาขาต่าง ๆ
11. ภาษาไทยใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารของชาวต่างประเทศบางกลุ่มที่อยู่ในประเทศไทยใกล้เคียง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2522: 1-2 อ้างถึงใน ทศนีย์ ศุภเมธี, 2542: 3-4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทย เป็นร้อยกรอง ดังนี้

1. ใช้เป็นสื่อกลาง
2. เสริมสร้างวัฒนธรรม
3. สำแดงเอกลักษณ์
4. พิทักษ์เอกราช
5. ประสาทวิทยา

6. พัฒนาความคิด
7. กอบกิจการงาน
8. ประสานสามัคคี

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542: 6) สรุปความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทยได้ดังนี้
คือ

1. ภาษาไทย เป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความเป็นชาติไทย
2. ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติที่คนไทยใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน
มานานถึง 700 กว่าปี
3. ภาษาไทย แสดงถึงความเป็นเอกราชของชาติไทย
4. ภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการศึกษาและเสาะแสวงหาความรู้ในสาขาต่าง ๆ
5. ภาษาไทย เป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อกัน ทั้งทางราชการและบุคคลทั่วไปทำให้
คนในชาติสำนึกว่าตนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชาติ
6. ภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการสื่อสารของชาวต่างประเทศบางกลุ่มที่อยู่ใน
ประเทศใกล้เคียง และอยู่ใกล้บริเวณชายแดนของประเทศต่าง ๆ ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศ
ไทย และภาษาไทยยังเป็นภาษาที่ได้รับความสนใจจากหลายประเทศ จึงมีการเปิดสอนภาษาไทย
ถึงระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในหลายประเทศ ทั้งในเอเชียและสหรัฐอเมริกา
7. ภาษาไทย เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย และเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด
วัฒนธรรมไทย
8. ภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ เช่น นักข่าว นักหนังสือพิมพ์
นักประพันธ์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปก็คือ ภาษาไทยเป็นเครื่องมืออันสำคัญซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อคนไทยใน
การติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ภาษาไทยยังใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหา
ความรู้ เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยและใช้ถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่ชนรุ่นหลัง อีกทั้งภาษา
ไทยยังแสดงถึงความเป็นชาติเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่น่าภาคภูมิใจที่คนไทยทุกคนต้องอนุรักษ์ไว้
ให้คงอยู่คู่ชาติไทยสืบไป

1.2 ความรู้วิชาภาษาไทย

วิชาภาษาไทยเป็นความรู้เชิงทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ความรู้วิชาภาษาไทยที่ครูภาษาไทยพึงมี และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ในการสอนภาษาไทย ครูภาษาไทยจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างชัดเจน ดังคำกล่าวของสุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2538: 48) กล่าวว่า "ครูภาษาไทยควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางภาษาไทยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่องที่จะสอน" ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2531: 3) ที่กล่าวว่า "ในการสอนภาษาไทย ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอนให้กระจ่างเสียก่อน เพื่อช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอน และสามารถถ่ายทอดความรู้ ให้นักเรียนได้ถูกต้อง" เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรปัจจุบัน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้วิชาภาษาไทย ในด้านหลักภาษาไทย การใช้ภาษาไทย และวรรณคดีไทยอย่างสัมพันธ์กัน ดังคำกล่าวของ ทศนีย์ ศุภเมธี (2542: 51) ที่ว่า "การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรปัจจุบัน ไม่มีนโยบายให้แยกวิชาภาษาไทยออกเป็นรายวิชา ดังนั้น จึงไม่มีวิชาวรรณคดีและวิชาหลักภาษาออกเป็นวิชาเดี่ยวโดด ๆ เหมือนกับสมัยก่อน แต่ได้รวมวิชาวรรณคดีและวิชาหลักภาษาไว้ในวิชาภาษาไทย โดยเน้นให้จัดกระบวนการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับการสอนทักษะทางภาษา" ซึ่งสอดคล้องกับ สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ (2526: 39) ที่กล่าวถึง เนื้อหาของการสอนภาษาไทยว่า "ในเนื้อหาของการสอนภาษาไทยจะแบ่งออกเป็นภาคการใช้ภาษาซึ่งประกอบไปด้วยทักษะทั้ง 4 มีการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน หลักภาษา และวรรณคดี การสอนภาษาไทยที่ดีนั้นจะต้องให้การใช้ภาษา หลักภาษา และวรรณคดีสัมพันธ์กัน" ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ครูภาษาไทย จะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาภาษาไทยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ หลักภาษา การใช้ภาษาไทย และวรรณคดีไทยให้สัมพันธ์กัน ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2538: 98) ที่กล่าวถึงวิธีจัดเนื้อหาวิชาภาษาไทยให้สัมพันธ์กัน คือ

1. จัดสอนให้ทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดในบทเรียน แต่ละบทจะต้องให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะทั้งการ ฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อมๆ กัน
2. จัดสอนหลักภาษาให้สัมพันธ์กับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้เนื้อหาของหลักภาษา และใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
3. จัดสอนวรรณคดีให้สัมพันธ์กับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเป็นเนื้อหาในวรรณคดี และใช้ทักษะทางภาษา ประกอบการจัดกิจกรรม

4. จัดสอนให้สัมพันธ์กันทั้งการใช้ภาษา หลักภาษาและวรรณคดี ส่วนการที่จะเน้นเนื้อหาในด้านใดนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของครู เพราะอาจจะเป็นการใช้ภาษา หลักภาษา หรือวรรณคดี

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้สัมพันธ์ทักษะกันนั้น ครูภาษาไทยจำเป็นจะต้องมีความรู้ เนื้อหาครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ หลักภาษาไทย การใช้ภาษาไทย และวรรณคดีไทย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ศรีสุตา จริยากุล (2525: 20) ที่กล่าวถึง ทักษะในด้านความรู้ และการใช้ภาษาไทย ว่า ครูภาษาไทยควรมีทักษะในด้านความรู้ และการใช้ภาษาไทย ดังต่อไปนี้

1. ใช้ภาษาไทยได้ดีทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน
2. ใช้ภาษาพูดและเขียนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ และบุคคล
3. ใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมชัดเจน
4. รู้จักลักษณะและโครงสร้างพื้นฐานของภาษาไทย
5. ติดตามความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยอยู่เสมอ
6. คุ่มเคยและมีความเข้าใจวรรณคดีไทยดี
7. เข้าใจเนื้อเรื่องที่มีในแบบเรียนอย่างละเอียด และรู้เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย
8. ใช้พจนานุกรมเป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
9. สามารถใช้แหล่งวิชาการทางภาษาได้

ความรู้ในวิชาภาษาไทยทั้ง 3 ด้านนั้น สุระปะนิย์ นาครทรรพ (อ้างถึงใน ศศิธร ธัญลักษณ์พันธ์, 2542: 11) สรุปในแต่ละด้านไว้ดังนี้

ความรู้ด้านหลักภาษาหมายถึง ความรู้พื้นฐานที่นำไปสู่การใช้ภาษาไทย โดยมีหลักแน่นนอนในการสะกดคำ การอ่านคำ การเรียงคำเข้าประโยค การรวบรวมคำ และความหมายในพจนานุกรม ฯลฯ หลักเหล่านี้ปรากฏในตำราอักษรวิธี วชิวิภาค และวากยสัมพันธ์

ความรู้ด้านการใช้ภาษา หมายถึง ความรู้ในทักษะภาษาและสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง คล่องแคล่วทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งทักษะการคิด ครูภาษาไทยควรฝึกฝนทักษะทางภาษาดังกล่าวจนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว และเป็นแม่แบบในการใช้ภาษา

ความรู้ด้านวรรณคดี หมายถึง ความรู้ในเชิงประวัติวรรณคดีทุกสมัย การวิเคราะห์วิจารณ์ และวิจารณ์ที่ปรากฏในวรรณคดี ตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับสำนวนภาษาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องนั้น

ดังนั้น ความรู้วิชาภาษาไทย ที่ครูภาษาไทยต้องมีจะครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ หลักภาษาไทย การใช้ภาษาไทย และวรรณคดีไทย เพื่อนำความรู้ในเนื้อหาวิชาภาษาไทยดังกล่าวไปถ่ายทอดสู่นักเรียนอย่างถูกต้อง และสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร ซึ่งความรู้วิชาภาษาไทยดังกล่าวนี้ ครูภาษาไทยจะได้รับตั้งแต่เมื่อเรียนในหลักสูตรฝึกหัดครูมาแล้ว

1.3 ความรู้วิชาภาษาไทยในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ของสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร สาขาวิชาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ประกอบด้วยรายวิชาในหมวดต่าง ๆ ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 145 หน่วยกิต ได้แก่

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	40	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน		
2.1 วิชาเอก แบบเอก-โท		
2.1.1 วิชาเอกบังคับ	21	หน่วยกิต
2.1.2 วิชาเอกเลือกไม่น้อยกว่า	19	หน่วยกิต
2.1.3 วิชาโท	20	หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาชีพรู	25	หน่วยกิต
2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	10	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	10	หน่วยกิต

จากโครงสร้างหลักสูตรดังกล่าว สถาบันราชภัฏให้ความสำคัญกับวิชาเอก ที่ต้องเรียนอย่างน้อย 40 หน่วยกิต ซึ่งความรู้วิชาภาษาไทยในหลักสูตรสถาบันราชภัฏ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536 จัดอยู่ในหมวดวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยรายวิชามากกว่า 100 รายวิชา ในหมู่วิชาภาษาไทย และจากโครงสร้างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร สาขาวิชาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ที่กำหนดหมวดวิชาเฉพาะด้าน แบบเอก-โท 40 หน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วย วิชาบังคับ 21 หน่วยกิต วิชาเลือก 19 หน่วยกิต โดยมีรายวิชาดังนี้

1. รายวิชาบังคับ	เรียน 21 หน่วยกิต	
ได้แก่		
1.1 ภาษาศาสตร์สำหรับครู	2	หน่วยกิต
1.2 ประวัติวรรณคดีไทย	2	หน่วยกิต
1.3 หลักภาษาไทย	3	หน่วยกิต
1.4 การเขียนทั่วไป	2	หน่วยกิต
1.5 หลักการวิจารณ์วรรณคดี	2	หน่วยกิต
1.6 ลักษณะคำประพันธ์ไทย	2	หน่วยกิต
1.7 วรรณกรรมปัจจุบัน	2	หน่วยกิต
1.8 หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย	2	หน่วยกิต
1.9 การอ่านตีความ	2	หน่วยกิต
1.10 สัมมนาการใช้ภาษาไทย	2	หน่วยกิต
2. รายวิชาเลือก	เรียน 19 หน่วยกิต	
โดยเลือกจากรายวิชาต่อไปนี้		
2.1 การเขียนรายงานจากการค้นคว้า	2	หน่วยกิต
2.2 ภาษาไทยธุรกิจ	3	หน่วยกิต
2.3 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวรรณคดีไทย	3	หน่วยกิต
2.4 แง่คิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม	2	หน่วยกิต
2.5 การอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ	2	หน่วยกิต
2.6 การเขียนเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ	3	หน่วยกิต
2.7 ศิลปะการอ่านออกเสียง	2	หน่วยกิต
2.8 อักษรไทย	2	หน่วยกิต
2.9 วรรณคดีนิราศ	2	หน่วยกิต
2.10 หลักการอ่านการเขียนคำไทย	2	หน่วยกิต
2.11 ภาษาถิ่น	2	หน่วยกิต
2.12 ภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย	2	หน่วยกิต
2.13 ความสัมพันธ์ของภาษากับวัฒนธรรม	2	หน่วยกิต
2.14 ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทย	2	หน่วยกิต

2.15 การพูดการฟังเพื่อสัมฤทธิ์ผล	2	หน่วยกิต
2.16 วรรณคดีการละคร	2	หน่วยกิต
2.17 วรรณคดีสดุดี	2	หน่วยกิต
2.18 วรรณคดีสังคมและการเมือง	2	หน่วยกิต
2.19 วรรณกรรมท้องถิ่น	2	หน่วยกิต
2.20 คติชนวิทยา	2	หน่วยกิต
2.21 การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก	2	หน่วยกิต
2.22 พัฒนาการแบบเรียนภาษาไทย	2	หน่วยกิต
2.23 ผลงานการค้นคว้าทางภาษาและวรรณคดีไทย	2	หน่วยกิต
2.24 ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย	2	หน่วยกิต
2.25 การเขียนเชิงสร้างสรรค์	2	หน่วยกิต
2.26 วรรณคดีชนบประเพณีและศาสนา	2	หน่วยกิต
2.27 อิทธิพลของวรรณคดีต่างประเทศต่อวรรณคดีไทย	2	หน่วยกิต
2.28 วรรณคดีเอกของไทย	2	หน่วยกิต
2.29 การวิจัยทางภาษาไทย	3	หน่วยกิต

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของหลักสูตร จะพบว่า สถาบันราชภัฏเตรียมนักศึกษาครู สาขาภาษาไทย ให้มีความรู้ในวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี จะเห็นได้จากรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือกที่มากมายหลากหลาย อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญแก่นักศึกษา สาขาภาษาไทย ในการนำความรู้วิชาภาษาไทยที่ได้รับไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้สอนนักเรียน ในรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาในปัจจุบัน และนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นครูภาษาไทยที่ดีต่อไป

2. ความวิตกกังวล

2.1 ความหมายของความวิตกกังวล

ความหมายของคำว่า "ความวิตกกังวล" นั้น ฟรอยด์ (Freud, 1943 อ้างถึงใน Morris, 1996) กล่าวถึงความหมายของความวิตกกังวลว่า "เป็นประสบการณ์ ความหวาดหวั่น ความตึงเครียด โดยสาเหตุได้ไม่ชัดเจนของแต่ละบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับจิตใต้สำนึกที่เกิดจากความ

รู้สึกขัดแย้งในใจระหว่างการตอบสนองความต้องการของตนเอง (ego) และความต้องการโดยธรรมชาติ หรือความต้องการของสัญชาตญาณ (id)”

สปีลเบิร์กเกอร์ (Spielberger, 1976: 5) ได้กล่าวไว้ว่า "ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกที่เกิดความตึงเครียด (tension) ความหวาดหวั่น (apprehension) ความหวาดกลัว (nervousness) และความกังวล (worry) ซึ่งแต่ละบุคคลประสบที่เป็นความเคลื่อนไหวของระบบประสาทอัตโนมัติที่มาพร้อมกับความรู้สึกเหล่านี้”

ชอร์ทริดจ์ และ ลี (Shortridge and Lee 1980 : 401) อธิบายว่า “ความวิตกกังวลเป็นปฏิกิริยาที่แสดงออกทางร่างกายและจิตใจเนื่องจากมีสิ่งคุกคามภายในที่อาจเกิดจากเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอก ทำให้เกิดความรู้สึกไม่สบายใจ บุคคลที่กำลังมีความวิตกกังวลมักรู้สึกเหมือนว่าความวิตกกังวลเป็นสัญญาณเตือนภัยอันตรายที่กำลังจะมาถึง”

ซุง และ คาเวินา (Zung and Cavenar, 1980 : 348-350) ให้ความหมายว่า “ความวิตกกังวล คือ ความรู้สึกตึงเครียด หวาดหวั่น ตื่นตระหนก ไม่สบายใจต่อสภาพการณ์หรือสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ มีผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์และร่างกาย ความเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ เช่น ความรู้สึกหงุดหงิด กระวนกระวาย หวาดกลัวโดยไม่มีเหตุผล เป็นต้น ส่วนอาการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เช่น ตัวสั่น ใจสั่น ปวดศีรษะ ปวดปัสสาวะบ่อยกว่าปกติ เป็นต้น”

วอลแมน (Wolman, 1989 : 26) ได้ให้คำจำกัดความของความวิตกกังวลไว้ว่า "เป็นความรู้สึกของความไม่เข้มแข็งและไม่มีความสามารถที่จะจัดการกับภาวะที่ถูกคุกคามทั้งในสภาพที่เกิดขึ้นจริงและในสภาพแห่งจินตนาการของบุคคล ความวิตกกังวลนั้นจะเกิดขึ้นจากภายในและเชื่อมโยงไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึกถึงการไร้ความสามารถ"

ในเรื่องความวิตกกังวลนี้ นักวิชาการไทยได้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2532) กล่าวว่า “ความวิตกกังวล เป็นสภาวะทางอารมณ์ที่มีความรู้สึกไม่พอใจ เนื่องจากรู้สึกว่าตนเองถูกข่มขู่ หรือจะมีอันตราย หรือการที่อยู่ในสภาวะที่ไม่รู้

ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสภาวะทางอารมณ์เช่นนี้คนเราอาจจะรู้สึกเครียด รู้สึกวิตกหรือหวาดกลัว สภาวะเช่นนี้กล่าวได้ว่า ได้เกิดความรู้สึกวิตกกังวลขึ้นแล้ว”

สายสมร ทองดี (2532: 11) กล่าวว่า “ความวิตกกังวล มีลักษณะคล้ายกับความกังวลใจ เป็นสภาวะของความกลัวที่ไม่รุนแรง ความวิตกกังวลจะมีลักษณะของความกลัวในสิ่งที่ไม่สามารถหาสาเหตุได้ เช่น เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งใหม่ๆ บางอย่าง ทำให้วิตกไปว่าไม่แน่ใจว่าจะทำได้หรือไม่ ความวิตกกังวลเกิดจากสภาวะของความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย และเป็นสภาวะที่เกิดจากความรู้สึกรับผิดชอบต่อการกระทำของตน”

โยธิน ศันสนยุทธ์และคณะ (2533: 302) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นภาวะที่บุคคลมีความรู้สึกไม่สบาย วิตกว่าจะมีอะไรที่เป็นอันตรายเกิดขึ้น มีความรู้สึกใกล้เคียงกับความกลัวมาก แต่ไม่ใช่ความกลัวเนื่องจากความกลัวจะเป็นความรู้สึกที่แน่ชัดว่ากลัวอะไร โดยจะแสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีอาการทางร่างกาย เช่น เหงื่อตก นอนไม่ค่อยหลับ หัวใจเต้นเร็ว”

ทรงศักดิ์ สร้อยแสงทอง (2534: 12) ได้ให้ความหมายความวิตกกังวลว่า “เป็นสภาพทางอารมณ์ อันไม่พึงปรารถนาของบุคคล ที่รู้สึกหวั่นกลัว ไม่สบายใจ ล้มเหลวหรือเป็นอันตรายจากการคาดเหตุการณ์ล่วงหน้าต่อเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่จะเกิดขึ้น”

วัลลภ ปิยมโนธรรม (2536: 15) อธิบายว่า “การที่บุคคลหนึ่งไปฝึกนิสัยให้คอยคิดไปแต่เรื่องต่างๆ ที่ยังไม่ทันได้เกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่องๆ ที่คิดนั้นเป็นเรื่องในแง่ร้ายแล้ว ความรู้สึกวิตกกังวลก็ย่อมจะเกิดขึ้นได้ในทันที”

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า ความวิตกกังวล เป็นสภาวะอารมณ์หรือความรู้สึกชนิดหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่ไม่พึงประสงค์ของบุคคล เพราะทำให้เกิดความอึดอัด ไม่สบายใจ หวาดหวั่น อันเนื่องมาจากการคาดเหตุการณ์ล่วงหน้าหรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองในอนาคตทางด้านลบว่าจะเป็นการอันตรายหรือมีความไม่มั่นคงปลอดภัยต่อตนเอง มีอิทธิพลต่อความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ร่างกาย และพฤติกรรมของบุคคล

2.2 ประเภทของความวิตกกังวล

สปีลเบิร์กเกอร์ (Spilberger, 1972) ได้แบ่งความวิตกกังวลออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ (State Anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นจากการตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะอย่าง โดยจะเกิดขึ้นทันทีทันใดเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เกิดความไม่พอใจ หรือทำให้เกิดอันตราย มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้น โดยที่ในช่วงเวลาที่ถูกกระตุ้น เร้า นั้น จะเป็นภาวะที่ตึงเครียด หวาดหวั่น กระวนกระวาย มีการตื่นตัวของระบบประสาทอัตโนมัติ ซึ่งความรุนแรงที่แสดงออกต่อสภาวะเช่นนี้ จะแตกต่างกันไปตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัว (Trait Anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่มีอยู่ในตัวบุคคลจนกลายเป็นลักษณะประจำตัวและมีลักษณะที่คงที่ บุคคลที่มีความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวสูง จะมีความไวในการรับรู้สิ่งเร้าที่ทำให้ไม่พอใจ หรือทำให้เกิดอันตรายได้เร็วกว่าบุคคลที่มีความวิตกกังวลต่ำที่เป็นลักษณะประจำตัว นอกจากนี้ความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวจะมีผลต่อความรุนแรงของการเกิดความวิตกกังวลต่อสถานการณ์

ฟรอยด์ (Freud, 1988 อ้างถึงใน ถนอมศรี คูอาริยะกุล, 2538) ได้แบ่งความวิตกกังวลเป็น 7 ประเภท คือ

1. ความวิตกกังวลปฐมภูมิ (primary anxiety) เป็นประสบการณ์ของความวิตกกังวลขั้นแรก ซึ่งเกิดขึ้นจากการถูกกระตุ้นทันทีทันใดตั้งแต่แรกคลอดเป็นภาวะคุกคามที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลต่อมาในภายหลัง

2. ความวิตกกังวลซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง (subsequent anxiety) เป็นความขัดแย้งทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างจิตสำนึก (ego) และมโนธรรม (superego) ซึ่งจิตสำนึกจะเป็นเกราะป้องกันตนเองจากความต้องการทางสัญชาตญาณและความขัดแย้งจากโลกภายนอกของจิตใต้สำนึก (id) และการถูกตำหนิจากมโนธรรม

3. ความวิตกกังวลในสิ่งที่เป็นจริง (reality anxiety) ความวิตกกังวลแบบนี้เกิดขึ้นจากการรับรู้ อันตรายจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสำคัญมากในการมีชีวิตอยู่หรือการสูญเสียชีวิตจากการถูกคุกคาม

4. ความวิตกกังวลแบบโรคประสาท (neurotic anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นจากการรับรู้อันตรายโดยสัญชาตญาณของจิตใต้สำนึก ความวิตกกังวลแบบนี้มีพื้นฐานมาจากความกลัว ซึ่งจิตสำนึกไม่สามารถป้องกันหรือควบคุมได้ แบ่งเป็น

4.1 ความวิตกกังวลที่หาสาเหตุไม่ได้ (free-floating anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่แสดงออกมาในลักษณะที่มีความหวาดหวั่นตลอดเวลาและมองโลกในแง่ร้าย

4.2 ความวิตกกังวลจากความกลัว (phobic anxiety) เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากความกลัวบางอย่างซึ่งบุคคลสามารถหลีกเลี่ยงได้

4.3 ความวิตกกังวลแบบตื่นตระหนก (panic anxiety) เป็นความวิตกกังวลอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นทันทีทันใด ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยา บุคลิกภาพและความสามารถในการทำหน้าที่ตามปกติของบุคคล ซึ่งจะมีความรู้สึกเหมือนควบคุมตนเองไม่ได้

5. ความวิตกกังวลด้านศีลธรรม (moral anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่เกิดจากความรู้สึกว่าตนเองผิดหรือละอายในสิ่งที่ตนเองทำไป ซึ่งขัดกับศีลธรรม

6. ความวิตกกังวลที่กลัวการสูญเสีย (castration anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่เกิดจากหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น กลัวร่างกายได้รับอันตราย กลัวว่าความสามารถของตนจะลดลงหรือมีความสับสนเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางเพศ ซึ่งความวิตกกังวลชนิดนี้พบได้บ่อย

7. ความวิตกกังวลที่กลัวการถูกแยก (separation anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่เกิดจากการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า จะมีการสูญเสียหรือการแยกของบุคคลอันเป็นที่รักของตนไป

แมคอินไทร์ และ การ์ดเนอร์ (MachIntyre and Gardner, 1991 : 87-91) แบ่งประเภทของความวิตกกังวลได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล (Trait Anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่มีลักษณะคงที่และเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล ความวิตกกังวลประเภทนี้จะเกิดขึ้นกับบุคคลในสถานการณ์ต่างๆไป บุคคลที่มีความวิตกกังวลประเภทนี้สูงมีแนวโน้มที่จะรู้สึกหวาดหวั่นในสถานการณ์ต่างๆ ทั่วทุกสถานการณ์

2. ความวิตกกังวลต่อสภาพการณ์ (State Anxiety) เป็นความวิตกกังวลซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่เฉพาะเจาะจงเมื่อมีสิ่งเข้ามากระตุ้นให้เกิดความไม่พอใจหรือทำให้เกิดอันตราย ดังนั้นบุคคลที่มีแนวโน้มประสพกับความวิตกกังวลในสถานการณ์ต่างๆ ไป (Trait Anxiety) จะมีระดับของความวิตกกังวลต่อสภาพการณ์เพิ่มสูงขึ้นในสถานการณ์ที่มีความตึงเครียด

3. ความวิตกกังวลที่เกิดเฉพาะสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง (Situation Specific Anxiety) ความวิตกกังวลลักษณะนี้มีลักษณะเหมือนกับความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคลแต่ถูกวัดอย่างจำกัดขอบเขตภายในบริบทที่กำหนด ผู้ถูกวัดจะถูกตรวจสอบปฏิกิริยาของความวิตกกังวลที่มีการกำหนดสถานการณ์ไว้อย่างชัดเจน เช่น การสอบ การพูดในที่สาธารณะ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของความวิตกกังวลอาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล ซึ่งความวิตกกังวลประเภทนี้จะปรากฏอยู่ในตัวบุคคลนั้น ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดๆ ขึ้นก็ตาม
2. ความวิตกกังวลต่อสภาพการณ์ ซึ่งบุคคลจะเกิดความวิตกกังวลขึ้นเมื่อพบกับสภาพการณ์ หรือสถานการณ์ที่มีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เกิดความกังวลและจะลดความวิตกกังวลเมื่อสภาพการณ์นั้นผ่านพ้นไป

2.3 สาเหตุของความวิตกกังวล

โดยทั่วไปความวิตกกังวลเกิดได้จากสาเหตุหลายประการ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงสาเหตุของความวิตกกังวล ดังนี้

เจอร์ซิลด์ (Jersild, 1957 อ้างถึงใน สุกลักษณ์ วรรณฤกษ์งาน, 2537) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความบีบคั้นและความไม่แน่นอน (stress and uncertain) ในการดำรงชีวิต ความบีบคั้นเกิดจากการที่บุคคลจะต้องคล้อยตามสังคมโดยการยอมรับสภาพค่านิยมที่ยึดถือจารีตประเพณี และปฏิบัติตามระเบียบของสังคม โดยที่ตนเองอาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม บุคคลไม่เพียงแต่จะควบคุมแรงกระตุ้น (impulse) ของตนเองเท่านั้น แต่ยังคงควบคุมให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการอีกด้วย นอกจากนี้ความไม่แน่นอนของชีวิตอันเนื่องมาจากการตัดสินใจโอกาสในการเลือกการปฏิบัติตนให้สมบทบาทและการรับผิดชอบในสภาพการณ์ต่าง ๆ อาจทำให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลได้

2. การเปลี่ยนแปลงสภาวะ เช่น จากวัยเด็กเป็นวัยรุ่น จากวัยรุ่นเป็นวัยผู้ใหญ่ โดยบุคคลจะต้องปรับตัวให้เข้ากับความคาดหวังของสภาพการณ์ใหม่และบทบาทที่ซับซ้อนกันอาจทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตนเองได้ถูกต้อง ซึ่งทำให้เกิดความวิตกกังวลได้

3. ความขัดแย้ง (conflict) และปัญหาอันเนื่องมาจากทัศนคติซึ่งได้แก่ ความรู้สึกที่ตนเองมีปมด้อย ความรู้สึกที่ตนเองมีความผิดหรือความรู้สึกที่นึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ผิดไปจากสภาพที่เป็นความจริง เช่น มีความมุ่งหวังที่สูงเกินไปไม่สอดคล้องกับความสามารถของตนเอง

สำหรับ ลินน์ (Linn, 1980: 125) ได้อธิบายถึงสาเหตุของความวิตกกังวลว่า น่าจะเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. เกิดจากสาเหตุทางร่างกายและพันธุกรรม ความเชื่อในด้านนี้ยังไม่แน่นอน เช่น บางคนเชื่อว่าคนที่มีรูปร่างผอมสูง (asthenic constitution) มีแนวโน้มที่จะเกิดความวิตกกังวลได้ง่าย

2. เกิดจากสาเหตุทางด้านจิตใจ ส่วนมากมีความเชื่อว่าเป็นสาเหตุที่มีความสำคัญมากกว่าอย่างอื่น ความกังวลเป็นสัญญาณบอกให้มนุษย์รับรู้ถึงอันตรายที่จะเกิดจากสภาวะการณ์ต่าง ๆ

3. เกิดจากสาเหตุทางด้านสังคมและวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่วัยเด็ก เพราะสังคมและวัฒนธรรมจะถูกถ่ายทอดจากผู้เลี้ยงไปสู่เด็กเมื่อสภาพการณ์ของสังคมเปลี่ยนแปลงไปเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การว่างงาน ปัญหาความแตกร้างภายในครอบครัว การติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะความวิตกกังวลอันเป็นผลให้เกิดความวิตกกังวลได้ทั้งสิ้น

4. เกิดจากการเรียนรู้ มีทฤษฎีการเรียนรู้ที่อธิบายการเกิดความวิตกกังวล ดังนี้

4.1 การเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (classical conditioning) เช่น ให้นักเรียนที่มีความวิตกกังวลอยู่ต้องไปพบกับครูผู้สอน ซึ่งเคยดูเขาหลายครั้งและเป็นการดูที่สร้างเงื่อนไขขึ้น ทำให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ คือ ความกังวล เมื่อสิ่งเร้า 2 อย่าง คือ การถูกดูและครูผู้สอน ไม่ว่าจะถูกดูหรือไม่ก็ตาม เพราะครูผู้สอนกับความกังวลของเด็กนักเรียนนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีเงื่อนไข

4.2 การเรียนรู้ด้วยการวางเงื่อนไขของการกระทำ (operant conditioning) จากความวิตกกังวลใน 4.1 ได้รับการเสริมแรง โดยไม่รู้ตัวจากบิดา มารดา หรือคนใกล้ชิด ด้วยการ

เอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจ และขอความช่วยเหลือเวลาที่บุคคลนั้นเกิดความวิตกกังวลถ้าเขาได้รับการเสริมแรงบ่อย ๆ ความวิตกกังวลจะฝังแน่นกลายเป็นนิสัยไป

4.3 วิธีลอกเลียนแบบ (modeling imitation) บุคคลอาจเกิดความวิตกกังวลได้จากบิดา มารดา หรือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ที่มีความวิตกกังวลอยู่เสมอ ๆ และเขาได้เรียนรู้พฤติกรรมของบิดา มารดา เป็นประจำ ก็อาจจะเลียนแบบมาเป็นบุคคลลักษณะของตนได้

5. อายุ พัฒนาการในแต่ละวัยอาจจะส่งเสริมให้เกิดความวิตกกังวลได้ เช่น วัยเด็ก ความวิตกกังวล เรื้อรังก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ ได้แก่ การกีดเลียบ การดูหมิ่น การปัสสาวะรดที่นอน ในวัยรุ่นจะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับลักษณะของเพศที่เปลี่ยนแปลงความไม่สมดุลของอวัยวะต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางฮอร์โมนของร่างกาย ปัญหาทางด้านการเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ การเลือกอาชีพและเรื่องการเงิน ซึ่งยังต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ ล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุให้วัยรุ่นเกิดความวิตกกังวลได้ วัยผู้ใหญ่ความวิตกกังวลมักเกิดจากความใฝ่สูงมากเกินไป และพยายามที่จะบรรลุเป้าหมาย ซึ่งไม่อาจจะเป็นไปได้ นอกจากนี้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การทำงาน ก็แสดงความวิตกกังวลออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปวดศีรษะ เป็นโรคประสาท เป็นต้น วัยสูงอายุ เป็นวัยที่มีความวิตกกังวล ซึ่งเป็นผลมาจากความขัดเคือง ความโกรธ ถูกเก็บกดไว้ ความรู้สึกเช่นนี้ เกี่ยวข้องกับความกลัวว่าจะถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครเอาใจใส่

6. ปัจจัยทางชีวเคมี (biochemical factors) ผู้ป่วยที่เป็นโรคประสาทจะเป็นพวกที่ไวต่อความรู้สึก (sensitive) เป็นพิเศษ เนื่องจากแลคเตท (lactate) ที่ถูกสร้างขึ้นจะมีอยู่มาก โดยแลคเตทที่เพิ่มขึ้นนี้เกิดจากสารอิพิเนฟริน ที่ถูกผลิตขึ้นเป็นระยะเวลาสั้นทำให้มีการกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางมากขึ้น และความบกพร่องในกระบวนการเผาผลาญอาหารหรือแคลเซียม ซึ่งสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้รวมกันทำให้เกิดความวิตกกังวล

दारवारररन तीऒऒिनतर (2535: 27) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่นำไปสู่ความวิตกกังวล มีดังนี้

1. การรับรู้และการประเมินสถานการณ์ ว่าจะมีผลกระทบต่อตนเองในด้านลบ ประกอบกับการประเมินศักยภาพของตนเอง ว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าความเป็นจริง
2. การรับรู้และการประเมินสถานการณ์มีความผิดพลาด เช่น การที่บุคคลคิดตัดสินสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ในทางลบ หรือทางบวก จนเกินความเป็นจริง
3. ลักษณะความคิดที่แตกต่างกันไประหว่างบุคคล อาจเกิดจากประสบการณ์เก่า ๆ หรือเกิดจากความเชื่อที่ผิด เป็นต้น

4. การขาดทักษะบางประการ ก็อาจทำให้บุคคลประเมินได้ว่าตนเองมีศักยภาพต่ำลงกว่าเดิม และไม่เพียงพอที่จะรับมือกับสถานการณ์ที่เข้ามากระทบได้

ความวิตกกังวลเกิดจากหลายสาเหตุ ซึ่งสาเหตุที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลนั้น อาทิ สาเหตุทางร่างกายและพันธุกรรม ด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ภัยหรือสภาวะที่เปลี่ยนไป การรับรู้สภาวะต่าง ๆ หรืออาจเกิดจากการประเมินตนเองว่ามีศักยภาพต่ำ เป็นต้น

2.4 ผลของความวิตกกังวล

ซุง (Zung. 1971 : 371-372) ได้กล่าวถึง ผลที่แสดงถึงความวิตกกังวลไว้ดังนี้

1. ลักษณะอารมณ์ ผู้ที่มีอาการวิตกกังวลจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ รู้สึกหวาดหวั่น จิตใจฟุ้งซ่าน กังวล หงุดหงิดเสียใจ กลัวอย่างไม่มีเหตุผล ตกใจง่าย รู้สึกว่าตนเอง ไร้ประโยชน์ คาดคิดถึงอันตราย กลัวตาย

2. อาการทางกาย ได้แก่ อาการดังต่อไปนี้ คือ

2.1 ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก ได้แก่ กล้ามเนื้อตึง ตัวสั่น กระตุก เมื่อยล้า อ่อนเพลีย ไม่มีแรง ปวดศีรษะ คอ และหลัง

2.2 ระบบหัวใจและหลอดเลือด ได้แก่ อาการใจสั่น หัวใจหรือชีพจรเต้นเร็วหอบ เหนื่อยง่าย

2.3 ระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ การคลื่นไส้ เบื่ออาหาร อาเจียน ท้องเดิน

2.4 ระบบหายใจ ได้แก่ หายใจแรงเร็ว หายใจตื้น วิงเวียน แน่นหน้าอก หรือหายใจไม่ออกรับลม

2.5 ระบบขับถ่าย ได้แก่ อาการถ่ายปัสสาวะบ่อย กลั้นปัสสาวะไม่อยู่

2.6 ระบบผิวหนัง ได้แก่ อาการหน้าแดง หรือบางคนจะหน้าซีด โดยเฉพาะบริเวณฝ่ามือ ทั้งนี้ เนื่องมาจากต่อมเหงื่อที่ฝ่ามือมีลักษณะพิเศษ คือ ไม่ช่วยในการควบคุมอุณหภูมิของร่างกายและพบว่า เมื่อระบบประสาทซิมพาเทติกถูกกระตุ้น เช่น ถ้าคนมีความวิตกกังวลมาก เหงื่อจะออกที่ฝ่ามือเพิ่มขึ้นมาก

2.7 ระบบประสาทกลาง ได้แก่ อาการหลงลืมง่าย ขาดสมาธิเฉื่อยง่าย นอนไม่หลับ หรือมีอาการหลับ ๆ ตื่น ๆ ผันรำย

โกลด์เบอร์เกอร์ (Goldberger, 1982: 39) กล่าวว่าความวิตกกังวลจะทำให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลทั้งในด้านสรีระ อารมณ์ ความคิดและพฤติกรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านชีวเคมี ในขณะที่เกิดความวิตกกังวลจะทำให้ระบบประสาทอัตโนมัติถูกกระตุ้นแล้วมีผลต่อการทำงานของสมองและต่อมไร้ท่อ คือในขณะที่เกิดความวิตกกังวลต่อมอดรีนาล (Adrenal medulla) จะหลั่งสารอดรีนาลิน (Adrenaline) และทำให้ระดับไฮโมนบางชนิดในเลือดเพิ่มสูงขึ้น เช่น อีพิเนฟริน (Ephinepine) และคอร์ทิโคสเตียรอยด์ (Corticosteroids)

2. ด้านสรีระ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระนั้นส่วนมากจะเกิดขึ้นกับระบบประสาทอัตโนมัติ ระบบกล้ามเนื้อ และระบบขับถ่าย การเปลี่ยนแปลงทางระบบประสาทอัตโนมัติมักเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเคมี เช่น สารอดรีนาลินจะมีผลทำให้อัตราการไหลเวียนของเลือดมีมากขึ้น ระบบขับถ่ายน้อยกว่าปกติ สารอีพิเนฟรินจะมีผลทำให้หัวใจเต้นเร็วและแรง ใจสั่น ขนลุก เหงื่อออกง่าย เพิ่มอัตราการเผาผลาญอาหาร สารคอร์ทิโคสเตียรอยด์จะมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง เช่นทำให้อ่อนไม่หลับ กระวนกระวาย ขาดภูมิต้านทานโรค การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อ ได้แก่ การเกิดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อทำให้รู้สึกปวดเมื่อยตามร่างกาย การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับระบบขับถ่ายได้แก่อาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องอืด ท้องเฟ้อ ท้องผูกหรือท้องเสีย ปัสสาวะบ่อย

3. ด้านอารมณ์ ผลของความวิตกกังวลที่มีต่ออารมณ์นั้น จะทำให้เกิดอาการตื่นเต้น หวาดหวั่น หงุดหงิด ตกใจง่าย โกรธง่าย กระสับกระส่าย ขาดสมาธิ เหนื่อยง่าย ท้อแท้ โศกเศร้า เสียใจ ร้องไห้บ่อย เป็นต้น

4. ด้านความคิด ความจำและการรับรู้ผลของความวิตกกังวลจะทำให้เกิดความผิดปกติเกี่ยวกับความคิดได้แก่ การเกิดความคิดในทางลบ ระบบความคิดถูกรบกวน หมกมุ่น ย้ำคิด การตัดสินใจช้า ไม่ยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ความสนใจลดลง ขาดสมาธิ ฯลฯ ความผิดปกติเกี่ยวกับความจำ ได้แก่ มีอาการหลงลืม ความสามารถเกี่ยวกับความจำลดลงมีความผิดปกติเกี่ยวกับการรับรู้

ทองแท้ ศิลาขาว (2536 : 27-29) สรุปไว้ว่า ความวิตกกังวลที่มีผลต่อบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย ความคิด และพฤติกรรมซึ่งพอสรุปผลของความวิตกกังวลดังนี้

1. ผลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านชีวเคมีและสรีรวิทยา

1.1 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่ระบบประสาท ซึ่งมีผลทำให้กล้ามเนื้อหดตัว เกร็งเตรียมสู้หรือถอยหนี

1.2 มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเคมี ในภาวะวิตกกังวล ฮอโมนต่าง ๆ จะถูกขับออกมาสู่กระแสเลือดมากขึ้น ซึ่งฮอโมนที่ถูกขับออกมา นั้นมีหน้าที่ควบคุมความสมดุลของเกลือแร่ต่าง ๆ ในร่างกาย การเผาผลาญอาหาร และมีผลต่อระบบกล้ามเนื้อ

1.3 มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยา การเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับระดับความวิตกกังวล โดยทั่วไประดับของความวิตกกังวลเล็กน้อยและระดับปานกลางจะเพิ่มการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย แต่ถ้ระดับความวิตกกังวลในระดับรุนแรงและรุนแรงที่สุดแล้ว จะทำให้ระบบต่าง ๆ หยุดทำงานได้เช่นกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ได้แก่ หัวใจเต้นเร็วและถี่ขึ้น ปัสสาวะบ่อย ความอยากรับประทานอาหารลดลง เหงื่อออก นอนไม่หลับ ตัวสั่น เป็นต้น ถ้ามีความวิตกกังวลมากขึ้นการทำงานของระบบต่างๆ อาจจะหยุดชะงักไปซึ่งอยู่ในระดับที่มีความวิตกกังวลรุนแรงที่สุด

2. ผลการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์

ความวิตกกังวลทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกหวาดหวั่น เกิดความตึงเครียดและความกลัวซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตกใจง่าย หงุดหงิด โกรธ เสียใจ กระสับกระส่าย โศกเศร้า ร้องไห้ง่าย เหนื่อยง่าย เป็นต้น

3. ผลการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ความวิตกกังวลมีผลต่อบุคคลในด้านความคิด ความจำและการรับรู้ ได้แก่ ลืมง่าย ประสิทธิภาพในการจำลดลง ระบบความคิดถูกรบกวน เช่น สับสน ย้ำคิดย้ำทำ ตัดสินใจช้า ความคิดคับแคบและไม่ยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ความสนใจลดลง ขาดสมาธิ การรับรู้ ผิดพลาด บุคคลที่มีความวิตกกังวลมีแนวโน้มที่จะคิดไปในทางลดคุณค่าของตนเอง

4. ผลต่อพฤติกรรมกรรมการแสดงออก จำแนกได้ 4 กลุ่มใหญ่คือ

4.1 พฤติกรรมที่แสดงความรู้สึกภายในออกมาทั้งอย่างเปิดเผยและอย่างซ่อนเร้น เช่น ความหงุดหงิด โมโหง่าย กระสับกระส่ายอยู่ไม่นิ่ง ความรู้สึกขุ่นเคืองไม่เป็นมิตร เป็นต้น

4.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบนความสนใจจากภาวะวิตกกังวลไปสู่อาการป่วยทางร่างกายทำให้ความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ น้อยลง

4.3 การชะงักทำให้เกิดภาวะที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล พฤติกรรมการแสดงออก ได้แก่ การถอนตัวหนีจากเหตุการณ์ การเก็บความรู้สึกไว้ภายในและกลายมาเป็นอาการซึมเศร้า มีพฤติกรรมถอยไปสู่พฤติกรรมวัยต้น ๆ

4.4 พฤติกรรมที่พยายามเข้าใจถึงสาเหตุของความวิตกกังวลและวิธีการที่ตัวเองใช้เพื่อขจัดภาวะวิตกกังวลซึ่งทำให้ตนอึดอัด ไม่สบายนั้นเสีย

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาพความวุ่นวายใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากการคาดการณ์ล่วงหน้า ในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นโดยมีการรับรู้ กระบวนการด้านความคิดและประสบการณ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประเมินสภาพการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นว่ามีอันตรายต่อบุคคลมากน้อยเพียงใด ซึ่งความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นมีผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม ความวิตกกังวลในระดับต่ำ เป็นแรงกระตุ้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้ แต่โดยทั่วไปแล้วจะเห็นว่าเป็นโทษมากกว่า โดยเฉพาะความวิตกกังวลในระดับสูง พบว่า เป็นเครื่องกีดขวางการเรียนรู้ที่สำคัญ

2.5 ความวิตกกังวลในการสอนภาษาไทย

ความวิตกกังวลในการสอนเป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การสอน ทำให้ครูหรือนักศึกษารู้สึกตื่นเต้น ประหม่ากลัว เป็นสภาวะทางอารมณ์ที่ทำให้เกิดการตอบสนองต่อสรีระ เช่น เกิดอาการเกร็ง ตัวสั่น ความดันโลหิตสูง เป็นต้น ครุสซินสกี (Kurszynski 1968 อ้างถึงใน บัญญัติ ชำนาญกิจ 2534 : 13) กล่าวว่า นักศึกษาครูมักเกิดความวิตกกังวลขณะฝึกสอน ทำให้ไม่มีความคิดริเริ่ม ไม่กล้าแสดงออก ไม่เชื่อมั่นในตนเอง และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อหน้าที่ของตน

นักศึกษามักเกิดความรู้สึกกลัวและไม่มั่นใจเมื่อก้าวเข้าสู่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มิลเลอร์ (Miller, 1974: 49) กล่าวว่า ความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกสอนเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ กัน แต่ยังไม่สามารถสรุปอย่างชัดเจน หรือทดสอบค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติได้ แต่มาซาโด และโบทนาเรสคิว (Machado and Bothnarescue, 1993 : 133-136) กล่าวว่า “สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่เกิดความวิตกกังวลคือการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่ต้องมีภาระความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในวันแรกและสัปดาห์แรกของการสอน นักศึกษาทุกคนที่มุ่งหวังความสำเร็จในการสอนมักจะเกิดความเครียด ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความรู้สึกที่เรียกว่า The half-a teacher feeling กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่ก้ำกึ่งระหว่างความเป็นนักศึกษา กับความเป็นครู ซึ่งเป็นประสบการณ์ทางความรู้สึกตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาครูทุกคนในระหว่างการฝึกสอน”

ดานอฟฟ์ (Danoff, 1977 cited in Machado and Bothnarescue, 1993:133) อธิบายอาการที่เกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาครูเกิดความวิตกกังวลในการสอนไว้ดังนี้

1. เกิดอาการปกป้องตนเอง
2. ประหม่าไม่กล้าแสดงออก
3. เกิดความรู้สึกกลัว การขาดความรัก
4. แสดงตนว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สามารถแนะนำวิธีการได้ทุกสถานการณ์
5. พุดมากเกินความจำเป็น
6. จับผิดผู้อื่น
7. วิเคราะห์สถานการณ์การสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วนจนเกินไป
8. ชอบอยู่โดดเดี่ยว ปลีกตัวออกจากงานและเพื่อน

ปรียา พิพัฒนานนท์ (2516: 2) ให้นิยามไว้ว่า ความวิตกกังวลในการสอน หมายถึง “สภาวะของจิตใจที่มีความตึงเครียด หวาดระแวงและกลัว ซึ่งบางครั้งอาจหาสาเหตุได้ แต่บางครั้งอาจหาสาเหตุไม่ได้ และมักจะเกี่ยวข้องกับความต้องการอันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ”

รุจิรั ภูสาระ (2527: 14) ให้นิยามไว้ว่า “ความวิตกกังวลในการสอน เป็นสภาวะของจิตใจที่มีความตึงเครียดหวาดระแวง และกลัวในการฝึกสอน ซึ่งอาจจะแสดงได้โดยอาการตื่นเต้น ขลาดกลัว ประหม่า เกร็งครัด เอาจริงเอาจัง อารมณ์อ่อนไหว ซ้ำอัย และจิตใจวุ่นวาย”

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534 : 19) ให้นิยามไว้ว่า “ความวิตกในการสอน หมายถึง สภาวะของจิตใจที่มีความตึงเครียด หวาดระแวงและกลัว เกิดจากความต้องการความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ”

สำหรับความวิตกกังวลในการสอนภาษาไทย หมายถึง สภาวะจิตใจที่มีความตึงเครียด หวาดระแวง ตื่นตระหนก ไม่สบายใจ และกลัวที่จะต้องทำหน้าที่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอนมีผลต่อร่างกายและจิตใจ บางครั้งอาจหาสาเหตุได้ แต่บางครั้งหาสาเหตุไม่ได้ ซึ่งเกิดจากความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาการสอนภาษาไทย

ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครู นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ยังใหม่ต่อการสอน ขาดประสบการณ์ ตลอดจนความชำนาญที่เพียงพอในการฝึกสอน จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อันจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลใน

การสอนขึ้น เพราะกลัวจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีผู้ศึกษาค้นคว้า และทำวิจัย สรุปได้ดังนี้

นพพร พานิชสุข (2523: 19-23) สรุปปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. เรื่องความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน
2. เรื่องการควบคุมชั้น
3. เรื่องอุปกรณ์การสอน
4. เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษาฝึกสอน
5. เรื่องการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
6. เรื่องความรับผิดชอบ

จินตนา สุนทรวิภาต (2523: 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับปริญญา” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเอกภาษาไทยประสบปัญหาเรื่อง การขาดทักษะในการใช้ภาษา การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การตั้งคำถาม ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา การเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน การอธิบายและทักษะในการเล่าให้เกิดความสนใจ การควบคุมอารมณ์ การปกครองชั้นเรียนและด้านมนุษยสัมพันธ์

ศิริวัฒน์ ลายกนก (2526: 68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนอาจารย์นิเทศก์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการฝึกสอนวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตประสบปัญหาด้านต่าง ๆ ได้แก่ เกิดปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการสอนและการทำบันทึกการสอน นิสิตไม่ทราบแหล่งที่จะหาสื่อการสอน

บังอร อนุเมธางกูร (2538: 63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนานักศึกษาคูของสถาบันราชภัฏ ฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสาขาภาษาไทย มีปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการเตรียมการสอน ด้านวิธีสอนและกระบวนการ ซึ่งในด้านนี้นักศึกษามีปัญหาในเรื่องการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการปกครองชั้นเรียน

ซึ่งในด้านนี้นักศึกษามีปัญหาเรื่องการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนที่ก่อความวุ่นวายในห้องเรียน นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านวัดและประเมินผล และปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์

โดยสรุปแล้ว ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครุสาขาภาษาไทย จากผลงานวิจัย พบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการสอน ซึ่งครอบคลุมการวางแผนการสอน การทำแผนการสอน การเขียนจุดประสงค์ ขาดหนังสือและเอกสารในการเตรียมการสอน การเลือกใช้วิธีสอน และด้านการดำเนินการสอน เช่น การดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน ขาดทักษะในการใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์การสอนการผลิตอุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้นเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักเรียน และปัญหาส่วนตัวอันเกิดนักศึกษาเอง ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้อาจจะส่งผลให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกิดความวิตกกังวลในการสอน เพราะกลัวที่จะเกิดปัญหาเหล่านี้ขึ้น สรุปได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการดำเนินการสอน
3. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. ด้านปัญหาส่วนตัว

2.6 การประเมินความวิตกกังวล

เบอร์สไตน์ (Berstein, 1973: 415) เสนอวิธีการประเมินความวิตกกังวลซึ่งนิยมทั่วไป 3 วิธี คือ

1. การประเมินจากการรายงานตนเอง คือให้บุคคลรายงานความรู้สึกวิตกกังวลด้วยตนเอง ซึ่งอาจกระทำโดยการสัมภาษณ์ การจินตนาการ และการตอบแบบสอบถาม โดยเฉพาะการใช้แบบสอบถามมักเป็นวิธีการที่นิยมใช้เนื่องจากเป็นวิธีที่สะดวกและใช้ได้ผลดี

2. การประเมินจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ คือเป็นการประเมินจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระที่เป็นผลมาจากการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ ได้แก่ การวัดความดันโลหิต การวัดอัตราการหายใจ การวัดการเต้นของหัวใจ การวัดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ การวัดความต้านทานไฟฟ้าที่ฝ่ามือ ฯลฯ

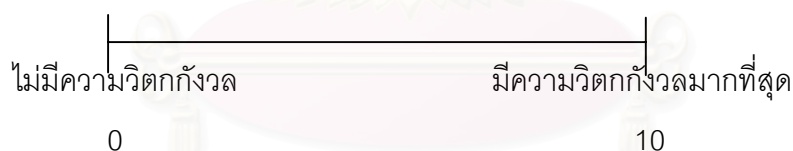

3. การประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม โดยการสังเกตพฤติกรรมโดยตรงหรือโดยทางอ้อม ซึ่งการสังเกตโดยตรงจะเป็นการสังเกตอาการที่แสดงออกถึงความเครียดโดยตรง เช่น การหายใจ มือสั่น กัดริมฝีปาก ถอนหายใจ ส่วนการสังเกตพฤติกรรมทางอ้อม กระทำได้โดยการให้แสดงบทบาทสมมติแล้วสังเกตพฤติกรรมความวิตกกังวล หรืออาจจะให้บุคคลอยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลแล้วสังเกตพฤติกรรมความวิตกกังวล

นอกจากนี้ บราวน์ (Brown, 1990 : 962-970) ได้รวบรวมวิธีการประเมินความวิตกกังวล แบ่งเป็น 4 วิธี ได้แก่

1. การประเมินโดยใช้แบบวัดความวิตกกังวลด้วยตนเอง (self-report measure of anxiety) เป็นการประเมินความวิตกกังวล ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ตนเองรับรู้ได้โดยใช้แบบสอบถามให้ตอบความรู้สึกของตนเอง แล้วจึงนำมาประเมินระดับความวิตกกังวล ที่นิยมใช้กันมาก คือ

1.1 มาตรฐานวัดความวิตกกังวล (visual analogue scale) เช่น มาตรฐานวัดความวิตกกังวลของ กาเบอร์สัน (Gaberson, 1991) ที่มีลักษณะเป็นเส้นตรงแนวนอนยาว 10 เซนติเมตร ปลายปิดทางซ้ายมือจะตรงกับความรู้สึก "ไม่มีความวิตกกังวล" และความวิตกกังวลจะเพิ่มมากขึ้นไปทางขวามือจนถึงปลายปิดทางขวามือจะตรงกับความรู้สึก "มีความวิตกกังวลมากที่สุด" ดังแสดงในภาพ

1.2 แบบวัดความวิตกกังวล ของสปีลเบอร์เกอร์ (Spielberger's the state-trait anxiety inventory) เป็นแบบประเมินความรู้สึกของตนเองในขณะที่ทำแบบทดสอบนั้นและในสถานการณ์ทั่วไป แบ่งเป็นแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญและแบบวัดความวิตกกังวลแฝง โดยให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย X ตรงช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่มีอยู่จริงในขณะนั้น

1.3 แบบประเมินตนเอง the self-rating scale ของ Zung เป็นแบบประเมินความรู้สึกของตนเองในช่วงเวลานั้น และเวลาใกล้เคียงที่ผ่านมาแล้ว

1.4 แบบวัดความวิตกกังวล เอ็ม เอช เอส (MAS) ของ Taylor เป็นต้น การประเมินความวิตกกังวลโดยใช้แบบสอบถามนี้ซึ่งสามารถใช้ได้สะดวกและได้ผลดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นและมีความเที่ยงตรงสูง

2. การประเมินโดยใช้แบบวัดความวิตกกังวลทางสรีรวิทยา (physiological measure of anxiety) เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกทางร่างกาย เช่น อัตราการหายใจ ความดันโลหิต การขยายของม่านตาและการมีเหงื่อออก เป็นต้น ซึ่งการวัดนี้จะใช้เครื่องมือในการวัด เช่น เครื่องมือวัดอัตราการเต้นของหัวใจ (electrocardiogram) เครื่องมือวัดอัตราการเต้นของชีพจร (mechanical pulse detective) และเครื่องมือดูการขยายของม่านตา (pupillography) การเปลี่ยนแปลงทางสรีระนี้ต้องประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และการแปลผลที่ได้จากการตรวจ

3. การประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของความวิตกกังวล (behavior measure of anxiety) โดยการสังเกตทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว คำพูด ภาษาท่าทาง เนื่องจากมีความเชื่อมั่นว่าพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมานั้นเป็นปฏิภิกิริยาสะท้อนของอารมณ์ ซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวบุคคลซึ่งสามารถสังเกตได้ เช่น อาการมือสั่น กระสับกระส่าย ลูกลึกลุกลน หายใจแรง หายใจเร็วและรัว

4. การประเมินโดยการใช้เทคนิคการฉายภาพ (projective techniques) เช่น แบบวัดของรอร์ชัวร์ (Rorschach)

ความวิตกกังวลไม่ใช่สภาวะอารมณ์ที่มีผลในทางลบเพียงอย่างเดียว ความวิตกกังวลในระดับเล็กน้อยและปานกลาง จะมีประโยชน์ในการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวทำให้เกิดการเรียนรู้แก้ปัญหา ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีขึ้น และเกิดความคิดสร้างสรรค์ แต่ความวิตกกังวลในระดับสูงและรุนแรงที่สุด จะมีผลในทางลบ ทำให้เกิดพยาธิทางจิตใจจนอาจทำให้เกิดโรคจิตโรคประสาทได้

3. สมรรถภาพด้านการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษาเป็นภารกิจหลักของครูทุกคน สมรรถภาพทางด้านการสอนของครูจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะไขประตูนำผู้เรียนไปสู่ความรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3.1 ความหมายของสมรรถภาพด้านการสอน

สมรรถภาพด้านการสอน (Teaching Competency) เป็นสมรรถภาพที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักศึกษาคู สถาบันคุศศึกษาทั้งหลายจึงเน้นความสำคัญของสมรรถภาพด้าน

การสอนเป็นอันมาก เห็นได้จากการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จะให้น้ำหนักด้าน การสอนมากกว่าด้านอื่น แม้ว่าในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานอื่น ด้วยก็ตาม แต่ก็เน้นงานสอนให้มีความสำคัญที่สุด

ความหมายของคำว่าสมรรถภาพ (competency) ตามที่ระบุไว้ในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530: 795) คือ ความสามารถ ส่วน พจนานุกรมการศึกษาของกู๊ด (Good, 1973 อ้างถึงใน กัญญา เดชาภิวัดน์สกุล, 2527: 9) อธิบายว่า “สมรรถภาพ คือ ทักษะ (skill) มโนทัศน์ (concept) และทัศนคติ (attitude) ที่จะต้องมีในการ ทำงานทุกชนิด และความสามารถในการนำวิธีการและความรู้พื้นฐานไปใช้กับสถานการณ์จริง”

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2527: 13) ได้ให้ความหมายของสมรรถภาพการสอนไว้ว่า “ความ สามารถของครูในด้านการนำความรู้ในสาขาวิชาเฉพาะและสาขาวิชาชีพครูไปปฏิบัติ เพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านสติปัญญา สังคมและอารมณ์”

ณรงค์ พุทธิชีวิน (2528: 7) กล่าวว่าสมรรถภาพการสอน หมายถึง “คุณภาพของพฤติกรรม การสอนที่ปรากฏ ซึ่งจำแนกเป็น ด้านการเตรียมการสอน เทคนิคการสอน การสอนให้นักเรียนรู้จัก คิดและแก้ปัญหา การเสริมแรงในการเรียน การประเมินผลการเรียน และคุณลักษณะเฉพาะของ ตัวครู”

ศิริรัตน์ นีละคุปต์ และคณะ (2529: 12) ให้ความหมายของสมรรถภาพ หมายถึง “ระดับความชำนาญที่พึงปรารถนา และคาดหวัง ซึ่งจะต้องแสดงออกในด้านเจตคติ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรม เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้เรียน ทั้งทางกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา”

มงคลศรี เทพเรณู (2534: 19) ให้ความหมายสมรรถภาพทางการสอนว่า หมายถึง “ความเชี่ยวชาญและความสามารถที่จะสอนได้ตามหลักการสำคัญ หรือทฤษฎีการสอนเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ”

รัชนี ขวัญบุญจัน (2536: 14) ให้คำนิยามของสมรรถภาพการสอน หมายถึง “ความรู้ ทักษะคุณลักษณะที่บุคคลผู้เป็นครูพึงมีอย่างเพียงพอ และสามารถแสดงออกมาเพื่อให้ การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้”

สุจิตรา จันทวิภาส (2537: 22) ให้ความหมายของสมรรถภาพการสอนว่า หมายถึง “ความรู้ความสามารถที่แสดงออกถึงการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด”

ดอดส์ (Dodl, 1973: 375) ให้คำนิยามของสมรรถภาพทางการสอน หมายถึง “เจตคติ ความเข้าใจ ทักษะและพฤติกรรมของครูที่จะเอื้ออำนวยต่อความเจริญงอกงามของนักเรียน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา”

ค็อกเกอร์ (Coker, 1976: 425) ให้ความหมายของสมรรถภาพทางการสอน คือ “ความสามารถของครูในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้เหมาะสมทุกด้าน แต่ถ้าหากมีความสามารถเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ก็มีสมรรถภาพของการปฏิบัติงานมากเฉพาะด้านนั้น ๆ แต่ครูที่มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือครูที่สามารถแก้ปัญหของการปฏิบัติงานได้เหมาะสมทุกด้าน”

จากความหมายของคำว่าสมรรถภาพด้านการสอนตามแนวความคิดของนักการศึกษา ที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า สมรรถภาพด้านการสอน หมายถึง ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความคิดรวบยอด ตลอดจนทฤษฎี กระบวนการ และเทคนิควิธีต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมอื่น ๆ ที่สังเกตได้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

3.2 สมรรถภาพด้านการสอนของครูภาษาไทย

ครูภาษาไทยเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการพัฒนาทักษะทางภาษาไทยของนักเรียน ถ้าครูภาษาไทยมีสมรรถภาพในการสอน ก็จะทำให้การสอนประสบความสำเร็จ และนักเรียนเกิดความเลื่อมใส ศรัทธา ดังนี้

ศรีสุตา จริยากุล (2525: 19-33) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพด้านการสอนของครูภาษาไทย มีดังนี้

1. ครูภาษาไทยควรมีมีโนทัศน์ (concept) เกี่ยวกับตนเอง คือ รู้จักงานในหน้าที่ รู้จักตนเอง และรู้จักในการประกอบอาชีพ
2. ครูภาษาไทยมีบทบาทคือ สอนภาษาไทยเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษา สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษา เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ทักษะและประสิทธิภาพการสอนที่ครูภาษาไทยพึงมีคือ ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการใช้สื่อการสอน

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525:315) กล่าวถึงสมรรถภาพที่ด้านการสอนครูภาษาไทยควรปฏิบัติ มีดังนี้

1. ปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับภาษาไทยให้นักเรียนทุกคนมีความรู้ทางภาษาไทย
2. ควรสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ คือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ควรมีบุคลิกภาพพิเศษ คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้าใจพูด คล่องแคล่วแต่อ่อนโยน
5. เป็นผู้นำในการใช้ภาษาที่ถูกต้อง
6. ควรเป็นคนช่างสังเกต และควรเป็นนักสะสมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทย

7. ครูต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ภพ เลาน์ไพบูลย์ (2528:16) กำหนดสมรรถภาพด้านการสอนครูภาษาไทยไว้ดังนี้

1. มีความรู้เนื้อหาสาระในวิชาภาษาไทย
2. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา และหลักสูตรระดับอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. มีทักษะในการเลือกและการใช้เทคนิค และวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม
4. มีทักษะในการเขียนและใช้แผนการสอน
5. มีทักษะในการเลือกและการใช้เทคนิค และวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม
6. มีทักษะในการใช้ความรู้ทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
7. มีทักษะในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

8. มีทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
9. มีทักษะในการแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ
10. มีทักษะในการสอดแทรกและเสริมสร้างเจตคติในวิชาภาษาไทย
11. มีทักษะการใช้ภาษาไทยได้ดีทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
12. มีทักษะในการอ่านทำนองเสนาะ
13. มีทักษะในการเขียนบทร้อยกรอง
14. มีทักษะในการใช้มโนทัศน์ที่ได้จากการเรียนภาษาไทยให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน
15. มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์
16. มีทักษะในการนำความรู้วิชาภาษาไทยไปบริการสังคม

ทัศนีย์ สุขเมธี (2533: 9) กล่าวถึง ครูภาษาไทยควรมีสমรรถภาพด้านการสอนในเรื่องต่อไปนี้

1. บุคลิกภาพและการแต่งกาย ต้องให้สุภาพเรียบร้อยดูกระเปียบ การวางท่าทางให้สง่างามสุภาพ การพูดจาให้มีน้ำหนัก มีจังหวะ น่าฟังไม่พูดคำหยาบ และต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีสัมมาคารวะกิริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน

2. ความรู้ ครูภาษาไทยต้องมีความรู้ และความรู้รอบรู้อย่างกว้างขวาง ควรมีความรู้ชัดเจนในเรื่องหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร อุปนิสัย ความสนใจ ความสามารถของนักเรียนที่ตนสอนตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับสภาพของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

3. ความสามารถ ครูภาษาไทยต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถพอตัวและมีความสามารถด้าน การร้อง การรำ การแสดงละคร มีความสามารถด้านการพูดหรือเรียกได้ว่าเป็นคนมีศิลปะ หลากๆ อย่างในตน พร้อมทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีลักษณะเป็นผู้นำ

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2538: 40-43) กล่าวถึงสมรรถภาพด้านการสอนของครูภาษาไทยสรุปได้ว่า ครูภาษาไทยเป็นผู้มีความรู้ทางภาษาไทยอย่างดี มีความรู้ทางวิชาการสาขาอื่น ๆ เพื่อนำมาสัมพันธ์กับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านการร้องเพลง เล่นดนตรี ฟ้อนรำ มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ดี มีความรัก ความศรัทธา มีวิธีสอนที่ดี มีบุคลิกลักษณะดี หน้าตาก็ยิ้มแย้มแจ่มใส ขยันขันแข็งมานะอดทน กล้าหาญเป็นนักประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแสดงออกซึ่ง

ความคิดและอารมณ์ นอกจากนี้ควรเข้าใจหลักจิตวิทยาหมั่นศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า สมรรถภาพด้านการสอนของครูภาษาไทย หมายถึง ความสามารถของครูภาษาไทยจะต้องมีความรู้ในหลักวิชาการเป็นอย่างดี มีความสามารถทางการสอน มีบุคลิกภาพดี มีความสามารถพิเศษอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย เข้าใจหลักจิตวิทยา หมั่นศึกษาหาความรู้ ตลอดจนสามารถทำให้นักเรียนเกิดความรัก และศรัทธาในวิชาภาษาไทย ซึ่งสมรรถภาพของครูภาษาไทยนี้ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทยจะต้องมีเพื่อจะได้เป็นครูภาษาไทยที่มีสมรรถภาพในการสอน

3.3 การประเมินสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

3.3.1 การประเมินสมรรถภาพด้านการสอน

นักวิชาการหลายท่านได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการประเมินสมรรถภาพด้านการสอนจะต้องมีการประเมินที่ครอบคลุมในหลายด้าน ดังนี้

ณรงค์ พุทธิชีวิน (2528) กำหนดองค์ประกอบในการประเมินพฤติกรรมการสอน

2 ด้าน คือ

1. ด้านการเตรียมการสอน

- 1.1 ความถูกต้องของแผนการสอน
- 1.2 ความชัดเจนของการระบุวัตถุประสงค์การสอน
- 1.3 ระบุเนื้อหาในการสอนชัดเจน
- 1.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีขั้นตอน
- 1.5 การเตรียมสื่อการสอนดี
- 1.6 การดำเนินการสอนเป็นไปตามแผนการสอน

2. ด้านการดำเนินการสอน

- 2.1 นำเข้าสู่บทเรียนดี
- 2.2 อธิบายและยกตัวอย่างเข้าใจง่าย
- 2.3 ใช้ภาษาท่าทางสื่อความหมายดี

- 2.4 ใช้สื่อการสอนมีประสิทธิภาพ
- 2.5 เสนอเนื้อหาที่มีขั้นตอน
- 2.6 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.7 วิธีการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา
- 2.8 การใช้คำถามเป็นตัวนำไปสู่การเรียนรู้
- 2.9 การเสนอแนวคิดพื้นฐานเพื่อการแก้ปัญหาชัดเจน
- 2.10 การโยงเนื้อหาสู่สภาพการณ์ในชีวิตจริงเหมาะสม
- 2.11 การใช้คำถามที่เหมาะสม
- 2.12 การใช้คำถามที่มีประสิทธิภาพป้อนให้นักเรียนคิด
- 2.13 ให้การยกย่องชมเชยนักเรียนเมื่อแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 2.14 แสดงอาการยอมรับการแสดงออกของนักเรียน
- 2.15 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถออกมาให้เป็นที่ประจักษ์
- 2.16 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
- 2.17 ซักถามนักเรียนทั่วถึง
- 2.18 การตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผลงานที่มอบหมายให้
- 2.19 ใช้วิธีการวัดผลการเรียนเหมาะสม
- 2.20 ประเมินผลการเรียนได้ครอบคลุมเนื้อหา
- 2.21 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 2.22 สอนตรงเวลา
- 2.23 มีความเป็นมิตร
- 2.24 มีความสุภาพ

นิคม ตั้งคะพิภพ (2528) กำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมินสมรรถภาพด้านการสอน 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน ได้แก่
  - 1.1 ทำบันทึกการสอนเป็นลำดับขั้นถูกต้อง
  - 1.2 เขียนวัตถุประสงค์การสอนเชิงพฤติกรรมได้ถูกต้อง และต้องสอดคล้องกับมโนทัศน์และเนื้อหา

- 1.3 เขียนวัตถุประสงค์การสอนเชิงพฤติกรรมได้เหมาะสมกับผู้เรียน และเวลาเรียน
  - 1.4 เนื้อหาของบทเรียนได้ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมกับสมัย ครอบคลุมและรัดกุม
  - 1.5 เนื้อหาของบทเรียนเรียงลำดับแนวคิดอย่างมีขั้นตอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน
  - 1.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นต่อเนื่องเหมาะกับวัตถุประสงค์ และเนื้อเรื่อง
  - 1.7 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน เวลาเรียน สภาพห้องเรียน
  - 1.8 กำหนดสื่อการสอนเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม
  - 1.9 กำหนดสื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน สภาพห้องเรียน
  - 1.10 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
  - 1.11 กำหนดวิธีวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม ชัดเจน เหมาะกับเวลา
  - 1.12 ทำแผนการสอนได้เรียบร้อย ประณีต
  - 1.13 ส่งแผนการสอนได้ตามเวลาที่กำหนด ก่อนดำเนินการสอน
2. ด้านการดำเนินการสอน ได้แก่
- 2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน มีรายละเอียดดังนี้
    - 2.1.1 ใช้วิธีสร้างความสนใจของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม
    - 2.1.2 นำเข้าสู่บทเรียนสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของนักเรียน
    - 2.1.3 มีความรัดกุม เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน
    - 2.1.4 แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจ
    - 2.1.5 พิจารณาความพร้อมของนักเรียนก่อนดำเนินการสอนจริง
    - 2.1.6 ใช้เวลาในการนำเข้าสู่บทเรียนได้เหมาะสม
  - 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้
    - 2.2.1 วิธีสอนและกิจกรรมการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
    - 2.2.2 กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน เวลา และ

ห้องเรียน

- 2.2.3 กิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นต่อเนื่อง นำเข้าสู่เป้าหมายน่าสนใจ
  - 2.2.4 มีการปรับและยืดหยุ่นกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับสภาพการณ์ขณะดำเนินการสอน
  - 2.2.5 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
  - 2.2.6 ปรับสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้
3. ด้านการสื่อสารและการเสริมแรง ได้แก่
- 3.1 อธิบายมีลำดับขั้นก่อให้เกิดความเข้าใจง่าย
  - 3.2 อธิบายโดยใช้น้ำเสียงชัดเจน ภาษาถูกต้อง มีจังหวะเหมาะสม
  - 3.3 อธิบายและซักถามได้ตรงประเด็นเรื่องที่สอน
  - 3.4 ใช้ตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และสัมพันธ์กับชีวิตจริง
  - 3.5 ตัวอย่างการอุปมาอุปมัย เป็นไปตามหลักตรรกศาสตร์และสมจริง
  - 3.6 ใช้สีหน้า ท่าทางประกอบการสอนได้เหมาะสม
  - 3.7 ใช้การถาม และมองให้ความสนใจอย่างทั่วถึงทั้งห้อง
  - 3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น
  - 3.9 เน้นให้นักเรียนสนใจ และให้ความสำคัญกับบทเรียน
  - 3.10 คำถามส่งเสริมให้นักเรียนคิดและค้นคว้าด้วยตัวเอง
  - 3.11 ให้ระยะเวลาในการคิดและตอบคำถามอย่างเหมาะสม
  - 3.12 คำถามใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน
  - 3.13 ตอบคำถามผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเหมาะสม
  - 3.14 ใช้คำพูด สีหน้า ท่าทาง เป็นการเสริมกำลังใจผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม
  - 3.15 สรุบบทเรียนด้วยวิธีการที่กะทัดรัดช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดตามวัตถุประสงค์
  - 3.16 สรุบบทเรียนโดยโยงความสัมพันธ์กับบทเรียนครั้งต่อไป
  - 3.17 เสนอแนวการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันในแต่ละกรณี

4. ด้านการใช้สื่อการสอน ได้แก่
  - 4.1 เลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียน และสภาพห้องเรียน
  - 4.2 ใช้สื่อได้ถูกต้อง คุ่มค่า เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ดำเนินอยู่
  - 4.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมสร้าง ใช้ และเก็บรักษาสื่อการสอน
5. ด้านความรู้และแม่นยำในเนื้อหาวิชา ได้แก่
  - 5.1 ให้ความรู้ในเนื้อหาที่สอนได้ถูกต้อง
  - 5.2 มีความรอบรู้ ถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอน อาทิ การยกตัวอย่าง อธิบายประกอบคำตอบคำถามนักเรียน การเล่าเรื่องประกอบ หรือการร่วมอภิปรายกับนักเรียน
  - 5.3 แสดงกิจกรรมการสอนต่าง ๆ ทำให้รู้ได้ว่ามีความรู้ในวิชาชีพครูอย่างเพียงพอ
6. ด้านการควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ ได้แก่
  - 6.1 ให้ความสนใจแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง
  - 6.2 วางแผนการจัดกิจกรรมล่วงหน้า และดำเนินการอย่างได้ผล
  - 6.3 ใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจูงใจให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
  - 6.4 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างสมเหตุสมผล
  - 6.5 ให้การอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม
  - 6.6 มีความเข้าใจนักเรียน และเป็นกันเองต่อนักเรียน
  - 6.7 บริหารเวลาในการดำเนินการเรียนการสอนได้เหมาะสมและคุ้มค่า
7. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่
  - 7.1 วัดและประเมินได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
  - 7.2 วิธีการวัดผล วัดได้ครอบคลุม เหมาะสมกับบทเรียน เวลาและตัวผู้เรียน
  - 7.3 กิจกรรมการวัดและประเมินผลบูรณาการอยู่ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
  - 7.4 วิเคราะห์และให้สารสนเทศย้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสมเหตุสมผลและทันเหตุการณ์

8. ด้านการปฏิบัติตนในขณะที่สอน ได้แก่
  - 8.1 การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยสมกับเป็นครู
  - 8.2 มีอารมณ์มั่นคง และควบคุมอารมณ์ได้
  - 8.3 แสดงพฤติกรรมที่สื่อถึงความจริงจัง สนใจต่อผู้เรียน
  - 8.4 แสดงพฤติกรรมมีความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 8.5 ท่วงทีวาจาสุภาพ มีอารมณ์ขัน
  - 8.6 รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีความยืดหยุ่น
  - 8.7 บริหารเวลาได้อย่างเหมาะสม
  - 8.8 ตรงต่อเวลาทั้งการเข้าสอนและเลิกสอน
  - 8.9 มีความอดทน ขยัน อดกลั้น และกระตือรือร้น ขณะปฏิบัติการสอน
  - 8.10 การตัดสินใจมีเหตุผลและยุติธรรม
  - 8.11 เคลื่อนไหวกิริยาท่าทางอย่างมีเป้าหมาย

นอกจากประเมินสมรรถภาพด้านการสอนตามแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวมาข้างต้นนี้แล้ว สถาบันครูศึกษาต่างก็กำหนดการประเมินสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ มีรายละเอียด ดังนี้

สถาบันราชภัฏจันทรเกษม (2541) ได้กำหนดแบบประเมินผลการฝึกสอนเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. การเตรียมการสอน
  - 1.1 ศึกษาตำราเอกสารหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ เมื่อเตรียมการสอน
  - 1.2 มีการเตรียมกระบวนการสอนอย่างดี ได้แก่ เนื้อหาวิธีสอน สื่อกิจกรรมและการประเมิน
  - 1.3 บันทึกรายการการสอนถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสูตรและเวลา
  - 1.4 ส่งบันทึกการสอนล่วงหน้าสม่ำเสมอ
2. การดำเนินการสอน
  - 2.1 มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจและสัมพันธ์กับเนื้อหา
  - 2.2 เลือกและปรับวิธีสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา บรรยากาศของชั้นเรียน

- 2.3 อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและถูกต้อง
- 2.4 ใช้ภาษาถูกต้องและรัดกุม
- 2.5 ยกตัวอย่างได้ชัดเจนและตรงกับเนื้อหา
- 2.6 ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2.7 ใช้คำถามที่ไม่ยาวหรือสั้นจนเกินไป
- 2.8 มีการเสริมกำลังใจที่เหมาะสม
- 2.9 นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสอน
- 2.10 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.11 เลือกและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมคุ้มค่าและน่าสนใจ
- 2.12 มีเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม
- 2.13 ใช้กระดานดำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.14 สรุปบทเรียนได้สาระสำคัญ
- 2.15 สอนตามลำดับขั้นตอนที่บันทึกไว้
- 2.16 มีแบบฝึกหัดให้นักเรียนปฏิบัติและตรวจแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ
- 2.17 มีเทคนิคการวัดผลหลายวิธีและวัดผลได้ตามจุดมุ่งหมายของ

บทเรียนและวัดได้จริง

- 2.18 ควบคุมชั้นเรียนได้เรียบร้อย ดูแลนักเรียนทั่วถึงส่งเสริมความ

เป็นประชาธิปไตย

- 2.19 เวลาที่ใช้สอนเหมาะสมกับบทเรียน
- 2.1 สร้างบรรยากาศในการเรียนดีและเป็นกันเอง

สถาบันราชภัฏธนบุรี (2541) และ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (2542)

ได้กำหนดแบบประเมินสมรรถภาพการสอน เป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. การเตรียมการสอน

- 1.1 เขียนบันทึกการสอนตามที่กำหนด
- 1.2 เขียนเนื้อหาได้ถูกต้อง
- 1.3 เขียนสรุปความสำคัญได้ถูกต้อง
- 1.4 เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ถูกต้อง
- 1.5 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม

- 1.6 กำหนดสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสม
- 1.7 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลได้เหมาะสม
2. การดำเนินการสอน
  - 2.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม
  - 2.2 อธิบายได้ดี
  - 2.3 มีการใช้คำถามที่เหมาะสม
  - 2.4 ให้ความรู้ในเนื้อหาที่สอนถูกต้อง
  - 2.5 ให้ความรู้เนื้อหาสัมพันธ์กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
  - 2.6 ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสม
  - 2.7 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสม
  - 2.8 ใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน
  - 2.9 มีวุฒิภาวะทางอารมณ์เหมาะสม
  - 2.10 แสดงจิตสำนึกของความเป็นครูขณะสอน

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2541) และราชภัฏสวนดุสิต (2541) ได้กำหนดแบบประเมินผลสมรรถภาพการสอน เป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การเตรียมการสอน

- 1.1 ทำบันทึกการสอนเป็นลำดับขั้นถูกต้อง
- 1.2 เขียนเนื้อหาของบทเรียนให้เรียงลำดับแนวความคิดอย่างมีขั้นตอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน
- 1.3 เขียนความคิดรวบยอดและหลักการได้ถูกต้อง กระชับรัด และสอดคล้องกับบทเรียนที่สอน
- 1.4 เขียนจุดประสงค์การสอนเชิงพฤติกรรมได้ถูกต้องและสอดคล้องกับความคิดรวบยอด หลักการและเนื้อหา
- 1.5 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียน เวลาเรียน และสภาพห้องเรียน
- 1.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด

หลักการ และเนื้อหา

- 1.7 กำหนดสื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์
ความคิดรวบยอด หลักการ เนื้อหา และกิจกรรม
การเรียนการสอน
- 1.8 กำหนดสื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียน สภาพ
ห้องเรียน และแสดงถึงความใฝ่หาสื่อการเรียนการสอน
- 1.9 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์
และกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.10 ใช้ภาษาในการเขียนบันทึกการสอนถูกต้อง อ่านง่าย และ
สื่อความหมายได้ชัดเจน
- 1.11 ทำบันทึกการสอนได้เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีความประณีต
- 1.12 ส่งบันทึกการสอนได้ตามเวลาที่กำหนดก่อนดำเนินการสอน

ตอนที่ 2 การดำเนินการสอน

- 2.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นอย่างต่อเนื่องครบทุกชั้น
ตอนและเหมาะสมกับเวลา
- 2.2 ใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ
จุดประสงค์และเนื้อหาที่สอน
- 2.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
อย่างเหมาะสม
- 2.4 อธิบายมีลำดับขั้น จังหวะเหมาะสม น้ำเสียงชัดเจน และใช้
ภาษาถูกต้อง
- 2.5 ใช้คำถามเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและตรงประเด็นกับ
เนื้อหาที่สอน
- 2.6 ใช้ระยะเวลาในการคิดและตอบคำถามหรือให้ข้อมูลย้อนกลับ
แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม
- 2.7 ใช้สื่อการเรียนการสอนได้ถูกต้อง คุ่มค่า และเหมาะสมกับ
เนื้อหาที่สอน
- 2.8 ให้ความรู้ในเนื้อหาที่สอนถูกต้อง แม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์
ปัจจุบัน

- 2.9 สรุปเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
- 2.10 สอนสอดแทรกจริยธรรมแก่ผู้เรียนตามโอกาสที่เหมาะสม
- 2.11 ให้ความสนใจแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง
- 2.12 ใช้วิธีการที่เหมาะสมในการเสริมแรงแก่ผู้เรียน
- 2.13 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม
- 2.14 มีความเข้าใจผู้เรียนและเป็นกันเองต่อผู้เรียน
- 2.15 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
- 2.16 เข้าสอนและเลิกสอนตรงตามเวลา
- 2.17 มีอารมณ์มั่นคงและควบคุมอารมณ์ในขณะสอนได้อย่างเหมาะสม
- 2.18 ใช้กิริยาท่าทางในขณะสอนได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า ในการประเมินสมรรถภาพด้านการสอนนั้น นักวิชาการและสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันในการประเมิน กล่าวคือ มีการประเมินสมรรถภาพในการเตรียมการสอน ซึ่งจะประเมินจากแผนการสอนที่นักศึกษาจัดทำขึ้น และด้านการดำเนินการสอนจะประเมินจากการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ว่ามีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีทักษะในการสอนอย่างเหมาะสม

3.3.2 การประเมินสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

การประเมินสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาภาษาไทย มีความสอดคล้องกับการประเมินสมรรถภาพด้านการสอน ที่ได้กล่าวถึงข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการดำเนินการสอน

ด้านการเตรียมการสอนภาษาไทย จะครอบคลุมขั้นการวางแผนการสอนที่ปรากฏในแผนการสอน ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู โดยประเมินจากการเขียนแผนการสอนในรายวิชาภาษาไทย ที่เป็นลำดับขั้นถูกต้อง เรียบร้อย ประณีต เขียนสรุปสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาได้ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียน เวลา และสอดคล้องกับจุดประสงค์ในการสอน กำหนดสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสม รวมทั้งกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องใช้ภาษาได้ถูกต้อง และสื่อความหมายชัดเจน ในการเขียนแผนการสอน ตลอดจนส่งแผนการสอนให้อาจารย์ที่เลี้ยงตรวจสอบก่อนการดำเนินการสอน

ด้านการดำเนินการสอนภาษาไทย ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในคาบเรียน โดยประเมินจากพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ซึ่งในการสอนวิชาภาษาไทย จะประกอบด้วย 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน และชั้นสรุป กล่าวคือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ต้องใช้กลวิธีสร้างความสนใจของนักเรียน และต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ที่จะสอนในคาบนั้น ชั้นสอนในแต่ละคาบเรียน ไม่ว่าจะเป็นการสอนหลักภาษา วรรณคดี และการใช้ภาษาต้องสอนโดยสัมพันธ์ทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเข้าด้วยกัน โดยกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องน่าสนใจ มีความหลากหลาย ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด และนักศึกษาครูจะต้องมีทักษะในการสอน เช่น ทักษะการใช้คำถาม การใช้กระดานดำ การเสริมแรง การใช้สื่อการสอน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การควบคุมชั้นเรียน การใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนชัดคำ มีจังหวะเหมาะสม การสอดแทรกกิจกรรม การใช้ภาษาที่สื่อความหมาย ชัดเจน เป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทย และชั้นสรุป นักศึกษาครูจะต้องทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจว่าได้มีความรู้ มีทักษะในเรื่องที่ได้เรียนไปแล้วอย่างแท้จริง และจะต้องมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ตลอดจนการบริหารเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอนได้อย่างตรงเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ (2522) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูภาษาไทยและนักเรียนเกี่ยวกับสมรรถภาพครูภาษาไทย” เพื่อหาสมรรถภาพครูภาษาไทยที่พึง

ปรารภและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูภาษาไทยและนักเรียนเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาไทย ในด้านงานและหน้าที่ของครู และด้านทักษะของครูภาษาไทยโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด เป็นเครื่องมือในการสอบถามความคิดเห็น ตัวอย่างประชากรคือ ผู้บริหาร ครูภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 434 คน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพของครูภาษาไทยที่พึงปรารถนา ได้แก่ สมรรถภาพในการสอนและเตรียมการสอน ชยันและกระตือรือร้นในการสอน และปรับปรุงการสอน ใช้ภาษาได้ดีทั้งในการฟัง พูด อ่านและเขียน ถ่ายทอดความรู้ได้ดี พูดเสียงชัดเจน ฟังเข้าใจง่ายและมีเหตุผล ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารการศึกษากับครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นระหว่างครูภาษาไทยกับนักเรียนส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารการศึกษา ครูภาษาไทย และนักเรียนให้ลำดับความสำคัญของสมรรถภาพครูภาษาไทยที่ตรงกัน คือ ด้านการประเมินผล การปกครองชั้นเรียน การแสวงหาความรู้ และการแนะแนว ส่วนสมรรถภาพที่ให้ลำดับความสำคัญแตกต่างกันมาก คือ การมีอารมณ์ขัน ความรักและศรัทธาในอาชีพครูและวิชาภาษาไทย รักและหวังดีต่อเด็ก มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนและเร้าความสนใจของนักเรียนได้ดี ใช้กระดานดำเป็น สอนได้อย่างมีสนุกสนาน สอนให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง สอนให้นักเรียนรู้จักคิดหาเหตุผล ตรวจงานอย่างมีประสิทธิภาพ สรุปบทเรียนได้ชัดเจน มีศิลป์ในการจูงใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างฉลาด มีความชำนาญในการออกข้อสอบ และจัดทัศนศึกษาสถานที่สำคัญที่ปรากฏในวรรณคดี

วราภรณ์ ปะทะยศ (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ 20 คน อาจารย์พี่เลี้ยง 40 คน และนิสิตฝึกสอน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่นิสิตประสบขณะฝึกสอน คือ การขาดทักษะในการสอนและการวัดประเมินผลในวิชาวิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การขาดเครื่องมืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ในการทดลอง ความไม่สะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการ การที่นิสิตมีความวิตกกังวลในการสอนและบุคลิกภาพ

นพพร พานิชสุข (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบปัญหาการสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่าง

มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เลือกนักศึกษาที่ออกทำการฝึกสอนในภาคแรกปีการศึกษา 2524 จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง 78 คน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 122 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนมากประสบปัญหาการฝึกสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนที่แตกต่างกัน ได้แก่ นักศึกษาไม่สามารถนำวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ทำบันทึกการสอนไม่ทันตามกำหนดเวลา ไม่สามารถปกครองชั้นเรียนให้มีระเบียบวินัยได้ในขณะทำการสอน ไม่สามารถหาอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน นโยบายด้านการสอนของโรงเรียนขัดแย้งกับนโยบายการสอนของคณะ เช่น โรงเรียนเน้นในเนื้อหาวิชาการมากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สิริวัฒน์ ลายกนก (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการฝึกสอนวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์และนักเรียนเกี่ยวกับการฝึกสอนวิชาภาษาไทยของนิสิตฝึกสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเรื่อง เวลาในการฝึกสอน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมในห้องเรียน การวัดและประเมินผล บุคลิกภาพและการปกครองชั้นเรียน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตฝึกสอนวิชาภาษาไทย 13 คน อาจารย์นิเทศก์ 16 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 220 คน ผลการวิจัยพบว่า ในการสอนวิชาภาษาไทย นิสิตประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้คือ เกิดปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการสอนและการทำบันทึกการสอน นักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีสอนแบบใหม่ ๆ สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยให้จัดกิจกรรม นิสิตไม่ทราบแหล่งที่จะหาสื่อการสอน นักเรียนที่ตั้งใจเรียนทำข้อสอบหรือทำแบบฝึกหัดไม่ได้ นักเรียนมักจะก่อความวุ่นวายในห้องเรียนและไม่ตั้งใจเรียน

รุจิรี ภู่อาระ (2526) ศึกษาเรื่อง การปรับตัวในการฝึกสอน ความวิตกกังวลในการฝึกสอน ทศนคติต่อการฝึกสอน และทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนออกฝึกสอนและหลังฝึกสอน มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวในการฝึกสอน ความวิตกกังวลในการฝึกสอน ทศนคติต่อการฝึกสอน และทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน ก่อนออกฝึกสอนและหลังจากฝึกสอนแล้ว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ออกฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 197 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปรับตัวในการฝึกสอน 20 ข้อ ความวิตกกังวลในการฝึกสอน 20 ข้อ ทักษะคิดต่อการฝึกสอน 20 ข้อ และทัศนคติต่ออาชีพครู 20 ข้อ รวม 80 ข้อ สร้างแบบลิเคอร์ทสเกล แบ่งเป็น 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำก่อนทำการฝึกสอนระยะหนึ่ง และหลังจากการฝึกสอนอีกระยะหนึ่ง ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักศึกษาที่ฝึกสอนแล้วมีการปรับตัวในการฝึกสอน ทักษะคิดต่อการฝึกสอน และทัศนคติต่ออาชีพครูดีขึ้น ส่วนความวิตกกังวลในการฝึกสอนลดลงกว่าก่อนฝึกสอน เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาที่เพศต่างกัน วิชาเอกต่างกัน และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ทั้งก่อนฝึกสอนและหลังฝึกสอนปรากฏว่าค่าต่าง ๆ เหล่านี้ไม่แตกต่างกัน

แฉล้ม ลิ้มปิจักร (2528) ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยครู กลุ่มนครหลวงที่มีภูมิลำเนาต่างกัน” กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง รวม 6 แห่ง ซึ่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2528 จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบด้วยการทดสอบค่าที (T-test) ค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยด้านภูมิลำเนาของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาผู้ปกครองอยู่ในต่างจังหวัด คะแนนเฉลี่ยก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสูงกว่า 2.51 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนสหศึกษา ปฏิบัติงานตามขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ครบ 4 ขั้นตอน อาจารย์นิเทศก์เข้านิเทศจำนวน 1 – 3 ครั้ง และอาจารย์พี่เลี้ยงเข้านิเทศมากกว่า 6 ครั้ง

ด้านปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีข้อปัญหาที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ การเตรียมกิจกรรมและวิธีสอน สื่อการสอนของโรงเรียน การควบคุมชั้นเรียน จำนวนนักเรียนมากเกินไป ดูแลรับผิดชอบไม่ทั่วถึง และการสอบถามนักเรียนไม่ผ่านวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

อาภรณ์ เทียนพิทักษ์ (2528) “ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิต ฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกสอน เห็นว่า ตัวประกอบที่สำคัญเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกสอน คือ บุคลิกภาพของนิสิต การเตรียมการสอนและการดำเนินการสอน ทั้งนี้อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ เห็นว่าการเตรียมการสอนสำคัญมากที่สุด และอาจารย์พี่เลี้ยง และนิสิตที่ผ่านการฝึกสอน เห็นว่าการดำเนินการสอนเป็นตัวประกอบที่สำคัญมากที่สุด

2. กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวประกอบด้านการเตรียมการสอนมีลักษณะสำคัญคือ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนด และการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก ตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนมีลักษณะสำคัญคือ การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน การยกตัวอย่างที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียน และเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน และการเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผลแก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตัวเอง ส่วนตัวประกอบด้านบุคลิกภาพมีลักษณะสำคัญคือ การประเมินผลตนเองอยู่เสมอ มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน ไม่ปฏิบัติงานขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับการเป็นครู การตรงต่อเวลาและความขยันขันแข็ง และความกระตือรือร้นในการทำงาน

จารีรัตน์ ปรกแก้ว (2529) ได้วิเคราะห์การวิจัยด้านครุศึกษาในประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอน พบว่ามีปัญหาการฝึกสอนที่จัดว่าเป็นปัญหามาก ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่สรุปผลสอดคล้องกันคือ ปัญหาการขาดทักษะในการเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม ปัญหาความลำบากในการควบคุมชั้นเรียนให้มีระเบียบวินัย และปัญหาอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง ไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอน และปรากฏว่าก่อนการฝึกสอนหรือระยะช่วงแรกของการฝึกสอน ระดับความเป็นปัญหาจะสูงกว่าระยะหลัง หรือช่วงเวลาหลังการฝึกสอน

สุทธิวรรณ เขียมสำอางค์ (2533) ศึกษาเรื่อง “การประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประเมินสมรรถภาพทางด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ และด้านเทคนิควิธีของนักศึกษา และเสนอแนะแนวทางในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์จัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา โดยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์

จริงต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร ซึ่งได้ดำเนินการในหลักการเดียวกัน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2532 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร เรียนในโปรแกรมวิชาต่าง ๆ 13 โปรแกรมวิชา มีความรู้ในเนื้อหาวิชาในระดับดี 1 โปรแกรมวิชา คือ นักศึกษาวิชาเอกศิลปศึกษา นอกจากนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างดีและปานกลาง จากการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ประเมินสมรรถภาพด้านคุณลักษณะของนักศึกษาในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พี่เลี้ยงประเมินในระดับมาก สำหรับด้านเทคนิควิธี ทั้งอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงประเมินนักศึกษาในระดับปานกลาง และจากการสำรวจคุณลักษณะของนักศึกษา พบว่า อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงประเมินนักศึกษาในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้เดิมทัศนคติต่อวิชาชีพครู สภาพโรงเรียน ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อัตรานักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์วิชาชีพครู ข้อมูลย้อนกลับ ความวิตกกังวลและบุคลิกความเป็นครู กับสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่ออกฝึกประสบการณ์ในภาคต้น ปีการศึกษา 2533 จำนวน 203 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือ บุคลิกความเป็นครูและประสบการณ์วิชาชีพครู ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู อัตรานักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลย้อนกลับและความวิตกกังวล ตัวแปรที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือ พื้นความรู้เดิม และปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ ตัวแปรที่มีผลกระทบรวมต่อสมรรถภาพด้านการสอนสูงสุด คือ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู รองลงมาคือ อัตรานักเรียนและผลกระทบต่ำสุด คือ พื้นความรู้เดิม

ศุภาพิชญ์ อาศุณิษฐ์พันธ์ (2535) ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่พึงปรารถนาของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่พึงปรารถนาในด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน

สอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการควบคุมชั้นเรียน ตามการรับรู้ของครูภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2535 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยและนักเรียนรับรู้ว่าการสอนด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการควบคุมชั้นเรียน เป็นพฤติกรรมการสอนที่ปรารถนาให้เกิดขึ้นในระดับมาก และพบว่าการรับรู้ของครูภาษาไทยดีเด่นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนข้อที่ปรารถนาให้เกิดขึ้นสอดคล้องกับการรับรู้ของครูภาษาไทยและนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างครูภาษาไทยกับนักเรียนพบว่า ครูภาษาไทยและนักเรียนรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนที่พึงปรารถนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 ในด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

ชวนชัย เอื้อสาธุชน (2538) ศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หาตัวแปรที่จำเป็นต้องพัฒนาและดำเนินการพัฒนาตัวแปรนั้น เพื่อลดปัญหาในการฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครู ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 1,046 คน โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อย มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความมีอัธมโนภาพดี มีความรับผิดชอบสูง มีความเชื่อมั่นตนเองในระดับปานกลาง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพครู ความต้องการสัมฤทธิ์ผล อัธมโนภาพ ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนตัวแปรที่ส่งผลต่อปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ อัธมโนภาพ และความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาโดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานีที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 13 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน กลุ่มควบคุม 7 คน กลุ่มทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสัมพันธ์มากกว่า 1 ครั้ง ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมให้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความ

เชื่อมั่นในตนเองด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ศึกษาเรื่องความเชื่อมั่นในตนเองจากเอกสาร

บังอร อนุเมธางกูร (2541) ศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษา ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อพัฒนานักศึกษาครูของสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียน ในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของนักศึกษาสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา ก่อนทดลองสอนและหลังทดลองสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาทุกโปรแกรมที่ได้ศึกษาในปีการศึกษา 2537 รวมทั้งสิ้น 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบประเมิน ผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผลการวิจัยในส่วนที่ให้อาจารย์พี่เลี้ยงประเมินสมรรถภาพด้าน การสอนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาสาขามัธยมศึกษามีพฤติกรรมบางรายการที่อยู่ในเกณฑ์ ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับส่วนที่เป็นการประเมินสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศก์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง มีพฤติกรรมที่ต้องปรับปรุง เช่น การลำดับเนื้อหาของการเรียน การเขียนจุดประสงค์ การสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่วนในด้านดำเนินการสอน อาจารย์นิเทศก์ ประเมินสมรรถภาพของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ ปานกลางเช่นกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

เดียนา (Diana, 1970) ศึกษาวิเคราะห์การรับรู้ของนักศึกษาครู ระดับประถมศึกษา โดยศึกษาจากนักศึกษาครูในระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัย เวย์สเทท (Wayne State) ในรัฐมิชิแกน พบว่า มีประสบการณ์บางอย่างที่ทำให้นักศึกษามีความวิตกกังวลในขณะฝึกสอน เช่น การวางตัวกับนักเรียน และการปรับตัวเข้ากับอาจารย์ในโรงเรียนที่ไปฝึกสอน ดังนั้นถ้าให้นักศึกษามีการเตรียมมาอย่างดีก่อนการสอนจริงจะช่วยทำให้สุขภาพจิตดีขึ้น

พาร์สัน (Parson, 1973) ได้ศึกษาความวิตกกังวลทางการสอน โดยการสร้างแบบวัด ความวิตกกังวลทางการสอน เพื่อใช้วัดความวิตกกังวลทางการสอนในสถานการณ์ต่าง ๆ ของ

นักศึกษาฝึกสอนมหาวิทยาลัยเท็กซัส (Taxes) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาลดลงในช่วง 2 – 4 เดือน ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

แมคมิลเลียน (McMillion, 1973) ศึกษาเปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกสอนมหาวิทยาลัย Virginia ในสถานการณืต่าง ๆ โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 3 กลุ่มให้นักศึกษา 2 กลุ่ม ได้รับการเตรียมตัวออกสู่ประสบการณ์วิชาชีพด้วยวิธีปกติ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการเตรียมตัวโดยการปฐมนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาที่ได้รับการปฐมนิเทศจะมีความพึงพอใจน้อยกว่านักศึกษาอีก 2 กลุ่ม โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษากลุ่มนี้จะมีความพึงพอใจมากกว่านักศึกษาอีก 2 กลุ่ม นักศึกษาทุกกลุ่มต้องการความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และจะผ่อนคลายความวิตกกังวลลง เมื่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนประสบความสำเร็จ

แมดเลย์ (Madley, 1978) ศึกษาระดับความวิตกกังวลของนักศึกษาครูก่อนการฝึกสอนและระหว่างการฝึกสอน โดยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตฝึกสอนเพศหญิง 23 คน และเลือกกลุ่มสัมภาษณ์ 6 คน รวมทั้งสัมภาษณ์อาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษา 6 คน นี้ด้วย ผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่นักศึกษาวิตกกังวลในการฝึกสอนคือ เรื่องสถานที่ตั้งของโรงเรียน ความสัมพันธ์กับอาจารย์พี่เลี้ยงและความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาของตน และพบว่าความสำเร็จและความล้มเหลวของประสบการณ์การทำงานกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อระดับความวิตกกังวลในการฝึกสอน ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากการมอบหมายงานของโรงเรียน เวลาในการปฏิบัติงาน การไม่มีโอกาสได้รู้จักโรงเรียนก่อนเริ่มฝึกสอน และการมีอาจารย์พี่เลี้ยงมากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกัน

ซินแคลร์ และ นิโคลล์ (Sinclair and Nicoll, 1980) ศึกษาสาเหตุและประสบการณ์เกี่ยวกับความวิตกกังวลในการฝึกสอน โดยสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาครูประเทศออสเตรเลีย 84 คน พบว่า นักศึกษาครูมีความวิตกกังวลสูงก่อนออกฝึกสอนและค่อย ๆ ลดลงในช่วงกลางของการฝึกสอน สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลเนื่องมาจากความคาดหวังในการประสบความสำเร็จ วิตกกังวลในตัวนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์ และความมุ่งหวังในการบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน ความวิตกกังวลเหล่านี้แสดงอาการออกมาทางร่างกาย แม้ว่าระดับอาการวิตกกังวลลดลงเมื่อนักศึกษาครูมีประสบการณ์มากขึ้น แต่ความวิตกกังวลก็ยังแฝงอยู่ในตัวตนของนักศึกษาครูอยู่

กอสซี่ (Gossie, 1980) ศึกษาความวิตกกังวลในการสอนและการประเมินประสิทธิภาพของนักศึกษาครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของนักศึกษาครูจากการประเมินของนักเรียนกับความวิตกกังวลในการสอน กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักศึกษาครูของมหาวิทยาลัย นอร์ท เท็กซัส สเตท (North Texas State) จำนวน 40 คน มีกำลังฝึกสอนในระหว่างสัปดาห์ที่ 8 – 14 เป็นนักศึกษาฝึกสอนระดับประถมศึกษา 20 คน และนักศึกษาฝึกสอนระดับมัธยมศึกษา 20 คน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนระหว่างนักศึกษาครูที่มีความวิตกกังวลสูงกับนักศึกษาครูที่มีความวิตกกังวลต่ำ ผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของนักศึกษาครูซึ่งประเมินโดยนักเรียน กับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาครู ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควรใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาครูให้มากกว่านี้ และควรให้นักเรียนประเมินการสอนมากกว่า 1 ครั้ง

เวสเตอร์แบค (Westerback, 1982) ศึกษาทัศนคติและความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกสอนนิเวศวิทยาในระดับประถมศึกษา พบว่า ความรู้ทางนิเวศวิทยาวิชาศาสตร์มีผลต่อทัศนคติและความวิตกกังวลของนักศึกษาระหว่างฝึกสอน และทำให้นักศึกษาเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความวิตกกังวลไปในทางที่ดีขึ้น

ซาลิห์ (Salih, 1982) ศึกษาปัญหาของครูใหม่ระดับประถมศึกษาที่สัมพันธ์กับการเตรียมครูก่อนประจำการของสถาบันฝึกหัดครูในประเทศอิรัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาสำคัญของครูใหม่ ระดับประถมศึกษา ในประเทศอิรัก และศึกษาเตรียมความพร้อมให้กับโปรแกรมฝึกครูก่อนประจำการระดับประถมศึกษาของสถาบันผลิตครู รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาประชากรในการวิจัย คือ ครูใหม่ระดับประถมศึกษาของประเทศอิรัก ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูในประเทศอิรัก ระหว่างปีการศึกษา 1979 – 1980 เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นปัญหาการสอนและปัญหาส่วนบุคคล สอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการสอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การจัดบริการอำนวยความสะดวกในการสอน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นการสอนตามการดำเนินงานของสถาบันผลิตครูในการอบรมครูก่อนประจำการเกี่ยวกับการจัดรายวิชาการศึกษาทั่วไป และรายวิชาเกี่ยวกับวิชาอื่น ทั้งนี้มีแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็น ในส่วนปัญหาของครูใหม่ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ของครูใหม่ระดับประถมศึกษา คือ การใช้สื่อการสอน การสอนในชั้นเรียนที่มีนักเรียนมากเกินไป การพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้บริหารและการวางแผนจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหา

ที่พบน้อยที่สุด คือ การใช้หนังสือเรียน การประเมินผลนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน

ฮาร์ท (Hart, 1987) ศึกษาความวิตกกังวลของนักศึกษาครูที่มีผลต่อพฤติกรรมความวุ่นวายของนักเรียนในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความวิตกกังวลของนักศึกษาครูและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับพฤติกรรมความวุ่นวายของนักเรียนในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครูจำนวน 64 คน จากวิทยาลัยในเขตนอร์ทเวสต์ (North – West) ของประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ความวิตกกังวลของนักศึกษาครู ได้แก่ ความวิตกกังวลในการประเมินผล ความวิตกกังวลในการควบคุมชั้นเรียน ความวิตกกังวลในความต้องการสมรรถภาพการสอน และความวิตกกังวลเกี่ยวกับนักเรียนและวิชาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมความวุ่นวายของนักเรียนในชั้นเรียน

มอร์ตัน และคณะ (Morton and others, 1997) ได้ศึกษาความวิตกกังวลของนักศึกษาครูที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับวิชาครู การประเมินผล และความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาฝึกสอนในประเทศแคนาดา ประมาณ 1,000 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามลักษณะตัวแปรของการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับวิชาครู การประเมินผล และความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงต่อความวิตกกังวลของนักศึกษา ในระยะแรกของการฝึกสอนนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความวิตกกังวลในการสอนไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะต่อมานักศึกษาหญิงมีความวิตกกังวลในการสอนสูงกว่านักศึกษาชาย

โจนส์ (Johns, 1999) ศึกษาผลของการเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเป็นครูพี่เลี้ยงและการดำเนินการนิเทศของโปรแกรมฝึกหัดครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเลือกพฤติกรรมการเป็นครูพี่เลี้ยงที่เหมาะสม และประเมินศักยภาพของครูพี่เลี้ยงในด้านการให้ข้อมูล การสร้างความสัมพันธ์ การอำนวยความสะดวก การเป็นแม่แบบ และความมีวิสัยทัศน์ รวมทั้งวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนชนวิวดำ 4 แห่ง ผลการวิจัยพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการสร้างความสัมพันธ์และการให้ข้อมูล จากการประเมินตนเองของครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ชายมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้หญิง และมีความแตกต่างของพฤติกรรมครูพี่เลี้ยงอย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอน ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

2. ศึกษาหลักสูตรสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา โดยศึกษาจุดมุ่งหมายหลักสูตรของกลุ่มวิชาภาษาไทย และคำอธิบายรายวิชา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการกำหนดขอบเขตเนื้อหา ในการสร้างแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย

3. ศึกษาเกณฑ์การประเมินสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย จากสถาบันราชภัฏ และสถาบันผลิตครูต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย

4. ศึกษาเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทย แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน และแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาประสบการณ์ฝึกวิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

การสุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นตัวอย่างประชากรเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย และความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษา ผู้วิจัยได้สำรวจสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร พบว่ามี 6 สถาบัน แต่มีเพียง 5 สถาบันเท่านั้น ที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา คือ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏธนบุรี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา จาก 5 สถาบัน โดยสุ่มมาร้อยละ 50 ในแต่ละสถาบัน ได้จำนวนตัวอย่างประชากร 145 คน ดังแสดงได้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ 1 ที่เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

สถาบันราชภัฏ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม	37	18
สถาบันราชภัฏธนบุรี	25	12
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	17	8
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต	25	12
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา	41	20
รวม	145	70

กลุ่มที่ 2 ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สุ่มได้ในกลุ่มที่ 1 เป็นจำนวน 10 คน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย และศึกษาความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอน กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษา

ไทย ซึ่งในการสุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มนี้ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรโดยดูจากตารางสอนของนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสถานที่ตั้งของโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันเป็นหลัก ได้ตัวอย่างประชากรแต่ละสถาบัน 2 คน รวมจำนวน 10 คน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 1 ฉบับ แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน 1 ฉบับ และแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย จำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างแบบวัดความรู้วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา โดยศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของกลุ่มวิชาเอกภาษาไทย และคำอธิบายรายวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาความรู้วิชาภาษาไทย โดยครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ หลักภาษาไทย วรรณคดีไทย และการใช้ภาษาไทย

1.2 ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทย จากตำรา เอกสาร วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้วิชาภาษาไทย

1.3 สร้างแบบวัดความรู้วิชาภาษาไทย 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นปรนัย ชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 120 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีความรู้ด้านหลักภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ ด้านวรรณคดีไทย จำนวน 40 ข้อ และ ด้านการใช้ภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในกลุ่มวิชาเอกภาษาไทย ตามหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ใช้เวลาในการทดสอบความรู้วิชาภาษาไทยเป็นเวลา 2 ชั่วโมง

1.4 นำแบบสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

1.5 นำแบบสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสม และความถูกต้องของภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) คำถามและตัวเลือกคำตอบในบางข้อไม่ชัดเจน

2) ข้อที่มีบทอ่านเป็นบทความ ควรเน้นบทอ่านให้ชัดเจนเพื่อให้อ่านง่าย และไม่ควรจะมีความยาวมากเกินไป

3) บางข้อมีคำถามที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อน

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1) เปลี่ยนคำถามและตัวเลือกคำตอบในบางข้อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) เน้นบทอ่านในข้อทดสอบบางข้อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัดบทความในบางข้อ ยาวเกินไปออก และเลือกบทความที่มีความยากง่ายเท่ากับบทความเดิมแต่มีความยาวน้อยกว่า มาเป็นบทอ่านแทน

3) ตัดข้อคำถามที่มีเนื้อหาซ้ำกันและสร้างคำถามที่มีเนื้อหาเรื่องอื่นขึ้นแทน

1.6 นำแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทยที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง

1.7 นำแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ ครั้งที่ 1 กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ จากนั้น นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ของแบบสอบโดยใช้สูตร KR – 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบได้เท่ากับ 0.86 จึงนำแบบสอบมาวิเคราะห์ค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ ปรากฏผล ดังนี้

ค่าระดับความยาก	จำนวนข้อ
0.81 ขึ้นไป	13
0.61 – 0.80	30
0.41 – 0.60	60
0.20 – 0.40	0
ต่ำกว่า 0.20	17
รวม	120

ค่าอำนาจจำแนก	จำนวนข้อ
0.81 ขึ้นไป	32
0.61 – 0.80	1
0.41 – 0.60	2
0.20 – 0.40	55
ต่ำกว่า 0.20	30
รวม	120

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ไว้ใช้ ปรากฏว่ามีข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวนี้ จำนวน 90 ข้อ ส่วนที่ไม่อยู่ในเกณฑ์นั้นผู้วิจัยได้ตัดออกเนื่องจากข้อสอบมีจำนวนมากเกินไปทำให้นักศึกษาไม่สามารถทำได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดได้ และข้อสอบที่เหลือจำนวน 90 ข้อ นี้ก็กระจายอยู่ใน 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านหลักภาษาไทย การใช้ภาษาไทย และวรรณคดีไทย ในจำนวนเท่ากัน คือ ด้านละ 30 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมอีกครั้ง

1.8 นำแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทยที่ได้ตามเกณฑ์ จำนวน 90 ข้อ ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 15 คน สถาบันราชภัฏอยุธยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 15 คน รวมเป็นจำนวน 30 คน ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากของแบบสอบ เป็นรายข้ออีกครั้ง ปรากฏผล ดังนี้

ค่าระดับความยาก	จำนวนข้อ
0.81 ขึ้นไป	0
0.61 – 0.80	30
0.41 – 0.60	60
0.20 – 0.40	0
ต่ำกว่า 0.20	0
รวม	90

ค่าอำนาจจำแนก	จำนวนข้อ
0.81 ขึ้นไป	32
0.61 – 0.80	1
0.41 – 0.60	2
0.20 – 0.40	55
ต่ำกว่า 0.20	0
รวม	90

จากนั้นผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร KR – 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริงต่อไป (ดูแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทย ในภาคผนวก ค)

2. การสร้างแบบวัดความวิตกกังวลในการสอน ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการสอนจากหนังสือ บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

2.2 สร้างแบบวัดความวิตกกังวลในการสอน โดยศึกษาแนวคิดเรื่อง ความวิตกกังวลในการสอนของ สปีลเบอร์เกอร์ (Spielberger อ้างถึงใน Morton, 1997: 84) และศึกษาแบบวัดความวิตกกังวลในการสอนของ บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534) และศึกษา สังเคราะห์งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยผลการวิจัยสรุปรวมได้ว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่นักศึกษาประสบมีหลายด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น นักเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เป็นต้น และด้านปัญหาส่วนตัว ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีส่วนทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกิดความวิตกกังวลในการสอนขึ้นได้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดจากการสังเคราะห์ผลการวิจัย มาสร้างแบบวัดความวิตกกังวลในการสอน ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาคครอบคลุมปัญหา 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และปัญหาส่วนตัว รวมจำนวน 30 ข้อ ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดการให้คะแนนในแต่ละคำถาม ดังนี้

เห็นด้วยในระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วยในระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่สามารถตัดสินใจได้	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน

เห็นด้วยในระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

2.3 นำแบบวัดความวิตกกังวลในการสอนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมของข้อความ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4 นำแบบวัดความวิตกกังวลในการสอน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความเหมาะสมของข้อความ สรุปความ
เห็นของผู้ทรงคุณวุฒิได้ ดังนี้

1. ข้อคำถามมีจำนวนมากเกินไป และมีบางข้อที่มีเนื้อความที่มีความหมาย
ใกล้เคียงกัน

2. สำนวนภาษาในบางข้อค่อนข้างซับซ้อน เข้าใจยาก

3. ข้อคำถามบางข้อสื่อความหมายไม่ชัดเจน

4. มีการใช้บางคำที่ไม่สื่อถึงความวิตกกังวล เช่น คำว่า ลำบากใจ

หงุดหงิด อารมณ์เสีย

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความวิตกกังวลตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ดังนี้

1. ตัดข้อคำถามที่มีเนื้อความที่มีความหมายใกล้เคียงกันออก

2. แก้ไขภาษาให้มีความชัดเจน เพื่อให้นักศึกษาตีความได้ถูกต้องตรงกัน

3. เปลี่ยนคำว่า ลำบากใจ หงุดหงิด อารมณ์เสีย เป็น วิตก กังวลใจ

2.5 นำแบบวัดความวิตกกังวลในการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
ของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
วิทยาลัยการณณ์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความ
เที่ยง (Reliability) ของแบบวัดโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบาค
(Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดความวิตกกังวลในการสอนเท่ากับ 0.82 แล้วจึงนำไป
ใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร (ดูแบบวัดความวิตกกังวลในการสอน ในภาคผนวก ค)

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน
ภาษาไทย การสังเกตการสอน และการประเมินสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย

3.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยใช้ระบบการให้สัญลักษณ์ (Sign System) กล่าวคือ มีรายการพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูปฏิบัติในแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน เพื่อให้ผู้สังเกต ซึ่งได้แก่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ตรวจสอบรายการพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในขณะสังเกตการสอน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ทั้งนี้ จะไม่คำนึงถึงความถี่ของการปฏิบัติรายการ พฤติกรรมเดียวกันที่ปรากฏซ้ำในแต่ละครั้งที่เข้าสังเกตพฤติกรรมการสอน

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยข้อความที่เป็นรายการพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 37 ข้อ ครอบคลุม 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน และการดำเนินการสอน โดย ด้านการเตรียมการสอน ครอบคลุมการเตรียมเนื้อหา การกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน การสอน สื่ออุปกรณ์ การวัดประเมินผลที่ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม ซึ่งปรากฏในแผนการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอน เรียบร้อย ประณีต ตลอดจนมีการส่งแผนการสอนให้อาจารย์พี่เลี้ยงตรวจสอบก่อน ดำเนินการสอน และในด้านการดำเนินการสอน ครอบคลุมความถูกต้องของเนื้อหาที่สอน วิธีการสอน เริ่มตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสอน การสรุปบทเรียน การวัดและการประเมินผล ตลอดจนบุคลิกภาพของนักศึกษาในขณะสอน ซึ่งรายการพฤติกรรมการสอนภาษาไทยดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับการประเมินสมรรถภาพด้านการสอน ของสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

3.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมของข้อความ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความเหมาะสม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นและ ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ดังนี้

1) พฤติกรรมการสอนบางข้อไม่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากมีเงื่อนไขที่มากกว่า 1 ประการ เช่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียนและเวลา ควรจะ แยกข้อกันระหว่าง “นักเรียน” กับ “เวลา” เพราะบางครั้งครูอาจจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เหมาะสมกับนักเรียนแต่ใช้เวลาไม่เหมาะสม หรือ บางครั้งครูอาจจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมแต่กิจกรรมนั้นอาจไม่เหมาะกับนักเรียน เป็นต้น

2) ข้อความบางรายการมีเนื้อหาไม่ชัดเจน ควรมีการปรับแก้ไขภาษาให้สื่อความหมายชัดเจนขึ้น

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1) ปรับรายการพฤติกรรมแต่ละข้อให้มีเงื่อนไขเดียวเพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบรายการพฤติกรรมการสอนที่สังเกตได้

2) ปรับแก้ไขภาษาในข้อความบางรายการให้ชัดเจนขึ้น

3.5 การสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสังเกตการสอนเองและมีผู้ช่วยวิจัย 2 คน (ดังรายนามในภาคผนวก ก) ทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำความเข้าใจร่วมกันในการสังเกตพฤติกรรมการสอน จากนั้นนำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนไปทดลองใช้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรรณิ ซึ่งไม่ได้เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2 คน โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 ร่วมกันสังเกตพฤติกรรมการสอน 2 ครั้ง แต่แต่ละครั้งมีระยะเวลาห่าง 2 สัปดาห์ การบันทึกข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะสังเกตพฤติกรรมการสอนพร้อมกัน แต่เป็นอิสระจากกันโดย ไม่มีการปรึกษากันระหว่างที่ทำการสังเกตพฤติกรรมการสอน พฤติกรรมด้านการเตรียมการสอนตรวจสอบจากแผนการสอนของนักศึกษาที่ใช้สอนในคาบเรียนนั้น ส่วนพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอน ตรวจสอบพฤติกรรมการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนขณะสอน โดยไม่คำนึงถึงความถี่ของพฤติกรรมเดียวกันที่เกิดขึ้นซ้ำ จากนั้นนำผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 มาตรวจให้คะแนน รายการพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติให้ 1 คะแนน และรายการพฤติกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ 0 คะแนน โดยคะแนนที่ได้จะนำไปคำนวณเป็นคะแนนร้อยละ จากคะแนนเต็ม 37 คะแนน แล้วนำผลดังกล่าวมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องจากการสังเกตของผู้สังเกต 2 คน ซึ่งได้แก่ ผลคะแนนของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งควรมีค่าความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.85 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2534 : 154) ปรากฏค่าความสอดคล้องในการสังเกตพฤติกรรมการสอน 2 ครั้ง ระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 โดยครั้งที่ 1 มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.71 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำความเข้าใจในการสังเกตพฤติกรรมการสอนกับผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 อีกครั้งหนึ่ง ผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนครั้งที่ 2 ได้ค่าความสอดคล้องในการสังเกตพฤติกรรมการสอนเท่ากับ 0.89 ซึ่งอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.6 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 2 ดำเนินการทดลองใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนเช่นเดียวกับที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 ดำเนินการ โดยสังเกตพฤติกรรมสอนนักศึกษา

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คนที่ 2 ปรากฏผลค่าความสอดคล้องในการสังเกตพฤติกรรมการสอน 2 ครั้ง ระหว่างผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยคนที่ 2 โดยครั้งที่ 1 มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.69 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องกัน อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมการสอนกับผู้ช่วยวิจัยคนที่ 2 อีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจึงสังเกตพฤติกรรมการสอนครั้งที่ 2 ได้ค่าความสอดคล้องในการสังเกตพฤติกรรม การสอน 0.85 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด แล้วจึงนำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถาบันราชภัฏทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏธนบุรี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2. ติดต่อรองคณบดีคณะครุศาสตร์ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของทั้ง 5 สถาบัน เพื่อขอรายชื่อนักศึกษาที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาคต้น ปีการศึกษา 2543 สาขาภาษาไทย พร้อมทั้งรายชื่อโรงเรียนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. ติดต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เป็นตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ 1 จำนวน 70 คน เพื่อบริการที่จะมาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความรู้วิชาภาษาไทย และความวิตกกังวลในการสอน

4. ติดต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งเป็นตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ 2 จำนวน 10 คน เพื่อขอทราบตารางสอน และนัดวันเวลา เพื่อการเก็บข้อมูล สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยที่สร้างขึ้น ดังนี้

5.1 แบบสอบถามวัดความรู้วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยใช้ทดสอบนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย จำนวน 70 คน ในตอนต้นภาคเรียน (ประมาณสัปดาห์ที่ 1 -2) ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

5.2 แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คน เป็นจำนวน 2 ครั้ง คือ ในตอนต้นภาคเรียน (ประมาณ

สัปดาห์ที่ 1- 2) และตอนกลางภาคเรียน (ประมาณสัปดาห์ที่ 8 –10) จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนจากการวัดความวิตกกังวลในการสอน

5.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2 จำนวน 10 คน พร้อมกับผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 หรือ คนที่ 2 ซึ่งจะต้องสังเกตพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาแต่ละคน 4 ครั้ง รวมทั้งหมด 10 คน 40 ครั้ง โดยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนในสัปดาห์ที่ 3 ของภาคเรียนเป็นต้นไป และมีระยะเวลาของการสังเกตพฤติกรรมการสอนแต่ละครั้งเป็นเวลา 2 สัปดาห์ แต่เนื่องจากนักศึกษาบางคนเปลี่ยนตารางสอนอย่างกะทันหันเพราะมีกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนและไม่แจ้งให้ผู้วิจัยทราบล่วงหน้า ผู้วิจัยจึงไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนได้ตามเวลาที่กำหนดไว้ จึงขออนุญาตนักศึกษาในการไปสังเกตการสอนในสัปดาห์ถัดไป ผู้วิจัยนำคะแนน ที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนในแต่ละครั้งมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย แล้วนำมารวมกันทั้ง 4 ครั้ง เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อีกครั้งหนึ่ง

6. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลได้จากแบบวัดความรู้วิชาภาษาไทย แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน และแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปของสังคมศาสตร์ (The Statistical Package for Social Science : SPSS) ซึ่งการวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. คำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย กับความวิตกกังวลในการสอน ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 70 คน โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 นำคะแนนความรู้วิชาภาษาไทยของนักศึกษา ประเมินเป็นระดับความรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ (2534: 24) ดังนี้

คะแนน (%)	ระดับความรู้วิชาภาษาไทย
80 – 100	มีความรู้วิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด
70 – 79	มีความรู้วิชาภาษาไทยในระดับมาก
60 – 69	มีความรู้วิชาภาษาไทยในระดับปานกลาง
50 – 59	มีความรู้วิชาภาษาไทยในระดับน้อย
0 – 49	มีความรู้วิชาภาษาไทยในระดับน้อยที่สุด

2.2 นำคะแนนสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ประเมินเป็นระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ตามเกณฑ์การประเมินสมรรถภาพด้านการสอนของสถาบันราชภัฏ (2541: 36) ดังนี้

คะแนน (%)	ระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย
86 – 100	มีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยในระดับมากที่สุด
76 – 85	มีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยในระดับมาก
66 – 75	มีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยในระดับปานกลาง
56 – 65	มีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยในระดับน้อย
0 – 55	มีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยในระดับน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบระดับความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ละคน โดยตั้งเกณฑ์ว่าถ้าอยู่ในระดับเดียวกัน ถือว่าระดับความรู้วิชาภาษาไทยมีความสอดคล้องกันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย และถ้าไม่อยู่ในระดับเดียวกัน ถือว่าระดับความรู้วิชาภาษาไทยไม่มีความสอดคล้องกันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

2.4 สรุปภาพรวมของความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยดูจากจำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่มีความรู้วิชาภาษาไทย สอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย เกินครึ่งหนึ่ง จึงสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้ามีจำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความรู้วิชาภาษาไทย ไม่สอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยเกินครึ่งหนึ่ง ถือว่าไม่สอดคล้อง จึงสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอน กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 นำคะแนนความวิตกกังวลในการสอน ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประเมินเป็นระดับความวิตกกังวลในการสอน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่ามัชฌิมเลขคณิตที่คำนวณได้ ดังนี้

คะแนน	ระดับความวิตกกังวลในการสอน
3.50 – 5.00	มีความวิตกกังวลในการสอน
2.50 – 3.49	ตัดสินใจไม่ได้ว่ามีความวิตกกังวลในการสอน
1.00 – 2.49	ไม่มีความวิตกกังวลในการสอน

3.2 เปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลในการสอนกับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทีละคน โดยตั้งเกณฑ์ว่าถ้าอยู่ในระดับที่ตรงข้ามกัน ถือว่าระดับความวิตกกังวลในการสอนมีความสอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย และถ้าไม่อยู่ในระดับที่ตรงข้ามกัน ถือว่าระดับความวิตกกังวลในการสอนไม่มีความสอดคล้องกันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ทั้งนี้เนื่องจากความวิตกกังวลในการสอนเป็นตัวแปรที่มีลักษณะในเชิงลบ และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยเป็นตัวแปรที่มีลักษณะในเชิงบวก จึงตั้งเกณฑ์ว่าถ้าอยู่ในระดับตรงกันข้าม ถือว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้

ระดับความวิตกกังวลในการสอนและระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ที่มีความสอดคล้องกัน

ระดับความวิตกกังวลในการสอน   ระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

ไม่มีความวิตกกังวล	_____	} มากที่สุด มาก
ตัดสินใจไม่ได้	_____	
มีความวิตกกังวล	_____	} น้อย น้อยที่สุด

3.3 สรุปภาพรวมของความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ถ้าดูจากจำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่มีความวิตกกังวลในการสอนสอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยเกินครึ่งหนึ่ง จึงสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงผกผัน แต่ถ้ามีจำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความวิตกกังวลในการสอนไม่สอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยเกินครึ่งหนึ่งถือว่าไม่สอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์เชิงผกผันระหว่างความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. คำนวณค่าระดับความยาก (P) ของแบบสอบปรนัย โดยใช้สูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

กำหนดให้ R คือ จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก

N คือ จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

(ล้วน สายยศ, 2531 : 179)

2. คำนวณค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบสอบปรนัย โดยใช้สูตร

$$D = \frac{R_U - R_L}{f}$$

กำหนดให้ P แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

R_U แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูกต้อง

R_L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูกต้อง

f แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งต้องมีจำนวนเท่ากัน

(ประคอง กรรณสูต, 2529 : 28)

3. คำนวณค่าความเที่ยงของแบบสอบปรนัย โดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20
(Kuder Richardson 20)

$$DR\ 20\ r_{xx} = \frac{K}{K-1} \frac{[1 - \sum pq]}{S_x^2}$$

กำหนดให้	r_{xx}	แทน	สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง
	K	แทน	จำนวนข้อสอบในแบบสอบ
	P	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อได้ถูกต้อง
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ไม่ตอบข้อสอบแต่ละข้อข้อผิด ($q = 1-p$)
	pq	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ (ผลคูณของสัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกและตอบผิด)
	$\sum_{pq}$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูต, 2535 : 42)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับความวิตกกังวลในการสอน ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ปรากฏในตารางที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ปรากฏในตารางที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน มีรายละเอียดดังนี้

คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย (X_1) กับความวิตกกังวล (X_2) ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ได้ค่า ดังนี้

$$r_{x_1x_2} = -0.904^{**}$$

$$^{**}P < 0.01$$

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความรู้วิชาภาษาไทย (X_1) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับคะแนนความวิตกกังวลในการสอน (X_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.904

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพ ด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

คนที่	ความรู้วิชาภาษาไทย		สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย		ความสอดคล้อง
	ผลคะแนน (%)	ระดับความรู้วิชาภาษาไทย	ผลคะแนน (%)	ระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย	
1	83.33	มากที่สุด	73.73	ปานกลาง	ไม่มีความสอดคล้องกัน
2	82.22	มากที่สุด	86.49	มากที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
3	78.89	มาก	77.03	มาก	มีความสอดคล้องกัน
4	75.56	มาก	64.86	น้อย	ไม่มีความสอดคล้องกัน
5	43.33	น้อยที่สุด	53.38	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
6	46.67	น้อยที่สุด	54.05	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
7	47.78	น้อยที่สุด	57.38	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
8	41.11	น้อยที่สุด	50.00	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
9	55.56	น้อย	56.08	น้อย	มีความสอดคล้องกัน
10	54.44	น้อย	57.43	น้อย	มีความสอดคล้องกัน

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน มีระดับความรู้วิชาภาษาไทย สอดคล้องกับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย เป็นจำนวน 8 คน และมีนักศึกษา จำนวน 2 คน ที่มีระดับความรู้วิชาภาษาไทย ไม่สอดคล้องกับระดับสมรรถภาพด้านการสอน ภาษาไทย จึงกล่าวได้ว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 8 ใน 10 ซึ่งเกินครึ่งหนึ่ง มีความรู้ วิชาภาษาไทยสอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

สรุปได้ว่า ความรู้วิชาภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอน กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 ความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอน ภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบัน ราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

คนที่	ความวิตกกังวลในการสอน		สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย		ความสอดคล้อง
	คะแนนค่า มัชฌิมเลขคณิต	ระดับความ วิตกกังวล ในการสอน	ผลคะแนน (%)	ระดับสมรรถภาพด้าน การสอนภาษาไทย	
1	1.31	ไม่มี	73.73	ปานกลาง	ไม่มีความสอดคล้องกัน
2	1.46	ไม่มี	86.49	มากที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
3	3.28	ตัดสินใจไม่ได้	77.03	มาก	ไม่มีความสอดคล้องกัน
4	2.03	ไม่มี	64.86	น้อย	ไม่มีความสอดคล้องกัน
5	4.01	มี	53.38	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
6	4.15	มี	54.05	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
7	3.93	มี	53.38	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
8	4.50	มี	55.00	น้อยที่สุด	มีความสอดคล้องกัน
9	4.18	มี	56.08	น้อย	มีความสอดคล้องกัน
10	4.13	มี	57.43	น้อย	มีความสอดคล้องกัน

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร มีระดับความวิตกกังวลในการสอน สอดคล้อง กับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย เป็นจำนวน 7 คน และมีระดับความวิตกกังวลในการ สอนไม่สอดคล้องกับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย เป็นจำนวน 3 คน จึงกล่าวได้ว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 7 ใน 10 ซึ่งเกินครึ่งหนึ่ง มีความวิตกกังวลในการสอน สอดคล้องกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถนำมาสร้างเส้นโยงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความวิตกกังวลในการสอนกับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ดังนี้

แผนผังที่ 1 เส้นโยงความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

จากแผนผังเส้นโยงความสัมพันธ์ พบว่า เส้นโยงของระดับความวิตกกังวลในการสอนกับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ซึ่งทิศทางไปในทางเดียวกัน 6 เส้น ซึ่งเกินครึ่งหนึ่ง จึงถือว่าความวิตกกังวลในการสอนสอดคล้องกันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ดังนั้น เมื่อดูจากตารางและเส้นโยงแล้ว พบว่า ระดับความวิตกกังวลในการสอนมีความสอดคล้องผกผันกับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย จึงสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลในการสอนมีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์จากความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากร โดยสุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรจากนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคต้น ปีการศึกษา 2543 มาร้อยละ 50 ของแต่ละสถาบัน จากสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร 5 แห่ง ที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษา ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏธนบุรี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ได้ตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ 1 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 70 คน และกลุ่มที่ 2 ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรจากตัวอย่างประชากรในกลุ่มที่ 1 ในสถาบันราชภัฏทั้ง 5 แห่ง ๆ ละ 2 คน รวม 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามวัดความรู้วิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 90 ข้อ แบบสอบถามนี้ได้ผ่านการตรวจความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และได้นำไปทดลองใช้

เพื่อหาค่าความเที่ยง ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยง 0.96 ค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20-0.73 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20-1.00

2. แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 30 ข้อ ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) แบบวัดนี้ได้ผ่านการตรวจความตรงและความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเที่ยง ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดเท่ากับ 0.82

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการพฤติกรรม การสอน เพื่อให้ผู้สังเกต ได้แก่ ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย 2 คน ตรวจสอบรายการพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในขณะสังเกตการสอน ประกอบด้วย ข้อความที่เป็นรายการพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 37 ข้อ ครอบคลุม 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน และด้านการดำเนินการสอน แบบสังเกตนี้ได้ผ่านการตรวจความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความสอดคล้องจากการสังเกต ระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 ปรากฏว่ามีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.89 และระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 2 ปรากฏว่ามีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.85

ผู้วิจัยนำแบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทย แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน ไปใช้กับตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 และสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทยกับประชากรกลุ่มที่ 2 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย กับความวิตกกังวลในการสอน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
2. หาค่าความสัมพันธ์จากค่าความสอดคล้องระหว่างความรู้วิชาภาษาไทยกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย
3. หาค่าความสัมพันธ์จากค่าความสอดคล้องระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย

สรุปผลการวิจัย

1. ความรู้วิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.094
2. ความรู้วิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร
3. ความวิตกกังวลในการสอน มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กรุงเทพมหานคร

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความรู้วิชาภาษาไทยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยได้เช่นนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้นำความรู้วิชาภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ออกมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงทำให้มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการสอนไปในทางลบ หรือไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ ถ้าคะแนนความรู้วิชาภาษาไทยสูง ความวิตกกังวลในการสอนก็จะน้อยลง หรือถ้าคะแนนความรู้วิชาภาษาไทยต่ำ ความวิตกกังวลในการสอนก็จะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวสเตอร์แบค (Westerback, 1982: 136) ที่พบว่า ความรู้ทางเนื้อหาวิชามีผลต่อความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภาพ วาดเขียน (2523: 26) ที่สรุปไว้ว่า “นักศึกษาทุกคนที่เริ่มต้นสอนใหม่ ๆ เกือบจะกล่าวได้ว่า ไม่มีใครที่จะไม่ประหม่า ไม่กลัว ไม่ตื่นเต้น แต่ถ้าครูได้เตรียมตัวพร้อม เช่น มีความรู้เพียงพอ ความประหม่าวิตกกังวลก็จะลดน้อยลงไป” ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525: 34) ที่สรุปไว้ว่า “นักศึกษาครูต้องมีความรู้ความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการสอนมากพอที่จะอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ การมีความรู้น้อยจะทำให้เป็นครูที่ดีไม่ได้ เพราะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกซึ่งความวิตกกังวล” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ถ้านักศึกษาครูที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีการเตรียมพร้อมในเรื่องความรู้ให้ตรงตามเนื้อหาวิชาที่จะสอน ก็จะทำให้ความวิตกกังวลในการสอนนั้นลดน้อยลง เพราะการมีพร้อมซึ่งความรู้จะทำให้มั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ความรู้วิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย โดยวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ของระดับความรู้วิชาภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับระดับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยได้เช่นนี้เพราะว่า เมื่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความรอบรู้และแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่จะสอน ก็จะทำให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้นักศึกษามีสมรรถภาพด้านการสอนสูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534: 201) ที่พบว่า ความรู้ของนักศึกษามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถภาพด้านการสอน และงานวิจัยของ ปรีชา พิพัฒนานนท์ (2514: 59) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการสอนในทางบวก กล่าวคือ ถ้านักศึกษามีความรู้สูงก็จะทำให้สมรรถภาพด้านการสอนสูงตามไปด้วย ถ้านักศึกษามีความรู้ในเรื่องที่สอนน้อย ก็จะทำให้มีสมรรถภาพด้านการสอนน้อยลงไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2532: 25) ที่กล่าวไว้ว่า “ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้ครูสามารถทำหน้าที่ครู เพราะครูมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้สู่ศิษย์ ดังนั้น ครูที่ดีควรต้องมีสมรรถนะทางการสอนควบคู่ไปกับความบริบูรณ์ด้วยวิทยาการหรือสาระเนื้อหาที่จะสอน” และสอดคล้องกับคำกล่าวของ นพพร พานิชสุข (2525: 36) ที่สรุปไว้ว่า นักศึกษาควรมีการเตรียมตัวในเนื้อหาวิชาที่จะสอน ให้แม่นยำเป็นพิเศษ จะมีส่วนช่วยในการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่านักศึกษาที่มีความรู้วิชาภาษาไทยดีมีผลทำให้มีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยดีตามไปด้วย

3. จากผลการวิจัย พบว่า ความวิตกกังวลในการสอน มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ถ้านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความวิตกกังวลในการสอน จะมีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย อยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือน้อย และถ้านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่มีความวิตกกังวลในการสอนก็จะมีสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด หรือมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากความวิตกกังวลในทางหลักจิตวิทยาถือว่าเป็นตัวแปรในเชิงลบ และสมรรถภาพทางด้านการสอนภาษาไทย เป็นตัวแปรในเชิงบวก จึงมีความสัมพันธ์กันในเชิงผกผัน ที่ผลการวิจัยได้เช่นนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อนักศึกษามีความวิตกกังวลในการสอนเข้ามาบั่นทอนจิตใจ ก็จะทำให้นักศึกษามีสมรรถภาพด้านการสอนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534: 201) ที่พบว่า ความวิตกกังวลมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถภาพด้านการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา พิพัฒนานนท์ (2514: 59) ที่พบว่า ความวิตกกังวลในการสอนสัมพันธ์ทางลบกับสมรรถภาพด้าน

การสอน กล่าวคือ ถ้านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความวิตกกังวลในการสอน ก็จะทำให้สมรรถภาพด้านการสอนต่ำลง แต่ถ้ามีความวิตกกังวลในระดับต่ำ หรือไม่มีความวิตกกังวลก็ส่งผลให้มีสมรรถภาพด้านการสอนสูงขึ้น เพราะนักศึกษาไม่มีความวิตกกังวลใด ๆ มาบั่นทอนจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นพพร พานิชสุข (2525: 37) ที่กล่าวถึงปัญหาของนักศึกษา ฝึกสอนว่า “นักศึกษาฝึกสอนบางคนพึงได้ทำการสอนครั้งแรกในชีวิต จึงยังคงด้อยในประสบการณ์ ตลอดจนขาดความชำนาญหรือความแคล่วคล่องในการสอน ทำให้นักศึกษาฝึกสอนเกิดความรู้สึกประหม่า ไม่มั่นใจในตนเอง เกิดอาการสั่น ตื่นเต้น ตกใจ ทำให้การสอนผิด ๆ พลาด ๆ เพราะตนต้องออกไปยืนอยู่หน้าชั้นต่อหน้านักเรียนจำนวนไม่น้อย ทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้นได้ในการฝึกสอน” จะเห็นได้ว่า ความวิตกกังวลในการสอนมีความสอดคล้องในทางตรงกันข้ามกับสมรรถภาพด้านการสอน

นอกจากนี้ยังพบว่าความวิตกกังวลในการสอนที่เกิดขึ้นจนทำให้สมรรถภาพด้านการสอนลดลงนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปัญหาด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ที่พบ ดังนี้ เดียนา (Diana, 1970: 87) ศึกษาพบว่า สิ่งที่ทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลในการสอน คือ การวางตัวกับนักเรียน การปรับตัวให้เข้าอาจารย์ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แมดเลย์ (Madley, 1978: 475) พบว่า สิ่งที่ทำให้นักศึกษาวิตกกังวลในการสอน คือ ความสัมพันธ์กับอาจารย์พี่เลี้ยง ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาที่ตนรับผิดชอบ และงานวิจัยของ ซินแคลร์ และนิโคลล์ (Sinclair and Nicoll, 1980: 235) พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวล เนื่องจากนักเรียน ความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มอร์ตัน และคณะ (Morton and others, 1997: 139) ที่พบว่า ความวิตกกังวลของนักศึกษาสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน การควบคุมชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับวิชาครู และการประเมินผล การสอน ดังนั้น นักศึกษาที่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่มีความวิตกกังวลต่อสิ่งใด ๆ ก็จึงส่งผลให้สมรรถภาพในการสอนสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม เมื่อนักศึกษามีความวิตกกังวลต่อสิ่งต่าง ๆ ก็จึงส่งผลให้สมรรถภาพในการสอนต่ำลงไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอนและสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันผลิตครู

1.1 สถาบันผลิตครูควรจัดโครงการ หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อลดความวิตกกังวลให้นักศึกษาก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู

1.2 สถาบันผลิตครูควรจัดโครงการเข้าค่ายเตรียมความพร้อมในเรื่องของทักษะการสอนที่สำคัญ ๆ เช่น ทักษะการใช้คำถาม ทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอน การบริหารเวลาในการสอนแต่ละครั้ง เป็นต้น

1.3 ควรมีการศึกษาระณีการสอนเป็นตัวอย่าง โดยการบันทึกพฤติกรรมการสอนในรูปแบบวีดิทัศน์ แล้วนำมาศึกษาเป็นตัวอย่าง โดยการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครูพบระหว่างการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพอในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับหลักสูตรการผลิตครูให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพอครู ของนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาชีพอครู เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ที่จะเข้ามาเรียนสาขาวิชาชีพอครูนี้ ว่ามีความรักในวิชาชีพอนี้มากน้อยเพียงใด ถ้านักศึกษาครุมีทัศนคติที่ดี มีความรักในวิชาชีพอครู ก็น่าที่จะทำให้เป็นครูที่ดีต่อไปในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2542.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนการศึกษาชาติ ระดับที่ 5**. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2529.
- โครงการวิจัยศึกษาด้านการผลิตและการใช้ครู. **การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- จันทร์เกษม, สถาบันราชภัฏ. **คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏจันทร์เกษม, 2541.
- จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช. **สมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์**. เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพมหานคร: ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2527.
- จารีรัตน์ ปรกแก้ว. **การวิเคราะห์งานวิจัยด้านครุศึกษาในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- จินตนา สุนทรวิภาต. **ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับปริญญา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- แฉล้ม ลิ้มปิจักร. **การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง ที่มีภูมิหลังต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. "ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครู," **วารสารวิทยาการอุดมศึกษา**. 3(3): 71-82; พฤษภาคม-สิงหาคม 2537.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "เทคโนโลยีการศึกษากับหลักสูตรและการเรียนการสอน" ใน **การพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน หน่วยที่ 12**. หน้า 66-71. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.
- ณรงค์ พุทธิชีวิน. **ผลของข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อสมรรถภาพการสอนของนักศึกษาฝึกสอน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

- ดาราวรรณ ต๊ะปิ่นตา. การลดความวิตกกังวลของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ ด้วยวิธีการปรับเปลี่ยนความคิดร่วมกับการฝึกสมาธิ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ถนอมศรี คูอาริยะกุล. ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ร่วมกับการสนับสนุนทางอารมณ์ต่อความรู้สึกไม่แน่นอนและความวิตกกังวลในผู้ป่วยที่ได้รับการตัดไต. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534.
- ทรงศักดิ์ สร้อยแสงทอง. ความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬาของนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยพลศึกษาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ทองแท้ ศิลาขาว. ผลของการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อที่มีต่อความวิตกกังวลด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมวิไล จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2542.
- ธนบุรี, สถาบันราชภัฏ. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2541.
- นพพร พานิชสุข. “การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ระหว่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่,” กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง, 2525.
- นพพร พานิชสุข. คู่มือการฝึกสอน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.
- นภลัย สุวรรณธาดา. “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาศาสตร์” ในเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- นิคม ดังคะพิภพ. การพัฒนารูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของนิสิตครูสาขามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- บังอร อนุเมธางกูร. “การศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาครูของสถาบันราชภัฏยะเชิงเตตรา” วารสารวิชาการราชภัฏยะเชิงเตตรา. ปีที่ 1, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม 2541): 61-74.

- บัญญัติ ชำนาญกิจ. **การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับสมรรถภาพด้านการสอน ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในวิทยาลัยครู.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา, สถาบันราชภัฏ. **คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2541.
- ประคอง กรวรรณสุต. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์-จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ปรีชา พิพัฒนานนท์. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการฝึกสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การปรับตัวความตั้งใจ ระดับความมุ่งมั่นและความวิตกกังวลในการฝึกสอนของนักเรียนครูส่วนกลาง.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2514.
- ผอบ ไปษกฤษณะ, คุณหญิง. **ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย : การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และราชาศัพท์.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น, 2538.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2531.
- ไพฑูรย์ สีนลาวัฒน์. **ศาสตร์ของการสอนภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ภพ เลหาไพบูลย์ และคณะ. **การประเมินหลักสูตรภาคศึกษามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.** เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.
- มงคล ศรีไพรวรรณ. **มงคลนุสรณ์.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- มงคลศรี เทพเรณู. **การศึกษาปัญหาและความต้องการของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์และอาจารย์ที่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.** กรุงเทพมหานคร, 2534.
- โยธิน ศันสนยุทธ์ และคณะ. **จิตวิทยา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533.
- รัชณี ขวัญบุญจัน. **สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2530.

รุจิรี ภู่อาระ. **การปรับตัวในการฝึกสอน ความวิตกกังวลในการฝึกสอน ทักษะคิดต่ออาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อนออกฝึกสอนและหลังฝึกสอน**.

กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาพร, 2528.

วราภรณ์ ปะทะยศ. **ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

วัลลภ ปิยมโนธรรม. **จิตวิทยาเทคนิคการรักษาโรคประสาทด้วยตัวเอง**. กรุงเทพมหานคร: บทพิทการพิมพ์, 2536.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. **คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4 ปีการศึกษา 2532**.

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วิชาการ, กรม. **คู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533**. กรุงเทพมหานคร: คูรุสภาลาดพร้าว, 2535.

ศรีสุดา จริยากุล. **เอกสารการสอนชุด การสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525.

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. **พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา**. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2542.

สถาบันราชภัฏ. **หลักสูตรสถาบันราชภัฏ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536**.

กรุงเทพมหานคร: หน่วยงานนิเทศก์ สถาบันราชภัฏ, 2536.

สนั่น ปัทมะทิน. **ภาษาไทยที่สื่อมวลชนอาชีพฉลาด**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2535.

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์. **องค์ประกอบและหลักการสอนภาษาไทยในระดับประถมและมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โคราซอออฟเซ็ทการพิมพ์, 2526.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2525.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. “พฤติกรรมปกติและพฤติกรรมต่อต้านสังคมของนักเรียนวัยรุ่น.”

เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.

- สวนดุสิต, สถาบันราชภัฏ. **คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2541.
- สวนสุนันทา, สถาบันราชภัฏ. **คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2541.
- สายสมร ทองดี. “การพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนวัยรุ่น”. **เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น**. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- สิริวัฒน์ ลายกนก. **ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์และนักเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการฝึกสอนวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์. **วิธีการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุจิตรา จันทรวิภาส. **การศึกษาศมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูประจำการกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของตนเองผู้ดำเนินงานและนักศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุทธิวรรณ เอี่ยมสำอางค์. **การประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุภลักษณ์ วรรณฤกษ์งาม. **การศึกษาความวิตกกังวลของพนักงานสอบสวนประจำวันสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.
- สุภาพ วาดเขียน. **ทำอย่างไร นิสิต นักศึกษาครู จึงจะสอนได้ดี**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, พิมพ์ครั้งที่ 3, 2523.
- สุน อมรวิวัฒน์. **การฝึกหัดครู : คบเพลิงที่พร่ามัว**. เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 1 ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร: กรกฎาคม 2531.
- สุวัฒนา อุทัยรัตน์. “สมรรถภาพของครูคณิตศาสตร์.” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 3**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อาภรณ์ เทียนพิทักษ์. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึก
 ประสบการณ์วิชาชีพ ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ
 อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหารและนักศึกษาที่ผ่านการฝึกประสบการณ์
 วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ภาษาอังกฤษ

- Berstein, D.A. Behavioral fear assessment : Anxiety or artifact? In H. Adam and P. Unikel (eds.), Issue and trend in behavior therapy, pp. 135-149. Springfield: Thomas, cited in E.W. Craighead. A.E. Kazdin and M.J. Mahoney, 1976 Behavior modification issues and applications. Boston: Houghton Mifflin Company, 1973.
- Beverly, D., Payne. The Effect of Cognitive Self-Instructions on Preservice Teacher's Anxiety about Teaching” *Contemporary Educational Psychology* 15, 3 (July 1990): 261-267.
- Brown, S. M. Quantitative measurement of anxiety in patients undergoing surgery for renal calculus disease. *Journal of Advanced Nursing*, 15, 962-970, 1990.
- Coker, Homer. “Identifying and Measuring Teacher Competencies : The Carroll Country Project.” *Journal of Teacher Education* 27 (Spring 1976): 54.
- Diana, Jordan. Analysis of Student Teachers' Perception of the Role in Elementary Classroom Teacher. *Dissertation Abstracts* 31 (October, 1970): 1667A.
- Freud, Sigmund. *A General Introduction to Psychoanalysis Authorized English Translation of The Revised Edition by Riviere and Hall*, New York: Garden City Publishing Company, Inc., 1943.
- Gilroy, John J. and Elizabeth, Moody F. “Lessening Anxiety Associated with Student Teaching.” *Teaching Educator*. 12, 2 (August 1976): 11-15.
- Goldberger, L. *Handbook of stress: Theoretical and clinical aspects*. New York: The Free Press, 1982.
- Good, C. V. *A dictionary of education*. New York: McGraw-Hill Book Co., 1973.

- Grossie, Michael. A Study of Situation-Specific Anxiety and Pupil Evaluation of Student-Teacher Effectiveness. **Dissertation Abstracts International** 41-04A, 1980.
- Hart, Norah I. "Student teachers' anxieties: four measured factors and their relationships to pupil disruption in class" **Educational Research**. 29, 1 (February 1987): 12-18.
- Izard, C. E. **Pattern of Emotion: A New Analysis of Anxiety and Depression**. New York: Academic Press, 1972.
- Johns, Cassandra Aline. "A Study of the Effects of Selected Mentoring Behavior and Transactional Dynamics on the Supervision of Four Selected Teacher Education Programs. **Dissertation Abstracts International** 60-04A, 1999.
- Linn L. Clinical Manifestation of Psychiatric Disorder," in **Comprehensive Textbook of Psychiatry**. Vol. I p. 1022-1023. 3rd ed. Baltimore William & Wilkins, 1980.
- Machado, Jeanne M. and Bothnarescue, Helen Meyer. **Student Teaching: Early Childhood Practicum Guide**. 2nd ed. New York: Delmar Publisher, 1993.
- Madley, Susan Mary. "Anxiety and Student Teaching." **Dissertation Abstracts** 39 (December 1978): 3526-3527A.
- McMillion, M. B. "A Comparison of Anxiety Levels of Student Teachers Prior to Student Teaching Under Performance Based and Other Types of Preparation." **Teacher Education**. 1 (June 1973), 35.
- Miller, Thomas V. "Situational Anxiety in Student Teaching" **Journal of the Student Personnel Association for Teacher Education**. 13, (September 1974): 33-38.
- Morton, L. L., Vesco, R., Williams, N. H. and Awender M.A. "Student Teacher Anxieties Related to Class Management, Pedagogy, Evaluation and Self Relations." **British Journal of Educational Psychology** 67 (1997): 69-89.
- Norman R. Dodl. "Selecting Competency Outcomes for Teacher Education", **Journal of Teacher Education** 24 Fall, 1973.
- Parsons, J. S. "Assessment of Anxiety About Teaching Using the Teaching Anxiety Scale: Manual and Research Report." **Paper presented at Annual Meeting of American Educational Research Association**. 1 (January 1973), 61.

- Salih, Abdual-Wahid Abod. "Problem of Beginning Teachers in Relation to Pre-service Education in Teacher Training Institutes in Iraq." **Dissertation Abstracts International**. 42-10A, 1982.
- Sinclair, Ken and Nicoll, Vivienne. "The Sour and Experience of Anxiety in Practice Teaching." **Paper Presented at the Annual Conference of the South Pacific Association of Teacher Education**, 1980.
- Spielberger, Charles D. **Anxiety and Behavior**. New York: Academic Press, 1976.
- Westerback, Mary, E. "Studies on Attitude Toward Teaching Science and Anxiety about Teaching Science in Preservice Elementary Teachers" **Journal of Research in Science Teaching**. 19, 7 (October 1982): 603-616.
- Zung, W. W.K. **The Measurement of Anxiety**. New York: Warner Lambert, 1978.
- Zung, W.W.K. A Rating Instrument for Anxiety Disorders. **Psychosomatic**. Vol.12 No.6 Feb., 1971.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
และผู้ช่วยวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบวัดความรู้วิชาภาษาไทย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพวรรณ นาคะสุวรรณ หัวหน้าโปรแกรมวิชาภาษาไทย
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไสว เรืองวิเศษ หัวหน้าโปรแกรมวิชาภาษาไทย
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลิต ผู้ภักดี หัวหน้าโปรแกรมวิชาภาษาไทย
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบวัดความวิตกกังวลในการสอน

1. ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์ อาจารย์ประจำการวิชาจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
2. ดร.เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง อาจารย์ประจำการวิชาจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. นายรังรอง งามศิริ อาจารย์ประจำการวิชาจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาไทย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทิน บุญชูวงศ์ รองคณบดีคณะครุศาสตร์ ฝ้ายฝักประสบการณ์วิชาชีพครู
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มิ่งคลศรี เทพเรณู รองคณบดีคณะครุศาสตร์ ฝ้ายฝักประสบการณ์วิชาชีพครู
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. อาจารย์เกษมศรี อิศวศรีพงษ์ธร รองคณบดีคณะครุศาสตร์ ฝ้ายฝักประสบการณ์วิชาชีพครู
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

รายนามผู้ช่วยวิจัย

1. อาจารย์ยุวดี คฤหบดี	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
2. อาจารย์พิมพ์ศักดิ์ คู่นวรรณธรรม	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม 0302 (2770.0603) 1406

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

31 กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุชรัท สร้อยทอง นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา สาขา
วิชาการสอนภาษาไทย อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง
ความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของ
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูล
ด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
สาขาภาษาไทย สายมัธยมศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาคต้น ปีการศึกษา 2543
ทั้งนี้ นิสิตจะประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุชรัท สร้อยทอง
เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เจียรณี นิมนวล)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 218-2682

(สำเนา)

ที่ ทม 0302 (2770.0603) 1306

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

31 กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน)

ด้วย นายสุชรัท สร้อยทอง นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา สาขา
วิชาการสอนภาษาไทย อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง
ความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทย ของ
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เจงรัชนี้ นิ่มนวล)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 218-2682

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1

แบบสอบวัดความรู้วิชาภาษาไทย

ของ

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย

สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ชื่อ -สกุล.....

สถาบันราชภัฏ.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบนี้มี จำนวน 90 ข้อ
2. เวลาที่ใช้ในการสอบ 2 ชั่วโมง
3. คำถามในแบบสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ โดยคำถามแต่ละข้อให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว จากตัวเลือก ก, ข, ค หรือ ง ที่ให้ไว้
4. เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง ถ้าข้อ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ ก ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			

ถ้าต้องการเปลี่ยนตัวเลือกใหม่ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	~~X~~			

5. ห้ามขีดเขียนข้อความใด ๆ ลงในแบบสอบ
6. หลังจากทำแบบสอบเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำแบบสอบและกระดาษคำตอบส่งคืนอาจารย์ผู้คุมสอบ

1. ข้อใดแสดงลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันของ“ขุนแผน” , “พระราม” , “พระอภัยมณี” และ “อิเหนา”
  - ก. ความรักชาติบ้านเมือง
  - ข. ความเจ้าชู้
  - ค. ความอ่อนไหวทางอารมณ์
  - ง. ความเป็นนักรบที่เก่งกาจ

2. วรรณคดีในข้อใดที่เรียงลำดับตามกาลเวลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้ถูกต้อง
  - ก. ไตรภูมิพระร่วง   ลิลิตพระลอ   ขุนช้างขุนแผน   รามเกียรติ์ฉบับสมบูรณ
  - ข. ศิลาจารึกหลักที่ 1   มหาชาติคำหลวง   พระนลคำหลวง   อิเหนา
  - ค. ศิลาจารึกหลักที่ 1   สมุทรโฆษคำฉันท์   สามัคคีเภทคำฉันท์   สุภาสิตพระร่วง
  - ง. สุภาสิตพระร่วง   สังข์ทอง   เงาะป่า   มัทนะพาธา

3. หนังสือเล่มใดต่อไปนี้ที่หมอบรัดเลย์ได้ซื้อลิขสิทธิ์เป็นเงิน 400 บาท และจัดพิมพ์จำหน่ายเมื่อ พ.ศ.2405
  - ก. จดหมายเหตุเรื่องราชทูตไทยไปลอนดอน
  - ข. นิราศลอนดอน
  - ค. อิศริญาณภาษิต
  - ง. นิราศทวาราวดี

4. “ **สิ่งสุดท้ายใคร่อยากขอพรปีใหม่**   **คือขอให้ไทยทุกคนพ้นร้อนหนาว**
เศรษฐกิจตกติดดินสิ้นเรื่องราว   **สูงถึงดาวพราวฟ้าสถาพร ”**
 จงพิจารณาคำประพันธ์ข้างต้นว่าใช้โวหารภาพพจน์แบบใด
  - ก. อุปลักษณ์และสัพพจน์
  - ข. อุปมาและปรพากย์
  - ค. อุปลักษณ์และอธิพจน์
  - ง. อุปมาและบุคคลาธิษฐาน

5. คำประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง วรรณคดีกับจิตวิทยา ได้ชัดเจนที่สุด
- จำเอนด่วนจู่โจม โหมหัทธเอาแต่แรก ตีให้แตกยับย่อย ค่อยเบาแรงเบามือ
  - ธรรมดาค่าสตรีนี้ เป็นเกาะแก่งกีดกระแสะกุศล มีมัจฉริยะมีดมนคือตัวมาร
  - แม่นเจ้าคร้ามเคราะห์กาจ จงอย่ายาตรยุทธานา เอาพัสดตราสตรี สวมอินทรียศร่างเคราะห์
  - แต่งทัพชั้นไปหน่วง ถ่วงศึกไว้จงหนา รามือลงก่อนไสร้ ไว้สักครั้งรั้งรอพอได้ที่จึงยาตรยกพยุหบาตรออกกราญ
4. วรรณคดี “คำหลวง” เรื่องใดต่อไปนี้มีเนื้อเรื่องแตกต่างจากเรื่องอื่น
- นันทโศภนันทสูตรคำหลวง
  - พระมาลัยคำหลวง
  - มหาชาติคำหลวง
  - พระนลคำหลวง
5. ผลงานประเภท “นิราศ” ของสุนทรภู่ เรื่องใดใช้ลักษณะคำประพันธ์ ต่าง จากเรื่องอื่น
- นิราศพระบาท
  - นิราศเมืองแกลง
  - นิราศอิเหนา
  - นิราศสุพรรณ
6. งานประพันธ์ “นวนิยาย” ของไทยไทยเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยใด
- ราวต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - ราวต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - ราวต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - ราวต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
7. ละครไทย ชนิดใดที่ไม่จัดเป็น “ละครรำ”
- ละครชาตรี
  - ละครนอก
  - ละครร้อง
  - ละครพันทาง
  - ละครพันทาง
  - ละครพื้นทาง
  - ละครโน
  - ละครดีกดำบรรพ์
  - ละครดีกดำบรรพ์
8. ข้อใดจัดเป็นสารคดี ทั้งหมด
- ชีวประวัติ
  - บันทึกการท่องเที่ยว
  - นวนิยายแนววิทยาศาสตร์
  - แบบเรียน
  - จดหมายเหตุ
  - เรื่องสั้น
  - ตำรา
  - ข่าว

9. ข้อใดกล่าวถึง “วงการวรรณกรรมปัจจุบัน” ไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริง
- มีเวทีมากมายที่ให้นักเขียนได้แสดงฝีมืออย่างเต็มที่
  - รางวัลระดับชาติคือ เป้าหมายสูงสุดของนักเขียนในปัจจุบัน
  - วงการวรรณกรรมในปัจจุบัน มีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ
  - นักเขียนปัจจุบันนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
10. ตำราเรียนเล่มแรกของไทย คือ ข้อใด
- ปฐม ก กา
  - จินดามณี
  - ปฐมมาลา
  - มูลบทบรรพกิจ
11. วรรณคดีไทยเรื่องใดที่ใช้เวลาในการแต่งนานที่สุด
- ขุนช้างขุนแผน
  - รามเกียรติ์
  - สมุทรโฆษคำฉันท์
  - พระอภัยมณี
12. “นามปากกา” ในข้อใด ที่เป็นของผู้แต่งคนเดียวกัน
- ศรีอยุธยา   พันแหลม   อัศวพาหุ
  - น.ม.ส.   แมวคราว   รามจิตติ
  - สีฟ้า   สไบเมือง   ศรีฟ้า ลดาวัลย์
  - ว.วินิจฉัยกุล   แก้วแก้ว   กนกเรขา
13. วรรณคดีทั้ง 3 เรื่อง ในข้อใดเป็นผลงานของนักเขียนคนเดียวกัน
- โคลงโลกนิติ   ไกลบ้าน   เงาะป่า
  - กฤษณาสมันต์คำฉันท์   สมุทรโฆษคำฉันท์   ลิลิตยวนพ่าย
  - กาพย์พระไชยสุริยา   บทมโหรีเรื่องกาگی   โคนบุตร
  - เพลงยาวเจ้าฟ้ากุ่ม   พระมालย์คำหลวง   กาพย์เห่เรือ

14. วรรณคดีคู่ใด ที่มีจุดมุ่งหมายในการแต่งแตกต่างกัน
ก. ลิลิตตะเลงพ่าย	ลิลิตยวนพ่าย
ข. กาพย์มหาชาติ	มหาชาติคำหลวง
ค. โคลงสุภาสิต	โคลงโลกนิติ
ง. ไตรภูมิพระร่วง	ไตรภูมิโลกวินิจฉัย
15. บทละครในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ข้อใดที่มีได้ดัดแปลงมาจากต่างประเทศ
ก. ปริยทรรศิกา	ศกุนตลา
ข. เวนิสวานิช	สาวตรี
ค. ท้าวแสนปม	หัวใจนักรบ
ง. มัทนะพาธา	พระร่วง

16. “เพื่อกฎมานั้น สลับซับซ้อน ลาดสูงลิ่วขึ้นเทียมเมฆ เสมือนมรรคาไปสู่ทิพยสถาน ของเทพเจ้า เรานั้นอยู่บนเนินสูง เห็นวงไปจนเวียงเทือกเขาลำเนาไม้บ้างก็เขียวแก่อ่อนลออ บ้างก็ชူးซ้อสะพรั่งพราวทั้งใกล้ไกลกลมกลืนปริมาตรซับซ้อนลึกซึ้ง”

ข้อความที่ยกมาข้างต้น จัดเป็นโวหารประเภทใด

ก. พรรณนาโวหาร	ข. บรรยายโวหาร
ค. เทศนาโวหาร	ง. สาธกโวหาร
17. วรรณคดีเรื่องใดที่ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดอานิสงส์ ได้พบพระศรีอารียเมตไตรย
ก. พระมาลัยคำหลวง
ข. มหาชาติคำหลวง
ค. พระนลคำหลวง
ง. นันทโศภนันทสูตรคำหลวง
18. วรรณคดีที่เปรียบเสมือนกระจกสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมสมัยกรุงสุโขทัย คือวรรณคดีเรื่องใด
ก. ศิลาจารึกหลักที่ 1
ข. ศิลาจารึกวัดป่ามะม่วง
ค. ไตรภูมิพระร่วง
ง. สุภาสิตพระร่วง

19. ลิลิตเป็นคำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยคำประพันธ์ชนิดใดบ้าง
- ก. กาพย์ และ โคลง
  - ข. ร่าย และ กาพย์
  - ค. ฉันท์ และ กาพย์
  - ง. ร่าย และ โคลง
20. “ชาตินี้มีมิแต่สองหัตถ์ จงไปอุบัติเอาชาติใหม่
ให้สิบเศียรสิบพักตร์เกรียงไกร เหาะเหินเดินได้ในอัมพร
มีมือยี่สิบซ้ายขวา ถือคชธำมรงค์ ธนุศร
กูจะเป็นมนุษย์แต่สองกร ตามไปราญรอนชีวิ”
- จากบทประพันธ์ข้างต้น ซึ่งตัดตอนมาจาก เรื่อง รามเกียรติ์ เป็นคำพูดของใคร พูดยกกับใคร
- ก. ทศกัณฐ์พูดกับพระราม
  - ข. พระรามพูดกับทศกัณฐ์
  - ค. พระนารายณ์พูดกับนนทก
  - ง. พระนารายณ์พูดกับอินทรชิต
21. “การเขียนวรรณกรรมอิงพงศาวดารให้มีชีวิตชีวานั้น กวีมักสอดแทรกจินตนาการ ลงไปในเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรสทางวรรณศิลป์”
- คำประพันธ์ในข้อใดต่อไปนี้นับสนุนคำกล่าวข้างต้น
- ก. บัดเดียวโททฤษฎี พระศรีสารีริกบรมธาตุ ไชโยภาสโสภิต ช่วงชวลิตพ่างพล
สัมผัสยิ่งกลกุก่อง
  - ข. เคลื่อนพลตามเกล็ดนาค ตากเต็มท่งแถวเลื่อน เกื่อนกล่นแสนยาทัพ
  - ค. พอนาฬิกาหนึ่งนับ ปะทะทัพดัสกร เข้าราญรอนรุ่มรุก
  - ง. ยुरยาดรยั้งที่สรวง ชำระองค์บนาน ทรงสุคนธ์ธรรบาลินตรลอบ
22. เรื่องสั้น นิทาน และนิยาย มีการนำเสนอที่แตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ แต่มีลักษณะเหมือนกันอยู่ประการหนึ่ง ได้แก่อะไร
- ก. การเล่าเรื่อง
  - ข. บทสนทนา
  - ค. การดำเนินเรื่อง
  - ง. ความมีเอกภาพ

23. ข้อใดแฝงความนัยเกี่ยวกับประวัติของผู้ประพันธ์ไว้อย่างแยบยลที่สุด
ก.	เนื้ออ่อนอ่อนแต่ชื่อ ใครต้องข้องจิตชาย	เนื้อน้องหรืออ่อนทั้งกาย ไม่วายนึกตรึกตรึงทรวง
ข.	เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง ตัวเดียวมาพลัดคู่	นกบินเฉียงไปทั้งหมด เหมือนพ็อยู่ผู้เดียวดาย
ค.	ปลากรายวายเคียงคู่ แต่นางห่างเหินพี่	เคล้ากันอยู่ดูงามดี เห็นปลาเคล้าเศร้าใจจร
ง.	ปลาสร้อยลอยล่องชล เหมือนสร้อยทรงทราวม้วย	ว่ายเวียนวนปนกันไป ไม่เห็นเจ้าเศร้าปวย
24. คำว่า “**จันทร์**” ในข้อใดมีความหมายแตกต่างจากข้ออื่น
ก.	หรือธานินทรสิ้นเกณฑ์จึงเกิดยุค เหมือนทุกวันแล้วไม่คณนาตาย	ไฟรุกรบได้ตั้งใจหมาย ให้ใจหายหวั่นหวั่นถึงจันทร์ดวง
ข.	เฝ้าแหงนดูดวงเขษะแฉ่พัคตร์ ดูดวงเดือนเหมือนชื่อร้อเผลิณ	เห็นจันทร์ชักรถร้อนเวหาเห็น ระกำเกินที่จะเก็บประกอบกลอน
ค.	วันจะจรจากน้องสิบสองค่ำ รำลึกถึงดวงจันทร์ควรไลลา	พอจวนย่ำรุ่งเร่งออกจากท่า ที่ตั้งตาแลแลตามแพราย
ง.	ตั้งศรศักดิ์ปักชำระกำทรวง	ใช้อาลัยใจหายไม่วายห่วง เสียดายดวงจันทร์ภาพระงาม
25. ข้อใดใช้โวหารภาพพจน์ในการประพันธ์แบบบุคคลาธิษฐาน
ก.	พระธรณีอันหนาแน่นให้สองแสนสี่หมื่นโยชน์ เสียวสุโขษครั้นครั้น ตั้งไฟบรรลัยกัลป์จะผลาญโลก
ข.	พระสมุทรสาครวังวน บันดาลน้ำฟุ้งเป็นฝอยฝน พญานาคฤทธิรณเล็กพังพานสลอนลอยอยู่ไปมา
ค.	ทั้งเขาพระสุเมรุก็เอนอ่อนอยู่ทบเทา แก้วแก้วเนาวรัตน์แสนสัตร์ตัน เรื่องรองข้องสาธุการอยู่อิงมี
ง.	ฝูงสัตว์จัตุบทวิบาทก็ตื่นตื่นฝนโฝนโฝนดิน ประหนึ่งว่าปัดพินจะพลิกคว่ำ พลา้แพลงให้พลิกหงาย

26. ข้อใดที่น้ำเสียงของผู้พูดต่างจากข้ออื่น
ก. “มาตรแม่นเสียเมืองดาหา ซึ่งเกิดศึกสมเหตุเภทภัย	จะพลอยอายุขายหน้าหรือหาไม่ ก็เพราะใครทำความไวกามพัคตร์”
ข. “พระเชษฐาให้สารไปก็ครั้ง จนสลัดตัดการวิวาท	เขายังไม่จากหมันหยา ศึกติดพารากัเพราะใคร”
ค. “การสงครามครั้งนี้มีไปช่วย จะตัดวงศ์ตัดญาติให้ขาดไป	ยังเห็นชอบด้วยหรือไฉน ก็ตามแต่น้ำใจจะเห็นดี”
ง. “แม่มียกพลขันธไปพันตู อย่าหน่วงหนักชักช้าเร่งคลาไคล	หาให้อยู่กับจินตะหราไม่ รีบไปให้ทันทวงที”
27. ข้อใดแสดงให้เห็นคตินิยมในการดำเนินชีวิตชัดเจนที่สุด
ก. ไม่เมาเหล้าแต่เรายังเมารัก ถึงเมาเหล้าเข้าสายนก็หายไป	สุดจะหักห้ามจิตคิดไฉน แต่เมาใจนี้ประจำทุกคำคืน
ข. ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์ แม้พูดชั่วตัวตายทำลายมิตร	มีคนรักรสถ้อยอ่อยอวยจิต จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา
ค. ถึงบางชื่อชื่อบางนี้สุจริต มิตรจิตขอให้มิตรใจจร	เหมือนชื่อจิตที่พิตรจงจำนงสมร ใจสมรขอให้ชื่อเหมือนชื่อบาง
ง. เจ้าของตารักหวานขึ้นปิ่นต้น เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน	ระวังตนตื่นมีอระมัดมัน ถ้าพลังปล้นเจ็บอกเหมือนตกลาด
28. “ ราตรีศรีสองฟ้า แสงส่องหล้าอำชาวชน
คืบคั่งนั่งเสียดสน ดูกลเดินเล่นหนังรำ
ราตรีศรีสองฟ้า แสดงโฉม
แสงสว่างกลางโพยมโลม แจ่มฟ้า
มหรสพจบการโลม ใจโลกย์
เบี่ยนบ้ายรายเรียงหน้า นั่งล้อมแลงแล “
- คำประพันธ์ข้างต้น เป็นคำประพันธ์ชนิดใด
ก. กาพย์เห่เรือ	ข. กาพย์ห่อโคลง
ค. กาพย์ขับไม้	ง. กาพย์เห่พระบรมม

29. ข้อใดมีจำนวนพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรสูงมากที่สุด
- ก. หทัยเจ้าจักรเป็นเช่นเป่าปัก ข. ศรสลักันน์มิตถันชวนจนจน
ค. จักเจ็บปวตรวดล้ำคร่ำกมล ง. เพราะหาคนชูปชีวีไม่มีเลย
30. คำในข้อใดที่มีเสียงพยัญชนะสะกดแตกต่างกัน
- ก. เลข วรรณค เมฆ ข. เก็จ คช อัฐ
ค. เปล กานต์ พร ง. เชิญ ญาณ เณร
31. เสียงพยัญชนะควบกล้ำในข้อใดตรงกับเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยที่มีมาแต่เดิม
- ก. ดราฟท์ ข. บริดจ์
ค. คริปตอน ง. ฟรุตตี้
32. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิกทั้งหมด
- ก. ภาคภูมิ ข. แซ่ม้า้อย
ค. ร้าวราน ง. สร้างสรรค์
33. ข้อใดไม่มีเสียงสระประสม
- ก. ดึงยี่งคล้ายฟ้ายิ่งคลุ้มขมัวฟ้า ข. ชาวพรว่างกลบลงไล่ไม่นับเกล็ด
ค. เมล็ดอมแก้วแวววาวราวหวานเพชร ง. เกล็ดอนเมล็ดลงคลุมหนาวอีกคราวครั้ง
34. กลุ่มคำในข้อใดที่ออกเสียงเป็นสระเสียงสั้นทุกพยางค์
- ก. น้ำแข็ง น้ำใจ น้ำเชื่อม น้ำมัน
ข. นมข้น นมผง นมผึ้ง นมสด
ค. นงนุช นงเยาว์ นงคราญ นงลักษณ์
ง. นพเก้า นพคุณ นพเคราะห์ นพรัตน์
35. ข้อความในข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทั้ง 5 เสียง
- ก. ใ้อ้นาถหนอเมืองไทยสมัยนี้
ข. ทุกแห่งที่ต้องเดือดร้อนกันทั่วหน้า
ค. ทรัสต์ล้มไฟแนนซ์พังทั้งลอยตัวระบบเงินตรา
ง. ทั้งเด็กน้อยคนชราล้วนเป็นหนี้ไอเอ็มเอฟ
36. พยางค์ในข้อใดมีโครงสร้างต่างจากพยางค์อื่น
- ก. น้ำ ข. ใจ ค. ใคร ง. หนอ

37. ข้อใดเป็นพยางค์ปิดทุกคำ
ก. ใ้พระทูลกระหม่อมแก้ว	ข. น้ำพระทัยเลิศแล้ว
ค. เพียบพร้อมพระกรุณา	ง. ปวงราษฎรจงรักยิ่งแล้ว
38. คำในข้อใดเป็นคำมูลทุกคำ
ก. อลหม่าน	กระจาด	ตะกั่ว
ข. โกอโรโกโต	ขรุขระ	แจ่มใส
ค. ทะเล	เข้มข้น	ลำดวน
ง. กลางวัน	คู่มือ	ปราบ
39. คำประสมในข้อใดที่มีหลักในการสร้างคำเหมือนกันทุกคำ
ก. หม้อหุงข้าว	เตาไฟฟ้า	ผ้ากันเปื้อน
ข. เรือรบรับรอง	รถบดถนน	คนชนชยะ
ค. โต๊ะกินข้าว	ราวตากผ้า	กาต้มน้ำ
ง. เด็กส่งของ	เงินรองจ่าย	ไม้จิ้มฟัน
40. คำซ้ำกับคำซ้อนในข้อใดที่ใช้แทนกันได้ เนื่องจากมีความหมายอย่างเดียวกัน
ก. มาก ๆ - มากมาย	กุก ๆ - กุกัก,	ตึก ๆ - ตึกตัก
ข. เกลี้ยง ๆ - เกลี้ยงเกลา	ส่วน ๆ - สัดส่วน,	ก๊อก ๆ - ก๊อกแก๊ก
ค. หนัก ๆ - หนักแน่น	นุ่ม ๆ - นุ่มนิ่ม,	ลิป ๆ - ลิปลิป
ง. แวบ ๆ - แวบวาบ	จวน ๆ - จวนเจียน	คิก ๆ - คิกคัก
41. คำซ้อนสัมผัสผกกลางคำในข้อใด มีโครงสร้างของเสียงเช่นเดียวกับคำ “ลูกท่านหลานเธอ”
ก. ชีข้างวางขอ	ชุกใจได้คิด
ข. จับตำถล่มแดง	บ้านนอกคอกนา
ค. เสียกำซ้ากอบ	เพื่อนเราเฝ้าเรือน
ง. บุญญาบารมี	ตระหนักตกใจ
42. คำในข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ
ก. ชักชวน	ชักนำ	ชักใย
ข. ติดขัด	ติดลม	ติดตาม
ค. มีดคำ	มีดมั่ว	มีดหน้า
ง. ดื้อตัน	ดื้อรัน	ดื้อตั้ง

43. การซ้ำคำในข้อใด มีความหมายทำนองเดียวกับการซ้ำคำในตัวอย่างที่กำหนดให้นี้
“ฉันชอบเสื้อสีเทาๆ ตัวนั้นของเธอจังเลย”
- ผู้หญิงสวย ๆ คนนั้นเป็นใคร
  - ที่พูดมานี้หวังว่า น้อง ๆ คงเข้าใจ
  - พรุ่งนี้พบกันข้าง ๆ สระน้ำจุฬาฯ นะ
  - การวัดผลครั้งนี้จะพิจารณาเป็นคน ๆ ไป
44. คำในข้อใดต่อไปนี้เป็นคำสนธิทุกคำ
- ราชทินนาม   อธิบดี   คุณูปการ
  - ราชูปโภค   รัตติกาล   อัคโยภาส
  - ทันตแพทย์   อภิบาล   มหรรณพ
  - ธันวาคม   มหัทศวรรษ   ประมินทร์
45. คำในข้อใดต่อไปนี้เป็นคำสมาสทุกคำ
- ทศชาติ   พลความ   เยาวชน
  - สิทธิบัตร   เอกภาพ   ราชครู
  - นาฏศิลป์   พิมพ์ดีด   กรรมบถ
  - ชีวประวัติ   รัฐสภา   ภาพเขียน
46. จงพิจารณาคำประพันธ์ต่อไปนี้ ข้อใดเป็นคำไทยแท้ทุกคำ
- วิธีปราบยุงลายให้ชะงัด   ต้องกำจัดที่วางไข่ให้หมดสิ้น
  - ตามตุ่มน้ำที่ขังไว้ใช้อาบกิน   มันชอบบินลงไปไขปิดให้ดี
  - คนถูกกัดจะเจ็บไข้ไม่สบาย   อาจถึงตายเหมือนทรมาน้ำหมองศรี
  - เอายาใส่กันไว้ในวาริ   ยุงจะหนีหมดไปตลอดภัยเลย
47. “ทุกครั้งที่ได้ไปชมพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท สุดารัฐสีกประทับใจเป็นพิเศษ เมื่อได้เห็น **ภาพวาด** สมเด็จพระนางเจ้าสุชนันทาทิมาภิรมย์”
- คำราชาศัพท์ที่ถูกตั้งสำหรับ**ภาพวาด**คือข้อใด
- พระบรมรูป   ข. พระบรมฉายาลักษณ์
  - พระบรมสาทิสลักษณ์   ง. พระบรมรูปฉายาลักษณ์

48. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ถูกต้องและเหมาะสม
- สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับเชิญเป็นพระราชอาคันตุกะของ ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา
  - สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษา
  - ประชาชนต่างมารอเฝ้าชมพระบารมีและถวายความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
  - สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงลงพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยม
49. ความในข้อใดต่อไปนี้เป็นกลุ่มคำ
- ข้าวใหม่ในหม้อนี้
  - ข้าวในหม้อใหม่
  - ข้าวในหม้อนี้ยังใหม่
  - ข้าวในหม้อใหม่นี้ใหม่
50. ความในข้อใดไม่มีคำพ้องรูปและพ้องเสียง
- ครอบครัวเราจนแสนจนจนจะไม่มีกินอยู่แล้ว
  - ก่อนลงว่ายน้ำในสระ คุณควรสระผมเสียก่อน
  - ที่นี้ติดป้ายห้ามจับสัตว์น้ำ แต่ก็ยังมีคนลอบมาจับปลาบ่อย ๆ
  - คุณกับฉันคบกันฉันเพื่อนต่อไปดีกว่า
51. ข้อใดเป็นประโยคความเดียว
- เขาเหล่านั้นคงไม่รู้ว่าฉันต้องการเป็นมิตรกับทุกคนด้วยความจริงใจ
  - ถึงแม้จะรู้จักรุ่นพี่หลายคนแต่ฉันกลับรู้สึกโดดเดี่ยว เหงาและว่าเหว
  - เมษดำน้อยใหญ่กำลังเคลื่อนตัวสู่ทุ่งลุยลาย ซึ่งเป็นทุ่งราบขนาดใหญ่
  - การเรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่น แตกต่างจากการเรียนที่โรงเรียนเดิมของฉัน
52. ประโยคในข้อใดต่อไปนี้เป็นประโยคความรวม
- ฝ่ายเป็นแมวที่ชอบเคล้าเคลียเจ้าของ
  - ความสามารถในการจับนกและหนูของฝ่ายเลี้ยงลือไปไกล
  - พอจับหนูเสร็จฝ่ายก็วิ่งกลับมานั่งเฝ้านกออย่างที่เคยทำ
  - นกเคราะห์ร้ายไม่มีวันที่จะพลาดอุ้งเล็บของฝ่ายไปได้

53. ประโยคในข้อใดมีโครงสร้างของประโยคต่างจากข้ออื่น
- เขาโกรธเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางหน้า
  - ตอนที่เธอยังเล็ก ๆ เธอชนเหลือเกิน
  - ผมรู้จักเขาตั้งแต่ก่อนเข้าทำงาน
  - เขาหิวแต่ไม่ยอมกินอะไรเลย
54. ข้อใดแบ่งภาคประธานกับภาคแสดงได้ถูกต้อง
- พริก / โดยเฉพาะพริกชี้หนูคาดว่าจะมีราคาถึงกิโลกรัมละสามสิบบาท
  - พริกโดยเฉพาะพริกชี้หนู / คาดว่าจะมีราคาถึงกิโลกรัมละสามสิบบาท
  - พริกโดยเฉพาะพริกชี้หนูคาดว่า / จะมีราคาถึงกิโลกรัมละสามสิบบาท
  - พริกโดยเฉพาะพริกชี้หนูคาดว่า / ถึงกิโลกรัมละสามสิบบาท
55. ประโยคในข้อใดที่ผู้ส่งสารมีเจตนาในการส่งสาร ต่าง จากข้ออื่น
- ถ้าคุณไม่พอใจฉันก็จะไม่ทำ
  - ถ้าจะให้ไปด้วยฉันก็จะไป
  - ถ้าคุณแม่ถามไม่ต้องบอกว่าฉันไปกับเขา
  - ถ้าบอกล่วงหน้าเร็วกว่านี้อีกสักหน่อยฉันคงจะไปได้
56. ความในข้อใดใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง
- “ จำลอง ” สั่งจับกุมเด็ดขาด
  - ขออภัยในความไม่สะดวก !
  - ฯพณฯ เอกอัครราชทูตไทย
  - ตายมีกิจการอยู่มากมาย ฯลฯ
57. ความในข้อใดที่ใช้บุพบทได้ถูกต้อง
- ผมพร้อมที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ทุกรูปแบบ
  - นโยบายข้อนี้เป็นอุปสรรคต่อการตลาดอุตสาหกรรมสิ่งทอ
  - วีรกรรมของทหารหาญเหล่านี้สมควรต่อการยกย่อง
  - เขาลาออกจากงาน เพราะขัดแย้งต่อผู้บังคับบัญชา
58. คำสันธานข้อใดที่ เชื่อมความบอกเวลา แตกต่างกับข้ออื่น
- ตอนที่คุณไม่อยู่มีโทรศัพท์มาหา
  - คุณแม่เป็นลมเมื่ออ่านจดหมาย
  - เธอทำงานอยู่จนภารโรงปิดห้อง
  - เขากุมมือฉันไว้ตลอดเวลาขณะที่นั่งคอยฟังผลจากหมอ

63. ข้อความใดต่อไปนี้มีภาวะกำเริบและชัดเจนที่สุด ในการโทรเลขถึงเพื่อนเพื่อแจ้งข่าวผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย
- ติดพยาบาล มาด่วน รายงานตัว พร้อมเอกสารภายในสิ้นเดือน 9.00 น.
  - ได้ใกล้ซั่มหิดล รายงานตัวด่วนพร้อมเอกสารภายในอาทิตย์นี้ 9.00 น.
  - สอบได้วิศวะจุฬาฯ มาด่วนพร้อมเอกสาร รายงานตัว 10 พฤษภาคม 9.00 น.
  - ติดคณะโบราณคดีปากร เตรียมเอกสารรายงานตัว 10 พฤษภาคม 9.00 น. ที่ตีตกคณะ
64. ความในข้อใดเขียนเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง
- หากจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับสถาบันศาสนาแล้ว คงจะแยกออกจากกันไม่ได้ / เพราะความเชื่อความศรัทธานี้ได้สถิตอยู่คู่คนไทยตลอดมา ตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษสืบต่อมาเนิ่นนานจนถึงปัจจุบัน
  - หากมีเวลาว่าง / ลองแวะมาเยือนนครนายก / ดินแดนแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติซึ่งมีสถานที่ต่าง ๆ ให้เราได้ชื่นชมมากมาย / สมดังคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า “เมืองในฝันที่ใกล้กรุง ภูเขางาม น้ำตกสวย รวยธรรมชาติ ปราศจากมลพิษ”
  - มนุษย์เรานั้นต่างก็แตกต่างกันไปทั้งกระบวนการทางชีวเคมีของร่างกาย / ที่มีมาแต่กำเนิดและสภาพแวดล้อมที่อยู่เมื่อโตขึ้น / เราจึงต่างมองคนอื่น ๆ ไปตามแนวความคิดเห็นที่ตนประสบมา / จึงไม่มีมาตรฐานที่ถูกต้องแน่นอนแต่อย่างใด
  - หลังจากที่ไม่ได้กลับบ้านมาเป็นเวลานาน / หลายสิ่งหลายอย่างในสุพรรณบุรีเริ่มเปลี่ยนแปลงไป / วิถีชีวิตแบบชาวบ้านที่เคยคุ้นมาแต่เล็กแต่น้อยกลายเป็นวิถีชีวิตแบบชาวเมือง / วันเก่า ๆ ดูเหมือนจะเป็นเพียงความทรงจำของวันวานเท่านั้น
64. จงพิจารณาว่าประโยคใดที่มีการใช้ภาษาผิดระดับในประโยคเดียวกัน
- กองบัญชาการตำรวจนครบาลเตรียมความพร้อมในการรักษาความปลอดภัยและจัดการจราจรเนื่องในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
  - คณะนักฟุตบอลของประเทศอังกฤษลงเฝ้าเข้ารอบสองของการแข่งขันฟุตบอลปรีโอลิมปิกหลังจากได้รับชัยชนะในการแข่งขันกับประเทศอาร์เจนตินามาแล้ว
  - ขอเชิญชวนพ่อแม่พี่น้องทั้งหลายมาร่วมกันบริจาคเงินซ่อมแซมหลังคาโบสถ์หลวงพ่อใหญ่ที่เคารพนับถือของเรา
  - ชาวยิวรู้สึกสลดใจอย่างรุนแรงเมื่อได้ทราบข่าวการเสียชีวิตของผู้เคราะห์ร้ายในการวางระเบิด

65. ข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ควรเรียงลำดับอย่างไรจึงจะได้ความที่สมบูรณ์

- (1) ตัวข้าพเจ้าสังเกตได้แต่เพียงว่า
- (2) เรื่องสั้นก็คือนวนิยายน้อย ๆ นั่นเอง
- (3) เรื่องสั้นแค่นั้นจึงเป็นเรื่องสั้น
- (4) นวนิยายมักมีแนวความคิดมากกว่าหนึ่งแนว
- (5) จนบัดนี้ยังไม่มีการเกณฑ์ที่แน่นอนว่า
- (6) ยาวแค่นั้นจะเป็นนวนิยาย
- (7) เรื่องสั้นมักจะมีแนวความคิดแนวเดียว

ก.	1	2	5	3	6	7	4
ข.	2	1	7	4	5	3	6
ค.	1	2	3	4	5	6	7
ง.	2	5	3	6	1	7	4

66. ข้อความต่อไปนี้ควรจัดวรรคตอนอย่างไร เพื่อให้เป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง

- ก. เมื่อห้าสิบปีก่อน / "แม่" / คือสตรีผู้อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน / แม่ทุ่มเทเวลาตั้งแต่ไก่ขัน จนจิ้งหรีดร้อง / ให้แก่บ้าน / ลูก / และสามี / เท่านั้น
- ข. เมื่อห้าสิบปีก่อน / "แม่" / คือสตรีผู้อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน / แม่ทุ่มเทเวลาตั้งแต่ไก่ขัน จนจิ้งหรีดร้อง / ให้แก่บ้าน / ลูกและสามี / เท่านั้น
- ค. เมื่อห้าสิบปีก่อน / "แม่" / คือ สตรีผู้อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน / แม่ทุ่มเทเวลาตั้งแต่ไก่ขัน จนจิ้งหรีดร้อง ให้แก่บ้านลูกและสามีเท่านั้น
- ง. เมื่อห้าสิบปีก่อน / "แม่" / คือสตรีผู้อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน / แม่ทุ่มเทเวลาตั้งแต่ไก่ขัน จนจิ้งหรีดร้อง / ให้แก่บ้าน ลูกและสามี / เท่านั้น

67. เครื่องหมายที่แสดงว่าคำหรือข้อความคัดมาจากที่อื่น ได้แก่ เครื่องหมายใด

ก. สัญประกาศ	ข. อัฒประกาศ
ค. มหัพภาค	ง. อัฒภาค

68. ประโยคใดที่ใช้คำที่มีความหมายนัยตรงได้เพียงอย่างเดียว

- ก. เธอปลูกต้นรักจนงอกงามขึ้นทุกวัน
- ข. เขากำลังสวมบทบาทพระเอกอยู่
- ค. ฉันจะพยายามไต่บันไดให้สูงที่สุด
- ง. เขาเล่นละครในงานโรงเรียนเป็นเรื่องแรก

69. ประโยคในข้อใดใช้คำพุ่มเพื่อย
- เขาได้ยืมมาว่าปีนี้ไม่ได้ขึ้นเงินเดือน
  - เราต้องมีสติในการแก้ปัญหาทุกเรื่อง
  - ฝนตกตลอดวันตั้งแต่เช้าจรดเย็นจึงทำให้น้ำท่วม
  - คนไทยจำนวนมากเครียดเพราะปัญหาเศรษฐกิจ
70. ข้อใดที่มีคำที่เป็นภาษาระดับทางการทุกคำ
- จบการศึกษา - สัมฤทธิผล - ประสาทปริญญาบัตร
  - ประธานในพิธี - องค์ปาฐก - สถิติเกียรติคุณ
  - ออกบัตรเชิญ - รดน้ำแต่งงาน - คู่สมรส
  - รถประจำทาง - คนใช้รถใช้ถนน - ช่องเดินรถประจำทาง
71. ป้ายหน้าร้านในข้อใด เขียนสะกดถูกต้องทุกคำ
- เชิญชิมก๋วยเตี๋ยวราดหน้า เกี้ยว บะหมี่ ขนมจีบ ซาลาเปา เจ้าเก่ารสเลิศ
  - รับทำเหล็กดัด มุ้งลวด โครงเหล็ก อลูมิเนียม ฝีมือปราณีต ราคามาตรฐาน
  - จำหน่ายไม้แปรรูป ปาร์เก้ อุปกรณ์ก่อสร้าง นี้อต สกรู ตะปู สังกะสี
  - ซ่อมเบรค คลัช ถ่วงล้อ พร้อมจำหน่ายอะไหล่รถยนต์ทุกชนิด
72. ข้อใดใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาสและสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
- แม่ค้าพูดกับลูกค้า - ถ้าที่อื่นถูกกว่าก็ไปดูซิคะ หรือจะแวะกลับมาอีกก็ได้
  - นายจ้างพูดกับลูกจ้าง - เมื่อเธออยู่บ้านเธอแล้วลำบาก ก็มาอยู่กับฉันอีกนะ
  - ลูกพูดกับพ่อ - ถ้าจะให้ลูกไปเรียนกวดวิชาละก็ พ่อจ่ายเงินให้ลูกวันนี้นะ
  - นักศึกษาพูดกับอาจารย์ - ดิฉันเอาหนังสือไปวางไว้บนโต๊ะแล้วนะคะ แต่ตอนนั้น
ไม่รู้ว่าคุณอาจารย์ไปไหน
73. คำกล่าวในข้อใดที่แสดงให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าผู้พูดไม่มีความจริงใจ เมื่อเพื่อนร่วมงานได้เลื่อนขั้นเงินเดือน เพราะทำความดีความชอบเป็นพิเศษ
- ยินดีด้วยนะ คนเก่งก็อย่างนี้แหละ โชคดีเสมอ
  - ยินดีด้วยนะ เมื่อไหร่คุณจะได้ขยับ
  - ยินดีด้วยนะ คนที่เจ้านายรักก็อย่างนี้แหละ
  - ยินดีด้วยนะ คุณนี้ก้าวเร็วเกินคาด
- 74.. พิธีกรรายการโทรทัศน์รายการหนึ่ง กล่าวแก่ผู้ชมว่า “อลงกา พรมาโรคา ความไม่มีลาภ คือ โรคอันร้ายกาจ” ข้อความนี้ล้อเลียนพุทธสุภาษิตเดิมเพื่ออะไร
- สร้างอารมณ์ขัน
  - เปลี่ยนความเชื่อ
  - ประชดประชันความอับโชค
  - สร้างสรรค้คำโฆษณาใหม่

75. หากท่านต้องกล่าวปราศรัยเนื่องในโอกาสได้รับตำแหน่งใหม่ในหน่วยงาน เพื่อให้การพูดครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ท่านจะเลือกวิธีการพูดแบบใด
- การพูดโดยฉับพลัน
  - การพูดโดยอาศัยต้นร่าง
  - การพูดโดยวิธีการท่องจำ
  - การพูดโดยวิธีอ่านจากร่าง
76. “ไม่ควรวางสีหน้าเคร่งขรึม เจยเมย ควรสบตาผู้ฟังบ้าง มิใช่มองแต่สิ่งที่ไร้ชีวิต เช่น แผ่นกระจก พื้นโต๊ะ พื้นห้อง” คำกล่าวที่ยกมานี้ สอดคล้องกับหลักการพูดในที่ชุมชนในข้อใด
- การเตรียมตัวก่อนพูด
  - การสร้างบุคลิกภาพที่ดีของผู้พูด
  - การเฝ้าความสนใจจากผู้ฟัง
  - การโน้มมน้ำใจผู้ฟัง
77. “พูดจาที่เพ้อเจ้อ วะสาระบมี” ข้อความนี้ตรงกับสำนวนใด
- พูดจนลึงหลับ
  - พูดใส่คะแนนไม่ทัน
  - พูดคล้องเป็นล่องน้ำ
  - พูดเป็นน้ำท่วมทุ่ง
77. “ฟังอาศัยหู รู้อาศัยคิด จิตอย่าล่องลอย”
- จงพิจารณาว่าสำนวนในข้อใดมีความหมายตรงกันข้ามกับข้อความข้างต้นนี้
- ฟังไม่ได้ศัพท์ จับไปกระเดียด
  - ฟังหูไว้หู
  - เอาหูไปนา เอาตาไปไร่
  - เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา
78. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าความในข้อใดควรเป็นวาระที่ 1 ในการประชุมกิจกรรมนักเรียน ครั้งที่ 3/2543 ของคณะกรรมการนักเรียน
- ประธานกล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุม
  - ประธานขอให้คณะกรรมการนักเรียนพิจารณาเรื่องสืบเนื่อง
  - ประธานเสนอให้ที่ประชุมพิจารณารายงานการประชุมครั้งที่ 2/2543
  - ประธานขอให้คณะกรรมการนักเรียนพิจารณากำหนดวัน เวลา ในการจัดงานวันกีฬาประจำปี

79. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่า ใช้กลวิธีโน้มน้าวใจในลักษณะใด

“ท่านผู้ฟังที่เคารพ นาฬิกาที่เดินเพียงตรง เป็นนาฬิกาที่มีราคาแพงฉันใดคนที่เป็นคนตรงต่อเวลาก็เป็นคนที่มีคุณค่าฉันนั้น แล้วท่านเล่าครับจะไม่ต้องการเป็นคนที่มีคุณค่าบ้างหรือ”

- ก. แสดงถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วม
- ข. ชี้ให้เห็นกระบวนการของเหตุผล
- ค. เสนอทางเลือกทั้งด้านบวกและลบ
- ง. ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ

80 จงพิจารณาว่า คำประพันธ์ในข้อใดมี **ครุ ลหุ** ตรงกับคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

“ตึกตื้น ฌ พินอุทยทิต ดาวเดือนก็เลือนรชนีหาย	สุริย์ฤทธิแพรงพราย รพิจำทิวาแทน”
---	-------------------------------------

ก. อนาถไอ้อนิจจา กระพือเหตุและหอบทวน	ประหนึ่งวายุพาหวน กระทบโศตเสมีอนฝัน
ข. เพียบพร้อมพระพรจตุรพิธ ชนมายุพรรณสุขชะพิบูล	ผลสิทธิ์บดิศุรย์ พละพัฒน์อุบิติดล
ค. นับเนื่อง ฌ เบื้องบาท เชษฐาธิราชันย์	อิริราชพระทรงธรรม์ วิรัชฐุรัชย์ราม
ง. เพราะเปี่ยมปีติปลื้มปลาย ฌ “วันชาติ” เฉลิมवार	ระที่กทราบเสมอกาล ฉลของวาระมาถึง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

81. บทประพันธ์ในข้อใดที่ใช้คำประพันธ์แตกต่างจากข้ออื่น
ก. ราชาก็ปรากฏเป็นปิ่น สวามีเป็นศรีสวัสดิ์แสดง	นครินทร์เขตแขวง ศักดิ์สง่าแก่นารี
ข. กรรมร้อนบ่พอนกรุ่น กองเพลิงเถกิงกราย	เพราะพิรุณประโปรยประปราย ดิณแห่ง บ่แห่งบหนี
ค. ต่างหวังและตั้งกมลคอย สร้อยเศร้าและเหงาหทัยปวง	ก็ละห้อยครະโหยหลวง นรปราศธิดาครอง
ง. แล้วว่าอนิจจาความรัก ตั้งแต่จะเชียวเป็นเกลียวไป	พึงประจักษ์ตั้งสายน้ำไหล ที่ไหนเลยจะไหลคืนมา
82. “ **หนังสือนี้แรงสุดขีด ขณะกำลังฉายที่อเมริกา คลื่นมหาชนทะเลักลัน
เฮลเอย่งชมความสนุกสุดซันต์ ตัวหมดพรีบในพรีบตา** ”
จากข้อความข้างต้นนี้บ่งพร่องในการใช้ภาษาอย่างไร
ก. ใช้คำต่างระดับ	ใช้คำฟุ่มเฟือย	สะกดคำผิด
ข. ใช้ภาษาพูด	ขาดคำเชื่อม	สะกดคำผิด
ค. ใช้คำต่างระดับ	ขาดคำเชื่อม	ใช้คำผิดความหมาย
ง. ใช้ภาษาพูด	ใช้คำฟุ่มเฟือย	ใช้คำผิดความหมาย
83. ข้อใดใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องเหมาะสมที่สุด
ก. เขาเป็นคนตรงไปตรงมา	ความคิดค่อนข้างต่อต้านสังคม
ข. หมู่บ้านชาวเขาอยู่ไกลจากที่พักของเราประมาณ 20 กิโลเมตร	
ค. เขาทำอย่างไรจึงได้มีฐานะร่ำรวยขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนั้น	
ง. ทางขึ้นพระพุทธรูปเป็นกระไดสูงชัน มีจำนวนหลายสิบขั้น	
84. ประธานนักเรียนโรงเรียนของแห่งหนึ่ง เขียนจดหมายถึงผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ เพื่อขออนุญาตนำนักเรียนเข้าชมห้องสมุดวิริยญาณ โดยใช้กระดาษเขียนจดหมายสีม่วงอ่อนมีลายดอกไม้ประปราย เขียนด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบเขาเขียนคำขึ้นต้นว่า “เรียน” ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ” และลงท้ายว่า “ขอแสดงความนับถือ”
แล้วนำจดหมายใส่ซองจดหมายราชการ ส่งทางไปรษณีย์
ข้อบกพร่องที่พบในการสื่อสารด้วยจดหมายดังกล่าวข้างต้นนี้ คือข้อใด
ก. การเขียนจดหมายโดยไม่ลงชื่อผู้เขียน
ข. การเขียนด้วยลายมือแทนการพิมพ์
ค. กระดาษที่ใช้ในการเขียนจดหมาย
ง. คำขึ้นต้นและลงท้าย

85. ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อมูลในการทำรายงานเรื่อง “จิ้ง”
- ก. ประวัติความเป็นมาของจิ้ง
  - ข. ศิลปะการแสดงของชาวจีนที่แสดงเป็นเรื่องต่าง ๆ มีการขับร้องและเจรจาประกอบท่าทางการแสดงเรียกว่า “จิ้ง”
  - ค. สันนิษฐานว่ามีต้นกำเนิดมาจากชนชาติตาด
  - ง. ในอนาคตคาดว่าผู้แสดงจิ้งส่วนใหญ่กลับกลายเป็นคนไทยซึ่งมาจากภาคอีสาน
  - จ. จิ้งวังกั๋ง, จิ้งกวางตุ้ง, จิ้งตั้งคง
  - ฉ. ประเภทของจิ้ง
  - ช. องค์ประกอบของการแสดงจิ้ง
- จงพิจารณาว่าในส่วนเนื้อหาของรายงานเรื่องจิ้ง ดังกล่าวข้างต้นมีหัวข้อหลักกี่หัวข้อ
- ก. 2 หัวข้อ
  - ข. 3 หัวข้อ
  - ค. 4 หัวข้อ
  - ง. 5 หัวข้อ
86. “ภาวิดาสอบบรรจุเข้ารับราชการครูไม่ได้ เธอจึงหันไปเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมที่สถาบันสอนภาษาแห่งหนึ่งโดยหวังจะยึดอาชีพมัคคุเทศก์แทน ซึ่งเธอก็ชอบไม่น้อยไปกว่าอาชีพครู และอีกประการหนึ่งเธอก็เห็นว่าพ่อแม่ของเธอมิได้มีอาชีพรับราชการก็สามารถสร้างฐานะได้ร่ำรวย”
- ข้อสรุปของข้อความข้างต้นได้แก่ข้อใด
- ก. ภาวิดาเรียนภาษาอังกฤษ
  - ข. ภาวิดาสอบบรรจุไม่ได้
  - ค. ภาวิดาชอบอาชีพมัคคุเทศก์
  - ง. ภาวิดามีพ่อแม่ที่ไม่ได้มีอาชีพรับราชการ
87. “สำหรับผู้ที่เก็บเงินไว้ในรูปของสิ่งของที่ซื้อหามา แต่ไม่ได้ใช้นั้น เท่ากับผลลาภพว่เงินทอง เปล่าเปลืองโดยแท้ เนื่องจากวัตถุข้าวของ คือ พลังงานที่สั่งสมอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเอง ดังนั้นถ้าเราไม่ใช้พลังงานนี้อย่างสม่ำเสมอมันก็จะตกอยู่ในภาวะชะงักงันและสูญเสียบ่อยไปเปล่า ๆ”
- หากคนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมตามข้อความข้างต้น คนในสังคมไทยมีลักษณะการดำเนินชีวิตอย่างไร
- ก. ใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ
  - ข. ไม่รู้จักเก็บออม
  - ค. ใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย
  - ง. นิยมวัตถุธรรม

88.

“หนังสือสำหรับเด็กในเมืองไทยยังมีน้อยเหลือเกิน พ่อแม่ชอบซื้อและอ่านเรื่องจำพวก
 ประโลมโลกมากกว่าจะยอมเสียเงินซื้อหนังสือดี ๆ ให้ลูกอ่าน เราไม่พยายามผลิตคน
 รุ่น ใหม่ของเราให้เป็นนักอ่านหนังสือดี ๆ นักเขียนนวนิยายของเราก็ไม่ค่อยมีใจเอื้อเฟื้อที่
 จะเจียดเวลามาเขียนเรื่องสำหรับเด็ก เด็กไทยจึงหันไปนิยมอ่านการ์ตูนกันอย่างเป็นล่ำ-
 เป็นสัน และดูโทรทัศน์ญี่ปุ่น เล่นเกมญี่ปุ่น แทนการออกไปวิ่งเล่นนอกบ้าน”

จากข้อความข้างต้นผู้เขียนใช้วิธีการแสดงเหตุผลอย่างไรในการนำเสนอทรรศนะ

- ก. จากสาเหตุไปหาผลลัพธ์
- ข. จากผลลัพธ์ไปหาสาเหตุ
- ค. จากผลลัพธ์ไปหาผลลัพธ์
- ง. จากสาเหตุไปหาผลลัพธ์และจากผลลัพธ์ไปหาสาเหตุ

89. “รู้จักเพียงพอดีที่จะรับ   ความเกิดดับธรรมดาอุทาหรณ์
 พร้อมรู้สึกตามวิสัยไปทุกตอน   เหมือนทุกก้อนกรวดทรายย่อมคล้ายกัน”

แนวคิดสำคัญของบทประพันธ์ข้างต้นนี้ คืออะไร

- ก. ความสุขเกิดจากความพอดี
- ข. ความสุขเกิดจากความดับสูญ
- ค. ความสุขเกิดจากความเข้าใจชีวิต
- ง. ความสุขเกิดจากการได้รับความเสมอภาค

90. ความในข้อใดไม่ใช่ อวัจนภาษา

- ก. แก่ใจดีจนหลังถึงน้ำตา   ลูบหลังลูบหน้าด้วยปราณี
- ข. พอสบพักตร์เนรพยากให้ทันใด   ด้วยน้ำใจผูกพันกระสันหา
- ค. จึงอวยพรสอนสั่งสารพัน   ให้กล่อมเกลี้ยงเลี้ยงกันจนบรรลัย
- ง. พลายแก้วเห็นแล้วก็ยินดี   ชีบอกทองประศรีไปทันใด

แบบวัดความวิตกกังวลในการสอน
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขา ภาษาไทย
สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ชื่อ - สกุล.....
 สถาบันราชภัฏ.....
 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่
 โรงเรียน.....
 ระดับชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ ซึ่งเกี่ยวกับความวิตกกังวลในการสอน แล้วใส่
 เครื่องหมาย / ลงในช่องแสดงระดับความคิดเห็น จาก 1, 2, 3, 4 หรือ 5

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
4	หมายถึง	เห็นด้วย
5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างมาก

หมายเหตุ การวัดความวิตกกังวลในการสอนครั้งนี้เป็น

- ( ) ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 ( ) ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลว่าจะค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการสอนได้ไม่ครบถ้วน					
2. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลว่าจะเขียนแผนการสอนไม่ถูกต้อง					
3. ข้าพเจ้ากลัวว่าจะกำหนดจุดประสงค์การสอนเชิงพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับเนื้อหา					
4. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะกำหนดเนื้อหาไม่สอดคล้องกับเวลา					
5. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่แน่ใจว่าจะเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง					
6. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลจะเตรียมสื่อการสอนไม่ทันตามกำหนดเวลาที่ต้องใช้ประกอบการสอน					
7. ข้าพเจ้ากลัวว่าจะส่งแผนการสอนให้อาจารย์ที่เลี้ยงตรวจได้ไม่ทันตามกำหนด					
8. ข้าพเจ้ารู้สึกหนักใจว่าจะสอนตามแผนการสอนได้ไม่ครบทุกขั้นตอนตามที่กำหนดไว้					
9. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะใช้วิธีการนำเข้าสู่บทเรียนได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา					
10. ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้น ประหม่า ขณะที่กำลังสอนอยู่หน้าชั้นเรียน					
11. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะไม่สามารถฝึกฝนให้นักเรียนใช้ทักษะทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างสัมพันธ์กันในแต่ละคาบเรียน					
12. ข้าพเจ้ารู้สึกหนักใจว่าจะไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาด้านหลักภาษา วรรณคดี และการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กันได้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
13. ข้าพเจ้ากลัวว่าจะยกตัวอย่างมาอธิบายประกอบการสอนได้ไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับบทเรียน					
14. ข้าพเจ้ารู้สึกหมดความมั่นใจในทันที เมื่อนักเรียนบอกว่าข้าพเจ้าสะกดคำผิดหรือพูดผิด					
15. ในฐานะที่เป็นครูสอนวิชาภาษาไทย ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างชัดเจนถูกต้องให้นักเรียน					
16. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะใช้คำถามได้ไม่เหมาะสม					
17. เมื่ออาจารย์พิเศษนั่งประเมินการสอนอยู่หลังชั้นเรียน ข้าพเจ้ารู้สึกมีอึดอัดและมักจะเขียนกระดาษดำไม่เป็นระเบียบ					
18. ข้าพเจ้ากลัวว่าจะไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนการสอนตลอดคาบเรียนได้					
19. ในขณะที่สอน ข้าพเจ้าวิตกว่าจะไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยได้					
20. เมื่อมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้นในขณะที่สอน ข้าพเจ้ามักไม่กล้าตัดสินใจ					
21. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะวัดผลและประเมินผลได้ไม่ครบถ้วนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้					
22. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลว่านักเรียนจะไม่เคารพและขาดศรัทธาในตัวข้าพเจ้า					
23. ก่อนถึงวันที่อาจารย์พิเศษนัดประเมินผลการสอน ข้าพเจ้ามีความวิตกกังวลจนนอนไม่หลับ หรือฝันร้าย					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
24. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะปรับตัวให้เข้ากับอาจารย์ที่เลี้ยงไม่ได้					
25. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะมีปัญหาในการประสานงานกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน					
26. ข้าพเจ้าเกรงว่าสุขภาพของข้าพเจ้า จะทำให้เป็นอุปสรรคหรือเป็นปัญหาในการสอน					
27. ในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจในการวางตัวให้เหมาะสมกับการเป็นครู					
28. ข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวลถึงผลการประเมินการสอนในแต่ละครั้งว่าจะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้					
29. ข้าพเจ้าเกรงว่าจะปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นครู ในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ไม่ดีเท่าที่ควร					
30. ข้าพเจ้ามักครุ่นคิดถึงการสอนในครั้งต่อไป จนทำให้เครียด นอนไม่หลับ					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 3

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย
สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

*****

ชื่อ-สกุล.....

สถาบันราชภัฏ.....

โรงเรียน.....

สังเกตการสอน ครั้งที่ 1 วัน เดือน ปี.....

เวลา.....

ระดับชั้น.....

สังเกตการสอน ครั้งที่ 2 วัน เดือน ปี.....

เวลา.....

ระดับชั้น.....

สังเกตการสอน ครั้งที่ 3 วัน เดือน ปี.....

เวลา.....

ระดับชั้น.....

สังเกตการสอน ครั้งที่ 4 วัน เดือน ปี.....

เวลา.....

ระดับชั้น.....

ผู้สังเกตการสอน ( ) ผู้วิจัย

( ) ผู้ช่วยวิจัย

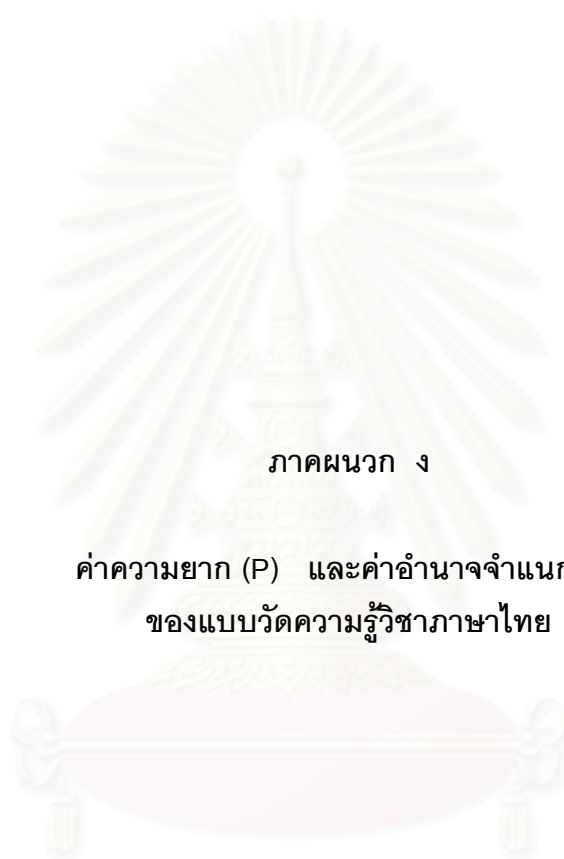
*****

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกตพฤติกรรมการสอน	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
การเตรียมการสอน		
1. เขียนแผนการสอนเป็นลำดับขั้นถูกต้อง เรียบร้อย และ ประณีต		
2. เขียนสรุปสาระสำคัญถูกต้อง		
3. เขียนจุดประสงค์ได้ถูกต้อง		
4. เขียนเนื้อหาได้ถูกต้อง		
5. เรียงลำดับเนื้อหาก่อนหลังเหมาะสม		
4. เขียนเนื้อหาได้ถูกต้อง		
5. เรียงลำดับเนื้อหาก่อนหลังเหมาะสม		
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ จุดประสงค์		
7. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับ นักเรียน		
8. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเวลา		
9. ใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสม		
10. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์		
11. ใช้ภาษาได้เหมาะสม และสื่อความหมายชัดเจน		
12. ส่งแผนการสอนให้อาจารย์พี่เลี้ยงตรวจล่วงหน้า ก่อนดำเนินการสอน		

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกตพฤติกรรมการสอน	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
การดำเนินการสอน		
1. สอนตามลำดับขั้นตอนในแผนการสอน		
2. นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างน่าสนใจและสัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะสอนในคาบเรียนนั้น		
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบทุกขั้นตอนตามลำดับขั้นที่ระบุไว้ในแผนการสอน		
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับเวลา		
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา		
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน		
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ได้อย่างสัมพันธ์กัน		
8. อธิบายและยกตัวอย่างได้ชัดเจนและถูกต้องโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย		
9. ตอบข้อสงสัยหรือข้อซักถามของนักเรียนได้ดี		
10. มีทักษะในการใช้คำถาม		
11. ให้ระยะเวลาแก่นักเรียนในการคิดและตอบคำถามอย่างเหมาะสม		
12. ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนในทันทีและอย่างเหมาะสม		
13. สามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในชั้นเรียน		
14. มีทักษะในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม		
15. สรุปบทเรียนได้ถูกต้อง		
16. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอน		
17. สามารถควบคุมอารมณ์และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์		

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกตพฤติกรรมการสอน	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
การดำเนินการสอน (ต่อ)		
18. ให้การเสริมแรงแก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม		
19. ให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง		
20. ควบคุมชั้นเรียนได้ดี		
21. ใช้กระดานดำได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
22. มีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครู		
23. ใช้น้ำเสียงได้ชัดเจน น่าฟัง มีจังหวะการพูดที่เหมาะสม		
24. สอดแทรกจริยธรรมแก่นักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม		
25. เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D)
ของแบบวัดความรู้วิชาภาษาไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบสอบวัดความรู้
วิชาภาษาไทยเป็นรายข้อ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาภาษาไทย
สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าระดับความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าระดับความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.73	0.30	26.	0.53	0.20
2.	0.66	0.30	27.	0.66	0.20
3.	0.60	0.20	28.	0.60	0.30
4.	0.60	1.00	29.	0.53	0.40
5.	0.63	0.50	30.	0.50	1.00
6.	0.46	0.20	31.	0.60	1.00
7.	0.50	0.20	32.	0.66	0.30
8.	0.63	0.70	33.	0.63	0.20
9.	0.53	0.20	34.	0.56	1.00
10.	0.50	1.00	35.	0.56	1.00
11.	0.60	0.30	36.	0.56	1.00
12.	0.66	0.40	37.	0.46	0.20
13.	0.50	0.20	38.	0.43	1.00
14.	0.53	1.00	39.	0.50	0.40
15.	0.56	0.40	40.	0.56	1.00
16.	0.56	0.50	41.	0.50	0.20
17.	0.43	1.00	42.	0.63	0.30
18.	0.60	0.40	43.	0.63	1.00
19.	0.50	0.30	44.	0.60	1.00
20.	0.63	0.20	45.	0.53	0.20
21.	0.60	0.20	46.	0.60	1.00
22.	0.66	0.20	47.	0.46	1.00
23.	0.63	0.20	48.	0.63	1.00
24.	0.63	0.20	49.	0.63	0.20
25.	0.63	1.00	50.	0.63	0.30

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าระดับความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าระดับความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
51.	0.56	1.00	71.	0.43	0.20
52.	0.56	1.00	72.	0.53	0.30
53.	0.56	1.00	73.	0.60	0.30
54.	0.60	0.30	74.	0.66	0.20
55.	0.50	0.30	75.	0.56	0.30
56.	0.60	0.30	76.	0.66	0.20
57.	0.53	1.00	77.	0.63	1.00
58.	0.63	0.40	78.	0.50	0.30
59.	0.53	1.00	79.	0.60	0.20
60.	0.63	1.00	80.	0.63	1.00
61.	0.53	0.20	81.	0.56	0.30
62.	0.63	1.00	82.	0.66	1.00
63.	0.50	0.40	83.	0.46	0.20
64.	0.56	0.20	84.	0.60	0.20
65.	0.60	0.40	85.	0.50	1.00
66.	0.66	0.30	86.	0.63	1.00
67.	0.43	0.30	87.	0.56	1.00
68.	0.56	1.00	88.	0.63	0.20
69.	0.60	0.30	89.	0.63	1.00
70.	0.53	0.20	90.	0.63	0.20

ประวัติผู้เขียน

นายสุชรัก สร้อยทอง เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 30 พฤษภาคม 2517 ที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เมื่อปีการศึกษา 2539 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2540 ปัจจุบันรับราชการครูในตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย